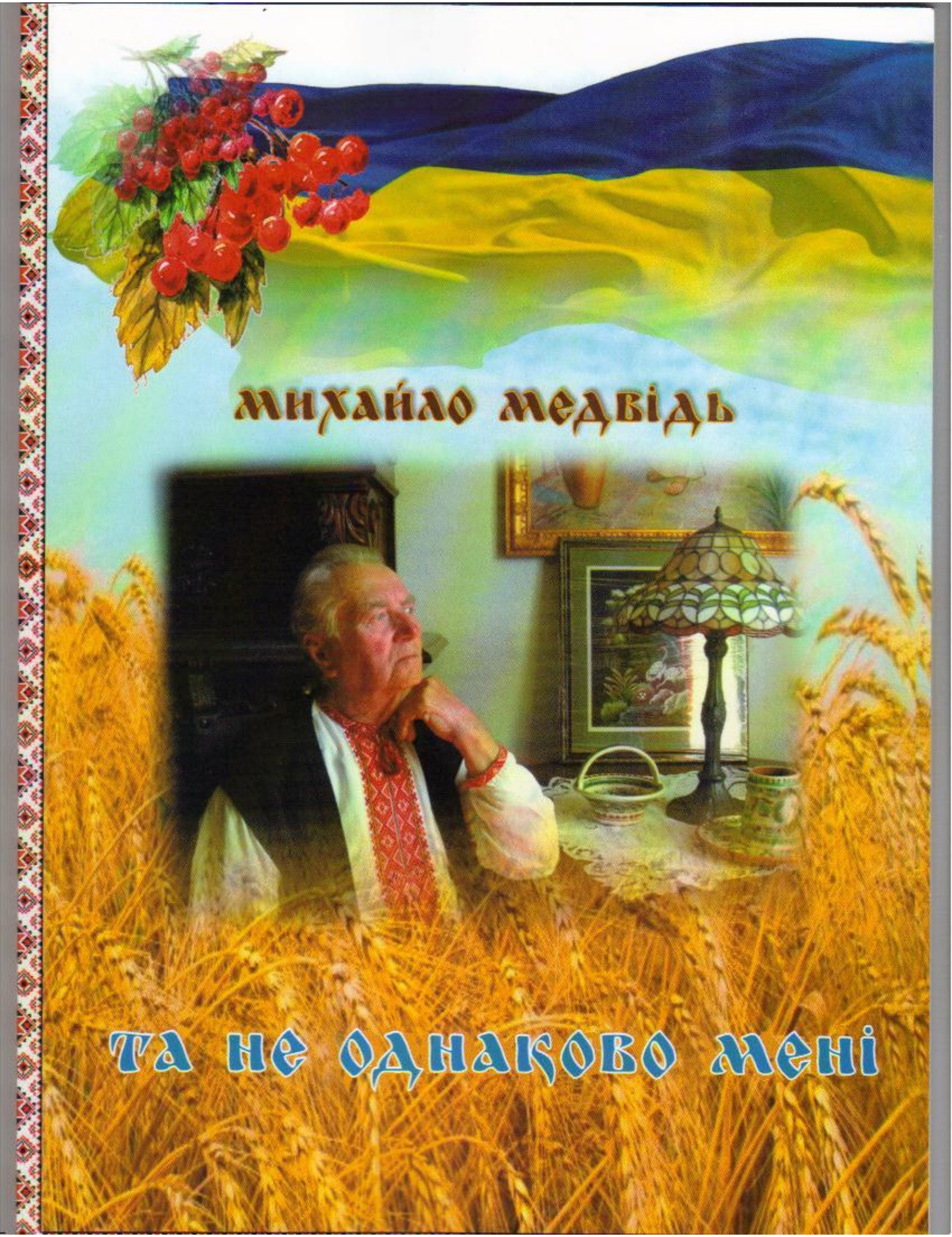

михайло медвідь

та не однаково мені

Михайло Медвідь

*Дорогим донечкам
Ірині Петринці-Медвідь та Любові Пінці-Медвідь
присвячується*

ТА НЕ ОДНАКОВО МЕНІ...

Львів
Ліга-Прес
2015

Медвідь М. І.

Та не однаково мені. Історико-мистецьке видання. – Львів, Ліга-Прес. – 94 с., ілюстр.

ISBN 978-966-397-280-0

У книзі-альбомі «**Та не однаково мені**» вміщено репродукції картин відомого у краю живописця-аматора Михайла Медведя з Тисмениці. Вони розміщені за жанрами, в яких автор розповідає про боротьбу і незалежність нашого народу, красу природи та дає до картин інтерпретацію змісту і робить змістовні висновки.

Твори Михайла Медведя мають історичний, релігійний, філософський зміст і цікаве композиційно-кolorитне вирішення. Творчу біографію знаного на Прикарпатті митця, лауреата районної премії імені Романа Федоріва в номінації «Образотворче і народне мистецтво» написав краєзнавець Йосип Карпів.

На обкладинці – фото «Погляд у вічність». Автор думає про сьогоднішнє та майбутнє України. Над ним у блакиті – наш синьо-жовтий прапор та грона калини як символи України, які сднаються з безмежним полем ярої пшениці – мірилом достатку і могутності.

**Учитель Медвідь М. І.
1954 р.**

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Альбом-книга Михайла Медведя «Та не однаково мені...» – це творчий злет душі, без якої людина не може полинати в небо, в безмежне царство Духу. Це невтомна праця автора, духовна тривога за долю нації, її соціологію і сутність людини на землі.

Розкрито безмежну синівську любов до нашого Пророка Т. Г. Шевченка, який вивів заблукану націю на правильний шлях – шлях воскресіння України, шлях свободи і добра.

Головний редактор
видавництва «Ліга-Прес»

Сакральне мистецтво осмислено у таємничому та філософсько-діалектичному значенні. Автор закликає камінні душі воскресати, шукати діаманти краси тут, на землі, щоб осягнути небо.

Показано творчу силу природи, яка вихлюпнула і розлилася могутністю образів і різнобарв'ям картин.

Справу дідуся продовжує династія Медведів-Петринків, яка усотувала із молоком матері традиції і любов до добра і краси.

Станіслав Дикий

*Земля без тебе проживе,
та чи ти без неї зможеш прожити?!
(М. Медвідь, вірш «Земля»)*

Природа – це Боже мистецтво. За життя любіть природу, малу і велику Батьківщину, працюйте для неї, не жалійте днів молодих, які минають у праці й у боротьбі за нашу Україну. Живіть з пам'яттю про своїх попередників і зостанетесь незабутими у Божій опіці. Пам'ятайте: там, де нація народжується на рідному ґрунті, де живуть рідне слово і пісня, вона здатна виростити свідомого українця. Співучий народ не вмирає. Спішіть творити добро, воно помножиться на землі.

На городі – Михайло, Ірина, Любов, Енріко.
26 червня 2008 року

Вранішнє осіннє сонце закликає турботливих людей на роботу. Перші його промені так прикрашають цей світ, надають йому привабливості, що він міниться на очах. Зникає туманно-сиза мла, небо висне блакитною безоднею, а дерева золотяться калиновими вогнями. Така краса непокоїть молодого вчителя Михайла Івановича Медведя. На сьогодні він готувався до уроку з образотворчого мистецтва, склав конспект, але коли вийшов надвір, був подивований живописанням самої осені. При дорозі палахкотіли берізки. Осінній сад чудував розмаїттям барв. Як усе це передати учням?

Той урок запам'ятався надовго. Учитель-словесник усно намалював картину осені, яку школярі спостерігають щодня. А для малювання обрав берізку, що біля школи. На уроці разом з учителем творили всі. Спочатку обговорили завдання, схематично нанесли стовбур, крону, потім удосконалювали, увиразнювали білокоре дерево за допомогою світлотіней. Виходило в кого як. А в учителя на дошці вийшла гарна берізка, яка мовби пливла у просторі. Вона – ця берізка – від 50-х років ХХ століття ще й тепер живе у пам'яті деяких учнів. Вона осіла й у пейзажах художника-аматора.

Шлях Михайла Медведя до вчительської праці був з вибоїнами і крутизнами. Босоноге дитинство, обпалене війною, промайнуло на луках та левадах, на пасовищах та гаях з худобою.

Після війни – у постійній тривозі та тремтінні, в обшуках та облавах, у чеканні й острасі, коли повезуть сім'ю на Сибір. Школу й інститут прошнував у кирзових чоботах та куфайці. Так поїхав на Волинь.

Майбутній учитель і художник народився в Тисмениці 21 листопада 1930 року в селянській сім'ї. Шкільне навчання почав у семирічному віці на Слободі (так називається частина древнього містечка). До школи ходив босий, з торбиною за плечима. Замість зошитів були таблички, на яких писали рисіком, читали по-польськи. Вчителькою була Ольга Демчук, жінка бургомистра Тисмениці. Крім іншого, запам'яталося, як на уроках ручної праці школярки ліпили з глини фігурки дійових осіб за сюжетами народних казок, а отець Іван Панчишин, який викладав релігію, намалював на дошці корабель Ноя.

Якесь дивне джерельце заструменіло в душі хлопчини і відбивало світ у кольорах. Не засохло воно тоді, коли прийшла 1939 року окупаційна влада і всіх початківців завернула на один клас назад, не зміліло за німців, які розмістили в школі військовий штаб, не замулилося знову при радянській владі, яка залишила школярів ще на один рік у тому ж класі. Тоді вони не мали ні зошитів, ні книжок, у приміщеннях не було парт. Сиділи хто як міг або стояли біля вікна. Писали на будь-якому клапті паперу чорнилом з бузини.

У старших класах (1948-1950) шкільне життя стало бурхливішим. У доброму спогаді постає керівник класу, учитель німецької мови Богдан Лишега, учителька української мови і літератури Віра Лишега. Тоді Михайло Медвідь брав участь у випуску учнівських стінгазет, писав лозунги, не розлучався з акварельними фарбами, малював.

Протягом 1950-1954 років М. Медвідь студіював у Станіславському педагогічному інституті, в ньому

одержав диплом учителя української мови і літератури. Учительська доля повела його на Волинь (села Коритниця і Микитичі, 1954-1956), у Чортовець Обертинського району, Остриню Тлумацького району, Клубівці Тисменицького району. Був інспектором райвно та головою профспілки району. Михайло Іванович у школах поряд з предметом по спеціальності викладав малювання. Вмів за допомогою фарб передати красу і велич природи, її життєву силу. Він уже писав картини на замовлення. Малював собі все те, що вартувало увічнення на картоні або полотні.

Постійним місцем роботи (1961-1985) для Михайла Медведя стала Тисменицька середня школа. Тут працював учителем української мови і літератури та образотворчого мистецтва. Тут створив кабінет образотворчого мистецтва, в якому мав усе необхідне обладнання для уроків за програмою, проводив районні й обласні семінари для вчителів і директорів шкіл, керував райметодоб'єднанням учителів з цього предмета.

Михайлу Івановичу пам'ятно й досі, як готувався до відкритого уроку з української літератури за творчістю Т. Шевченка. Об'єктом вивчення був вірш «Думи мої, думи мої». Уже продумано план, складено конспект. Але чим здивувати досвідчених слухачів семінару, які знають усі сучасні новації? І Михайло Медвідь написав для уроку великий портрет Кобзаря та картину «Думи мої, думи». Не кожен філолог чи директор школи уміє читати картину живопису, де певна деталь, тобто метафора, розкриває характер і уподобання персонажа, а Михайло Іванович цим живе, це його стихія. Він вимальовує й інтерпретує поборника правди переповненого важкими думами і тривожними

почуттями про долю України. Поет вийшов у степ, до Дніпра. Над його головою збираються чорні хмари, закривають небо, вони психологічно підсилюють настрій поета і сприймаються як злі темні сили, які намагаються сховати сонце, посіяти темряву. Це вони переслідують поета. Навіть терня, що біля серця, доповнює думку про його важкий життєвий шлях.

Постать Шевченка є головною, вона піднята над горизонтом.

Його обличчя бачимо в момент найвищого духовного напруження. Відкрите чоло, густі, суворо зсунуті брови, пасма чорного волосся. Обвислі вуса закривають рот. Пальто, що розвівається на плечах, сприймається як великий білогрудий чорний птах, який застигнутий негодою, відважно бореться з вітром і бурею. Погляд поета пронизує світ неправди і насилля, який окутав як його самого, так і його батьківщину. З цими силами зла поет вступив у бій. Перед нами сильний героїко-романтичний образ, який діє на тлі суспільно-політичних подій. Його характер розкрито за допомогою художніх деталей і явищ природи.

Учитель-словесник Михайло Медвідь не раз використовував на своїх уроках картини живопису, власноруч їх творив і спонукав до цього здібних учнів.

Картина «Думи мої, думи мої» поклала початок авторській шевченкіані, яка з часом поповнювалася копіями портретів Кобзаря, ілюстраціями до його творів та його життєпису. В цьому ряду маємо «Т. Шевченко 1838», «Перебендя», «Т. Шевченко кобзою над Дніпром», «Т. Шевченко у шапці», «Нічого кращого немає», «Схаменіться, будьте люди», «Рече та стогне Дніпр широкий», «Та не однаково мені», «Жниця», «Т. Шевченко у Берестечку», «Дивлюся – аж світає», «Княжна Репніна», «І золотої й дорогої», «Сон», «Скорбна мати» і т. д.

Тематичні обрії художника-аматора – широкі. На його полотнах оживає рідна природа, далека й близька історія. Вона відтворена в батальних сценах і портретах визначних діячів. На вернісажах автора зацікавлюють глядачів **«Князь Володимирко на ловах у тисменицьких лісах»**, **«Богун під Берестечком»**, **«Московити везуть Петра Калнишевського на Соловки»**, **«Останній гетьман Павло Скоропадський»**, **«Листопадовий зрив 1918»**, **«Командир Дмитро Вітовський»**, **«Герой України Степан Бандера»**, **«Головний командир УПА Роман Шухевич»**, **«Полковник УПА Михайло Медвідь»**, **«За незалежність України»**, **«На чатах»**, **«Гість із Запоріжжя»**.

Художник-аматор неодноразово виставляв свій доробок на суд глядачів. Перша персональна виставка (1988) його робіт у Тисменицькому РАЦСі була присвячена Т. Шевченкові. Прикметно, що зібрані благодійні кошти було спрямовано на спорудження пам'ятника Кобзареві у районному центрі.

Через 10 років відбулася друга виставка в музеї історії міста Тисмениці (1998) до Шевченківського свята. Картини експонувались у клубі на Слободі, а 2004 – в музеї історії міста Тисмениці було виставлено роботи сакрального змісту. Його ікони є у церквах Святого Миколая, Архангела Михайла та постійно діють у **«Княжому дворі»**, ЗОШ I-III ступенів м. Тисмениці.

Значний розголос мала виставка 2005 року, присвячена 75-літтю Михайла Медведя. Вона відбулася в адмінбудинку Тисменицької райради і засвідчила про високу майстерність художника-аматора у станковому мистецтві. Автора було відзначено районною премією імені Романа Федоріва в номінації **«Образотворче і народне мистецтво»**.

21 листопада 2010 року організовано виставку картин живопису М. Медведя у Народному домі і творчий вечір з нагоди 80-річчя від дня народження. Виставка ствердила мистецьку зрілість автора, його високі уподобання. Його сюжетні полотна історичного й побутового змісту, портрети, пейзажі, натюрморти засвідчують любов до України і малої батьківщини, до Всевишнього і пророка української нації Тараса Шевченка. За допомогою кольорів і їх відтінків автор уміє передати характер, настрій. Самобутній художник-аматор повертає і закріплює історичну пам'ять своїх співвітчизників, утверджує народну моральність, глибокий патріотизм і є продовжувачем вікових традицій українського реалістичного мистецтва. Його доробок становить більше 300 робіт, які зберігаються в нього, у школі, в музеях, церквах, у приватних колекціях, за рубежом, в Італії, Канаді, Англії, у Львові, Києві, Івано-Франківську, Тисмениці.

Над чим працює Михайло Іванович тепер? На це питання він відповідає без труднощів. Удень займається господарськими справами, а творчі задуми приходять на світанку. Не раз так бувало раніше, так сталося й тепер. Як знахідка спали на думку Шевченкові слова **«Дивлюся – аж світає»**. Як же втілити їх на полотні? Остаточним варіантом став портрет, на якому поет своїми очима, виразом обличчя, в радісному настрої зустрічає світанок. Відблиски ранішнього неба оживлюють його енергетику, стремління до добра.

Над його головою – ледь рожеві хмарки, які вітають погожий день, що настає. Теплі і світлі тони, рефлексії, білки, які затухають у тіні, роблять образ Шевченка привабливим, близьким для глядача. Освітлений небесним саявом, коли сонце ще не

вишливно з-за обрїю, поет дивиться в далечїнь, у майбутнє.

Напоєний соками рїдної землї, духовно багатий, покликаний творити красу і добро на землї, художник прославляє велич і славу України, яку

так безмежно любить, без якої не уявляє свого життя.

Такий невгамовний у творчості Михайло Медвідь. А роздуми на світанку тривають, поки волі митця підвладні пензлі і фарби.

*Йосип КАРПІВ, краєзнавець,
лауреат літературної премії імені Романа Федоріва*

ДИПЛОМ

*лауреата районної премії
імені Романа Федоріва*

Медвідя

Михайла Івановича

*в номінації "Образотворче і народне
мистецтво"*

№10
грудень 2006 року

Голова районної ради
Микола Назорний

Диплом лауреата премії імені Романа Федоріва

ОДА КОХАННЮ

Присвячується Катерині Пархоменко

В очах краса митця, що творить півстоліття,
Вкладаючи у свої картини талант й високі почуття.
Коханням вогники жевріють,
Коли на мить у спогад порина.

Іскорка кохання в серці жевріє.
Не зрадити його й не обмануть.
Вогнем кохання запалає
Як спогади серденька торкнуться.

Чаклує півстоліття над мольбертом.
Картини кожна, мов жива.
Чи вдасться шанувальникам збагнути,
Вкладене у шедеври суть його життя.

Кохання – це почуття не здатні зруйнувати
Ані обставини, ані роки...
Якщо збагнув відчути насолоду,
То це назавжди, на віки.

Ніколи не загасне, не зів'яне,
Громи років не обпечуть.
Живе промінчиком у серці,
Навіть як прагнем, розумом забудь.

Весняний подих почуттів відчула
З його очей красунечка одна.
Мабуть, в той час і не збагнула,
Бо художницею слів стає вона.

Жили тоді на відстані з коханням:
Ні заметіль, ні час їм не заважав.
Писала кохана, що чує стукіт його серденька,
Яким так палко її кохав.

Коханому листа писала
Про свої щирі й ніжні почуття.
І з нетерпінням зустрічі чекала,
Не задумуючись, що насувається біда.

Прекрасний лист. Читав слова чудові,
А серцем потекла сльоза.
Той лист був не на рідній мові...
Вкраїні зрадити душа юнача не змогла.

Повсякчас усе творив для неї.
Любив її понад життя,
Та не посмів минуле ворухити,
Лиш крадькома читав поживклого листа.

То поміж книг ховав, то на горищі,
Беріг, щоби дружина не знайшла.
Та не зумів уберегти і зараз
У вісімдесят листа коханої йому не вистача.

Роки, мов стріла, пролетіли...
Вона дружиною для іншого була.
Кохання зберегти зумів у серці,
Тепер би мати поряд хоч листа.

Кохання неможливо змалювати,
Слова не допоможуть, ні фарби,
Ключі кохання треба вміти відшукати.
Душею й серцем пережити, як вони.

Горять у митця очі щасливі.
Це талант, а мистецтво – це кохання,
Господь дарував людині відчутти красу любові,
Бо земля зрання омивається срібною росою.

14.06.2010 р. м. Тисмениця

Тисменицька районна держадміністрація
Відділ культури та туризму
райдержадміністрації

**ВИСТАВКА РОБІТ
МИХАЙЛА МЕДВІДЯ**
до 75-річчя від дня народження

МАЛЯРСТВО

Тисмениця
2005

Тисменицька районна державна адміністрація
Відділ культури і туризму

Виставка робіт

Михайла Медвідя
присвячена 80-річному ювілею
від дня народження

ЖИВОПИС

23 листопада 2010 р.
м. Тисмениця

Михайло Медвідь

ХТО МИ?

ТИСМЕНИЧАНИ

ЗВІДКИ МИ?

*Треба Скарби шукати на небі,
але творити їх слід на землі.*

Моя Україна – один з найбагатших і наймалювничіших куточків земної кулі. Це справді так. Прекрасна і чарівна українська земля. Є на Україні дрімучі ліси і широкі, безкраї степи, квітучі сади, буйної зелені гаї і діброви, казково прекрасні швидкоплинні ріки, глибокі, тихі озера і приморські золоті пляжі, смарагдові луки і сонячні долини, високі полонини і захмарні гори.

Славиться українська земля і багатствами своїх надр. А які прекрасні люди! Їхня невтомна праця, світлий розум, любов до неньки України, воля і сумлінність відчуються на кожному кроці: і в гуркоті машин, і в високоякісній сталі, і в водоспадах електростанцій, і в шелесті колосистих нив, і в запаху українському хлібі, і в винаходах учених та інженерів, і в творчості майстрів слова, сцени, пензля та пісні, в небаченому злеті народного мистецтва.

Я пишаюся своєю Україною, я гордий, що живу на рідній землі, що я Українець, що я є тією маленькою цеглинкою у розбудові нової вільної незалежної держави.

Дякую Богу Святому, що дозволив дожити до того, коли український народ у тривожний час розпочав будувати омріяну Тарасом Шевченком нову Україну:

*Добросердечним – малим,
Тихолюбцям – святим,
Творче земля й землі!
Долгоденствіє їм
На сім світі; на тім ...
Рай небесний пошли.
Роботящим умам,
Роботящим рукам
Перелогі орать,
Думать, сіять, не ждять*

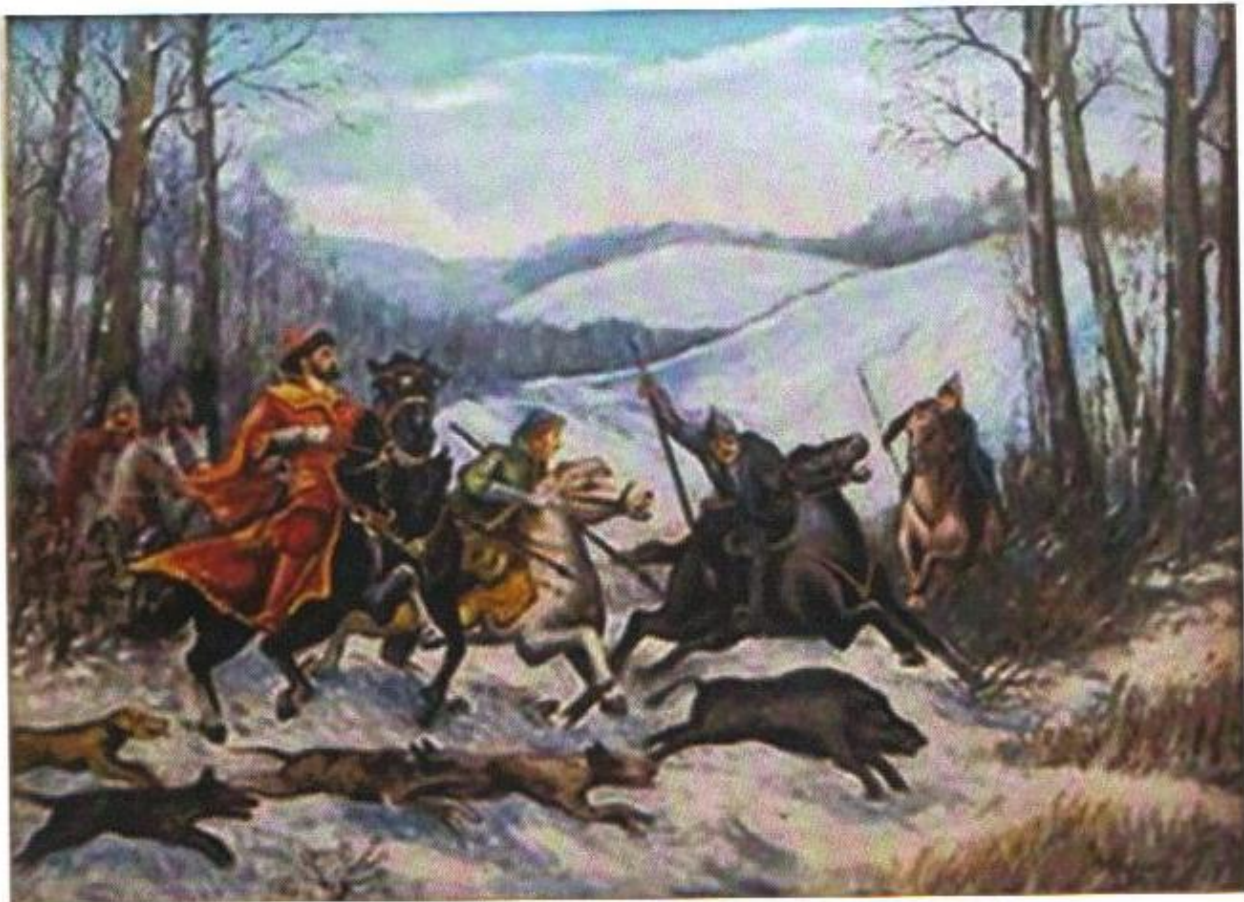
*І посіяне жать
Роботящим рукам.*

Тішуся, що живу у своїй державі, бо жив при Польщі, перших совітах, німцях, других совітах, і нарешті у незалежній Україні.

Низка моїх художніх полотен, звичайно, присвячена рідній Тисмениці, її минувшині та сьогоденню.

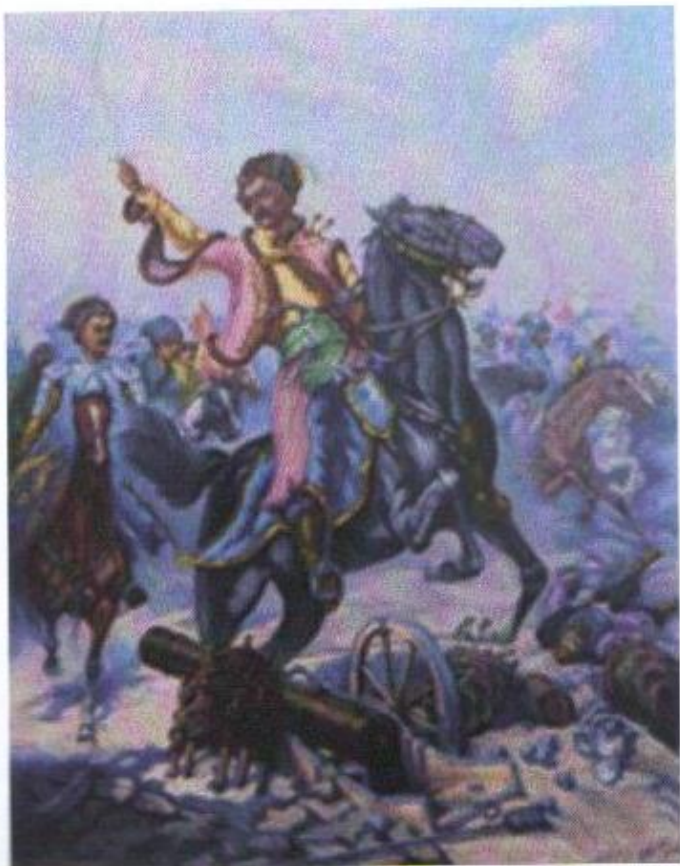
Трагічна наша історія, її треба вивчати та досліджувати, адже у різних джерелах є різні твердження. Наприклад, автори краєзнавчої монографії «Тисмениця» (2002) Андрухів І. та Гаврилюк С., посилаючись на працю дослідника Богака О., пишуть, що «мабуть, домашні та сімейні стосунки змушували князя Осьмомисла шукати спокійного місця, де б міг спочити, а може, гаряча любов до Настасі й дала почин Тисмениці, в якій він залюбки перебував та стрічався з Настусею». У допитливого читача виникне запитання: хто ж така Настася і чому вона була у Тисмениці, коли відомо, що це дочка боярина з села Чагорова, яке належить зараз до Рогатинського району? Деякі здогадки підказують нам інше джерело, де сказано: «Чагрівна Анастасія (Настя) невінчана дружина князя Ярослава Осьмомисла, високоосвічена та впливова при дворі» («Історія Тисмениці» (2008) І. Андрухів, С. Гаврилюк.). Коли взяти ці думки до уваги, можна зрозуміти, що, мабуть, у Тисмениці Настя перебувала у літніх теремах або ловецьких замках князів у навколишніх лісах.

На картині «**Князь Володимирко на ловах**» – зимовий ранок, забілили сніги на пагорбах Могилок, стоять дерева, вбрані морозяним інієм. На чорному коні Володимирко, поруч боярин, далі – собаки женуться за кабаном. Всі дійові особи, коні, звірі зображені в динаміці.

Князь Володимирко на ловах

Картина написана на замовлення родини Адамчуків. Вона відображає події Літопису руського, за яким нам відомо, що у 1144 році по Різдві князь Володимирко в тисменицькій дебрі ловами бавився. Поки князь полював, чорні люди галицькі перебили княжих митників, що здирали податі повторну, і підняли ворохобну та поставили на трон Івана Ростиславовича із Звенигорода. Таку новину гінці сповістили Володимиркові, який повертається в Галич. Князь розправляється із заколотниками. Важливими для нас є його золоті слова, які він промовив перед смертю: «Грядущі покоління повинні вчитися на помилках прадідів розуму, аби не гострити на себе взаємно мечі лише через те, що одного брата мати скупала в Дніпрі, а другого – у Дністрі. Мати ж бо одна, чуєте нащадки мої далекі!».

Богун під Берестечком 1651 р.

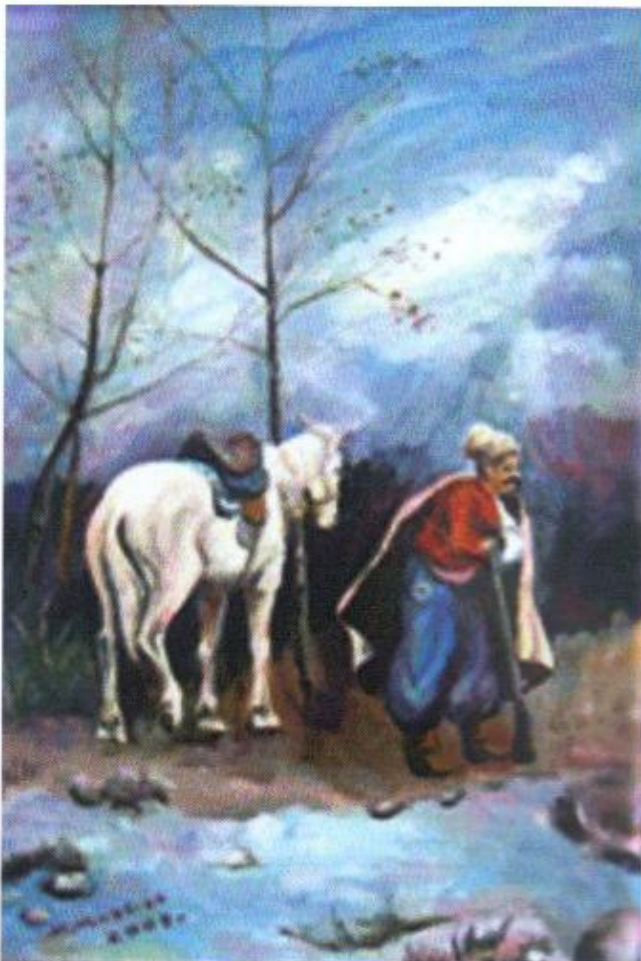
На першому плані картини «Богун під Берестечком. 1651 рік» – полковник Іван Богун на чорному коні, піднявши шаблю над головою, веде побратимів у бій із ляхами. Поруч з ним на буланому коні – джура. Спекотне літо, тіні падають на землю, на ній лежать поламана гармата та трупи ворогів.

Вдалині – сотні козаків на конях з прапорами рвуться у бій. Показано динамічну рішучість до перемоги за волю, за віру, за Україну.

Чують круки поживу, ой чують...

Кожному ласий шмат землі (Богом даної) сниться, ніхто про добро руської землі не дбас, всяк про власну вигоду піклується. Скрізь лжа панує, скрізь і в усьому. Не дрімали наші вороги, не дрімали...

Гомоніла Україна, довго-довго гомоніла, довго кров текла, червоніла.

На чатах

У пісні співали: «Витоптала орда кіньми маленькі діти, старим руки пов'язала, під хана погнала...»

На оборону краю вставали князі, гетьмани та благословенний Богом народ український.

Жорстока була битва під Берестечком 1651 року. Хан зрадив Богдана Хмельницького, у таборі почалися бунти. Іван Богун зробив кілька вдалих вилазок у польській стан.

Гетьманом обрано Богуна. Поляки підвезли на другий день гармати й обстрілювали оточених козаків. Богун вирішив з полковниками рятувати козаків. Через болотяну місцевість, річку Стир, кидаючи під ноги вози, намети і все непотрібне, темної ночі вивів козаків у степ.

Польська сторожа, знаючи розлютованих козаків, боялась зачепити їх.

На острівці залишилось 300 козаків, які билися до загину, хоч король дарував їм життя.

На передньому плані картини «На чатах» – козак, спершись на рушницю, вдивляється у далечінь. Стоїть на сторожі осідланий кінь. Він підняв задню ногу, очевидно, втомився. Позаду – голі дерева, туман, небо затяглося хмарами на дощ. Пізня осінь.

З оповідей батька знаю, що на Могилах на Соколинці, у козацькі часи стояла вежа, на якій була бочка зі смолою, біля неї сторожа. Коли нападали турки чи татари, то вартові запалювали бочку. Це був знак, що треба готуватися до битви з ворогом. Орач на полі мав при собі шаблю, випрягав коней і йшов боронити край. Люд ховався у лісах, печерах.

Московити везуть Петра Калнишевського на Соловки

На картині «Московити везуть Петра Калнишевського на Соловки» зображено битий шлях, яким царська Росія висилала політичних в'язнів на Соловки. На першому плані – трійка коней мчить дорогою. На кареті Калнишевський та жандарми, позаду в тумані – Москва. Їх супроводжує драгун на баскому коні.

На Зелені Свята, 4 липня 1775 року московське військо під проводом генерала Текелія зненацька оточило Січ. Московський генерал запропонував козакам піддатися. 85-літній П. Калнишевський скликав раду. Вирішили не проливати крові, бо москалів було вдсятеро більше. Вночі почалися переговори про здачу Січі і козаки попросили Текелія, щоб дозволити їм виходити з Січі ловити рибу.

Козаки виходили і за кілька днів на Січі осталося кількадесят стариків, їх взяли в полон і зруйнували Січ, забрали всі скарби в Москву. Лише образ Матері

Божої (Покрови) козаки забрали з собою й осіли над гирлом Дунаю.

Кошового Калнишевського москалі вивезли на Соловецькі острови, де він прожив до 112 літ.

По зруйнуванню Січі Україна була в неволі під Московією, а Галичина і Буковина відійшли до Австрії.

З розповіді п. Сендецького Б. В., голови проводу ОУН у Тисмениці, знаю, що він служив матросом на Соловках.

«Я був там, – каже Богдан. – Там кожний камінь Калнишевського береже».

Перед Преображенським собором Соловецького кремля, на сірій гранітній плиті на власні очі бачив вибиту святенницьку епітафію: «Тут поховано тіло в Бозі почилого кошового колишнього Запорізької грізної Січі козаків отамана Петра Калнишевського, засланоного в сію обитель за височайшим повелінням 1776 року на спокуту... Помер 1803 року, жовтня 31 дня, в

суботу, 112 літ від роду, смертю благочестивою, доброю».

Калнишевський пожив у трьох століттях, 70 років віддав бурхливому козацькому життю і понад 25 – відбув на засланні. Десять разів його обирали кошовим, він став видатним політиком, воєначальником і державником свого часу. І за все це рівною мірою зазнав як козацької слави, так і царської немилості.

Чим же ушлявлений Калниш-отаман нинішніми земляками, співвітчизниками? Доброю і вдячною пам'яттю. Її відродження почалося тоді, як до 300-ліття з дня народження гетьмана, у 1991 році, на його батьківщині – в селі Пустовійтівка Роменського району – встановили

пам'ятник Петру Калнишевському.

Надзвичайною подією 2008 року стало приєднання Петра Калнишевського до лику святих й ухвалення його образу (ікони) для поклоніння. Відтоді щороку, знову ж таки в жовтні, безпосередньо на свято покровительки козацтва Покрови Пресвятої Богородиці відправляють поминальні літургії за святого правдивого Петра Калнишевського. Нинішнього року вони пройдуть ще й під знаком 210-річчя пам'яті колишнього кошового Запорізької Січі.

Пишаюся тим, що до цієї постаті навіть через віки його нащадки йтимуть на сповідь, через молитву нестимуть свої болі та радощі до великомученика Петра.

Гість із Запоріжжя

Літнім спокоєм віє від картини «Гість із Запоріжжя». Небесне коло сипле тепле проміння. «Красно як!» – вигукнув старий дід-козак. Стоїть тепле літо. Сад. Пасіка. Він пригощає медовухою молодого козарлюгу, який прибув із Січі.

На розстеленій вереті – найдки. Баба з внучатами обслуговує поважного гостя. Малий хлопчик схилив голову – засоромився. Напевно, мріє стати козаком, як виросте.

На другому плані – літня буда та пні із бджолами.

Командир Дмитро Вітовський

Перед нами портрет «Командир Дмитро Вітовський» – організатора і керівника Листопадового чину 1918 року у Львові, командира Збройних сил ЗУНР. Обличчя героя світле, тривожне, очі горять іскорками перемоги, у них відбивається небо у загравах.

Вітовський Дмитро Дмитрович народився 8 листопада 1887 року у селянській родині в селі Медуха Станіславського повіту, випускник Станіславської гімназії та правничого факультету Львівського університету.

Член Головної Управи Української радикальної партії, організатор «Січей», голова драгоманської таємної організації, один із найактивніших провідників студентської молоді. Брав участь у боротьбі за створення українського університету, розробив план звільнення з в'язниці Мирослава Січинського,

котрий здійснив замах на намісника Галичини Анджея Потоцького. За активну політичну діяльність був засуджений та позбавлений старшинського ступеня австрійської армії, якого отримав 1908 року.

У легіоні УСС, куди був переведений з австрійського війська, перебував із серпня 1914 року, командир однієї з найкращих сотень напівкурень Шухевича.

У жовтні сотню Вітовського підпорядкували генералу Леману, командиру восьмої кінної дивізії, яка брала участь у жовтневому наступі австрійських військ на Галичині. Наступ проводився в напрямку з Ужжа до Старого Самбора, за словами самого Вітовського, це пов'язання з кіннотою було не надто вдалим.

Згодом сотня Вітовського брала участь у боях під Туркою та Нагуєвичами, де заледве не потрапила до російського полону.

Дмитро Вітовський був стрілецьким ідеологом та одним з неформальних лідерів УСС, ініціатором стрілецького фонду.

В 1916-1917 рр. разом з Миколою Саевичем і чотарем М. Гаврилюком організовував українське шкільництво на Волині, а в 1918 – на Поділлі. В період Української держави деякий час був комендантом Жмеринки, де послідовно проводив організаційну діяльність зі створення українських державних органів влади.

Організатор і керівник Листопадового чину 1918 року у Львові, командир збройних сил ЗУНР, пізніше – державний секретар військових справ ЗУНР, член УНРади від Української радикальної партії.

У травні 1919 року – член делегації на мирній конференції в Парижі, яка за дорученням Державного секретаріату мала домагатись припинення агресії Польської держави проти ЗУНР.

Видавав офіційну газету

українських січових стрільців «Шляхи». Мав письменницький хист. Найчастіше виступав під псевдонімом Гнат Буряк.

Повертаючись в Україну, загинув в авіакатастрофі під Ратибором (Сілезія). Донедавна вважалося, що він загинув 4 серпня 1919, проте київський історик Павло Гай-Нижник на підставі раніше невідомих документів встановив, що Дмитро Вітовський загинув 2 серпня 1919 року. Похований у Берліні 14 серпня 1919 року на цвинтарі Гугенотів. 1 листопада 2002 року його прах урочисто перепоховано на Личаківському цвинтарі міста Львова.

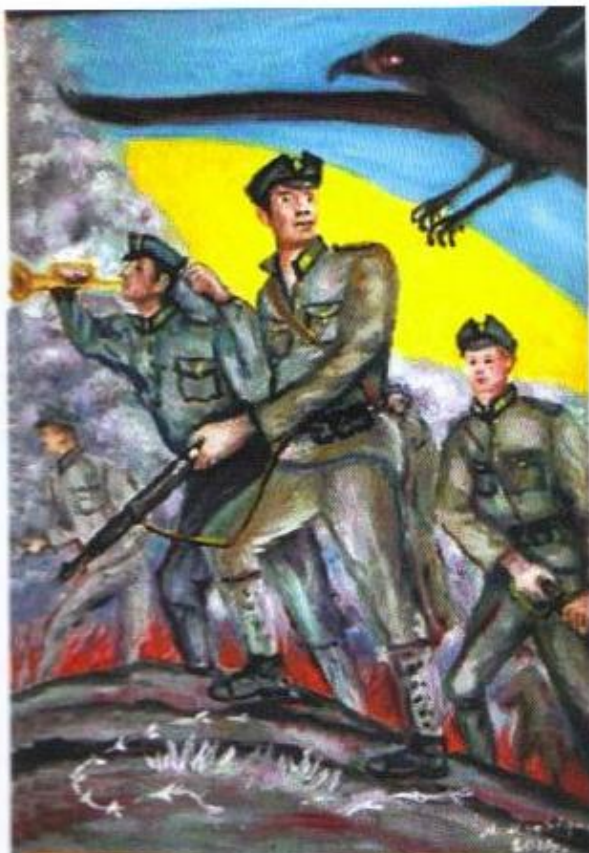
2003 року в селищі Брошнів-Осада (Івано-Франківська область) Дмитру Вітовському встановлено пам'ятник. Також встановлено пам'ятники у селах Підгороддя коло Рогатина та рідних Медухах.

Про цього ж борця за волю розповідає картина «**Листопадовий зрив 1918 р.**» Червоно займається сонце, заливаючи все довколо

Листопадовий зрив 1918 р.

вогнистим пурпуром, мов у кривавім морі тонули багрянці світанку. Образи на картині зображені у динаміці. Сотня Дмитра Вітовського на конях мчить із Чернівців до Львова. Там вирішується доля Західної України. Попереду на білому коні сотник Дмитро Вітовський з шаблею у руці готовий до бою, позаду – його січовики.

За незалежність України

На першому плані січові стрільці зі зброєю в руках виступають із-за горизонту в майбутнє. Палає обрій, дим піднявся в небо. Сурма кличе до бою: «Чуєш, сурма заграла, час до бою настав». То не те, що російське «слышиш». Над горизонтом – синьо-жовтий прапор, а на ньому орел – символ зла (Муравйов, Путін), розпростер свої крила та пазурі над героями Крут та нашою землею.

На землі розірваний колючий дріт – символ кайданів. Кольорова гама картини підсилює ідею твору.

Про важливий момент у нашій історії розповідає портрет «Останній гетьман Павло Скоропадський».

Здається, небо впало на землю, розлилось голубою тінню, скільки око сягне. Гетьман сидить на лаві у своєму маєтку Ванзее в передмісті Берліна, любить красу природи. Його постать стверджує віру у майбутнє та державність української нації, з якою світ уже рахувався і буде рахуватися. Гетьман у чорній киреї, на якій видніється орден Святого Георгія. На голові – козацька шапка. Погляд, у задумі над долею України, спрямований у далечінь.

Це була неординарна людина, проте з багатьох причин ми дуже мало знаємо про його життя та діяльність, його справжню роль в українському державотворенні. Він бачив майбутнє України в гетьманаті, конституційній демократичній монархії, яку вважав найкращою формою державного правління. І хоч гетьманувати йому випало тільки сім із половиною місяців, він залишається одним із найвідоміших діячів нашої історії.

Походив Павло Скоропадський зі старовинного козацького роду. Його предка Івана Скоропадського 1708 року було обрано гетьманом України. Його мати належала до роду Миклашевських, які походили від великого князя київського Мстислава, сина Володимира Мономаха.

Майбутній гетьман народився 16 травня 1873 року, дитячі роки провів у родинному маєтку в Тростьянці. 1893 року він закінчив Петербурзький пажеський корпус і розпочав блискучу військову кар'єру. Молодий кавалергард 1897 року одружився з Олександрою Дурновою, дочкою генерал-ад'ютанта царя Петра, з якою півстоліття прожив у любові, вірності та злагоді й мав шестеро дітей.

Останній гетьман Павло Скоропадський

Під час Російсько-японської війни Павло Скоропадський командував 5-ю сотнею Читинського полку Забайкальського козацького війська, його нагороджено золотою Георгіївською

зброєю. У грудні 1905 року його, як одного з героїв війни, було призначено флігель-ад'ютантом Миколи II. І вже 1906 він став полковником, а 1912 – генерал-майором, командиром лейб-гвардії кінного полку.

Під час Першої світової війни він командував Першою Гвардійською кавалерійською дивізією, його нагороджено орденом Святого Георгія, мав звання генерал-лейтенанта, і на початку 1917 року його призначено командиром 34-го армійського корпусу, що дислокувався на території України.

Після Лютневої революції розпочалось формування українських військових частин. Павло Скоропадський переформував 34-й корпус на Перший український корпус, загальна чисельність якого становила близько 60 тисяч бійців. Це була найдисциплінованіша та найбоєздатніша частина серед усіх військ УНР. А на час Жовтневої революції в Росії корпус Павла Скоропадського був єдиною керованою й боєздатною військовою силою в Україні.

У листопаді 1917 року Скоропадський, зайнявши зі своїм корпусом район залізниці Шепетівка – Козятин – Христинівка – Вапнярка, роззброїв збільшовичений 2-й Гвардійський російський корпус, який намагався прорватися на допомогу більшовицьким частинам у Києві. Мужність, розуміння ситуації, уміле командування сприяли великій популярності Павла Скоропадського. І коли в жовтні 1917 року в Чигирині, першій гетьманській столиці, відбувся з'їзд Вільного козацтва, делегати (2000 осіб з усіх українських губерній і Кубані) обрали його почесним військовим отаманом.

Проте не всім до душі припала енергійна діяльність Скоропадського зі створення українських збройних сил. І що особливо дивно, з тривогою стежили за його діями керівники Центральної Ради Михайло Грушевський, Володимир Винниченко та військовий комісар Симон Петлюра, які в той час виступали проти створення регулярної армії, хоча саме завдяки рішучим діям

корпусу Скоропадського було врятовано саму Центральну Раду.

Відчуваючи тиск, Павло Скоропадський подав у відставку. Його корпус було розформовано. Це було фатальною помилкою Центральної Ради, яка залишилась фактично без армії. І коли в січні 1918 доку більшовицькі війська під орудою Михайла Муравйова (колишнього підполковника царської жандармерії) посунули на Київ, у неї не було сил для захисту української столиці, свідченням чого стали трагічні події під Крутами та жахливий погром міста, коли за три дні було розстріляно близько п'яти тисяч людей.

Щоб очистити Україну від більшовиків, Центральна Рада закликала німців, які 3 березня 1918 року вступили в Київ. Німцям за допомогу було обіцяно цукор, жир, м'ясо, шкури, хліб (тільки зерна треба було віддати 1 мільйон тонн).

У ті дні виявилася цілковита неспроможність керівництва Центральної Ради встановити порядок в Україні. Розуміючи це й маючи власну ідею побудови державної влади в Україні, Павло Скоропадський у березні 1918 року створив політичну організацію – Українську народну громаду і розпочав підготовку до встановлення в Україні авторитарної влади. Ідею підтримали землевласники, промислово-фінансові кола, а також німецьке військове командування.

І ось 29 квітня 1918 року в Києві зібрався хліборобський конгрес, на який прибули 6432 уповноважені представники від восьми українських губерній, а всього на конгресі було майже 8000 учасників. Вони виступили проти політики Центральної Ради, закликали до створення міцної влади у формі історичного гетьманату й одноставно обрали гетьманом України Павла Скоропадського.

Того ж дня Павло Скоропадський проголосив маніфест – «Грамоту до всього українського народу», а також «Закони про тимчасовий устрій України». У грамоті зокрема мовилось: «Яко вірний син України, я постановив... узяти на себе тимчасово всю повноту влади. Отсею грамотою я оголошую себе Гетьманом усієї України». Згодом він планував провести вибори українського сейму.

Можна по-різному ставитися до Павла Скоропадського, але складно заперечити одне: Українська держава, яку він із 29 квітня по 14 грудня 1918 року очолював, іще на початку ХХ століття мала шанс утвердитись на політичній карті світу.

Уже через кілька тижнів після приходу до влади уряд Скоропадського ухвалив бюджет, забезпечив стабільність національної валюти. У жовтні 1918 року Павло Скоропадський очолив Вищу земельну комісію, яка мала розробити й здійснити аграрну реформу. Окремим універсалом (16.10.1918 р.) він відновив козацтво та очолив Велику козацьку раду. Дипломатичні відносини було встановлено з більш як півтора десятками країн. У травні 1918 року навіть Радянська Росія визнала гетьманську Україну як незалежну.

За якихось кілька місяців гетьманщина мала такі здобутки в царині культури, про які мріяли багато поколінь нашої інтелігенції. Було створено Український національний архів, Національну галерею мистецтв, Український історичний музей, Національну бібліотеку Української держави, Українську національну оперу, Український державний драматичний театр, Українську школу кобзарів, засновано видавництво для масового друкування літератури українською мовою. Визначною подією було створення

Української академії наук, президентом якої обрали Володимира Вернадського.

Українська мова стала державною. Уряд узяв курс на здобуття Українською православною церквою автокефалії, було утворено єдиний тип початкової школи й переведено її на українську мову навчання, засновано близько 150 нових українськомовних гімназій і два українські університети (у Києві та Кам'янці-Подільському).

Було багато інших планів, які не вдалося здійснити. Політика гетьманського уряду, спрямована на відновлення дореволюційного соціально-економічного ладу, на захист інтересів поміщиків, великих промисловців і фінансистів, участь в уряді представників російських партій (кадетів, октябристів) – усе це відштовхнуло від співпраці зі Скоропадським національно-демократичні сили й призвело до створення в серпні 1918 року опозиційного Українського національного союзу, який розпочав підготовку повстання проти гетьманської влади.

Події прискорила німецька революція та капітуляція Німеччини перед Антантою. Німецькі війська, які підтримували Гетьманат Скоропадського, почали виводити з України. 15 грудня 1918 року повстанські війська Директорії під проводом Симона Петлюри увійшли в Київ. Директорія оголосила гетьмана поза законом.

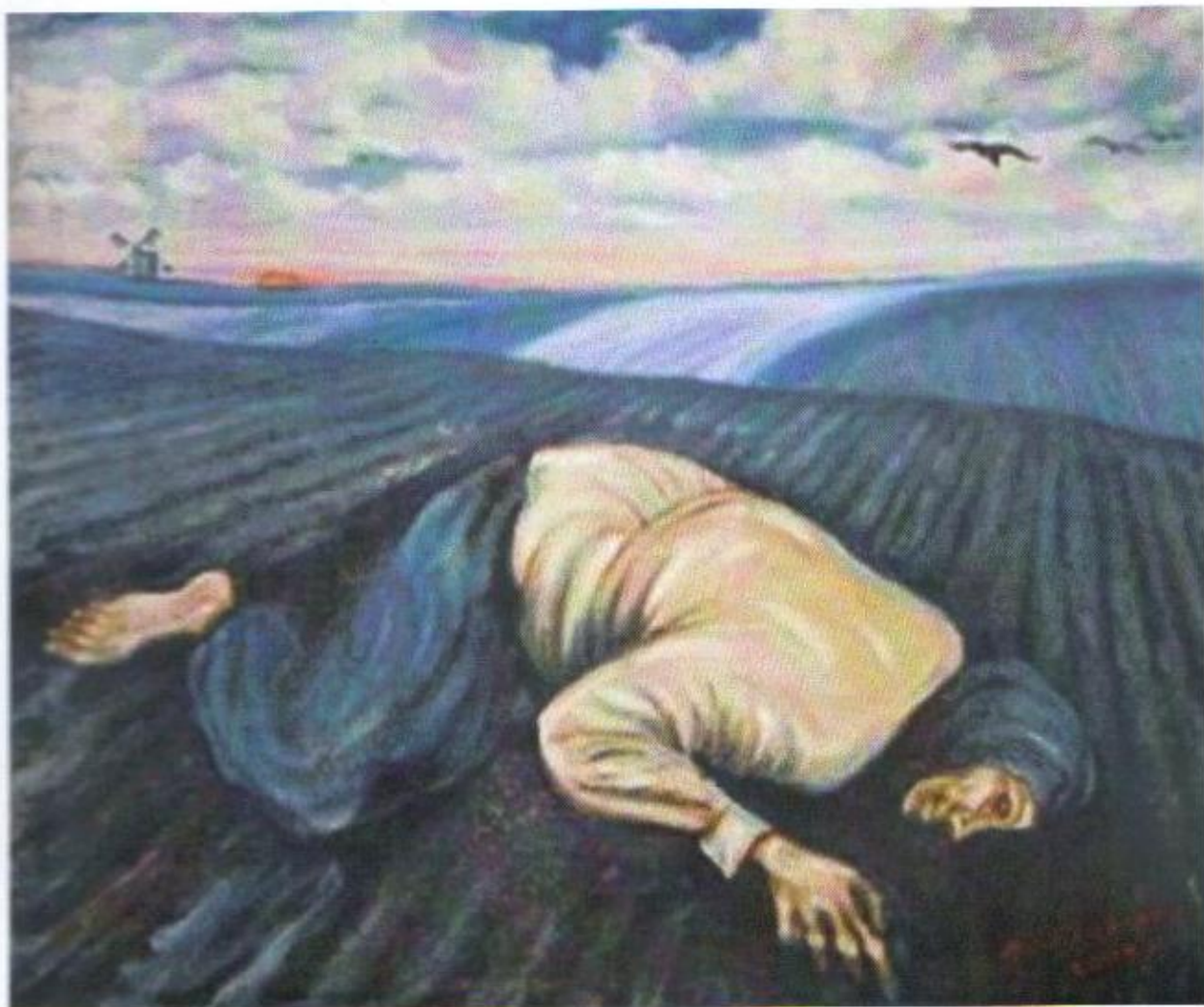
Павлові Скоропадському нічого не залишалось, як скласти свої повноваження. Після зречення Павло Скоропадський емігрував й оселився спочатку у Швейцарії, а потім у Німеччині (в передмісті Берліна Ванзее). Він створив Український союз землеробів-державників, філії якого аж до початку тридцятих років діяли в Німеччині, Австрії, Чехословаччині, Польщі, Франції, США, Канаді й навіть у Китаї та Маньчжурії. 1925 року

Скоропадський сприяв відкриттю Українського наукового інституту при Берлінському університеті. А в роки війни допомагав звільнити з концтаборів українських діячів Андрія Мельника, Степана Бандеру та Ярослава Стецька. До нацистської ідеї він поставився різко негативно й ніколи він вірив у те, що гітлерівці відновлять українську державність.

У середині квітня 1945 року, коли союзники бомбили станцію Платтлінг (поблизу Мюнхена), Павла Петровича було смертельно поранено в голову. Помирав він важко, десять днів. Очі

йому закрила донька Єлизавета, що ні на хвилину не відходила від батька. Поховали його на кладовищі в Оберсдорфі (земля Баварія, недалеко від кордону з Австрією).

Йому, останньому гетьману України, не випало побачити відродження її суверенності, але й досі так актуально звучать його слова: «Від часів Гетьманства 1918 року державність українська стала фактом, з яким світ уже рахувався і буде рахуватися. Тепер тільки від нас самих, українців, залежить доказати, що факт здатний до життя».

Голодомор 1932-1933 рр.

В 1932-1933 роках в Україні сталінським тоталітарним режимом вчинений найстрашніший злочин проти людяності – геноцид

українського народу, що призвело до загибелі мільйонів українців.

Їх скидали в одну яму насипом, як картоплю – в бург. Почорнілі, висохлі,

мов перчини, майже не піддавалися тлінню, трупи були подібні до мумій великомучеників печерських. А може, природа так зберегла замучених голодом людей, щоб вони й справді могли постати німими свідками на суді своїх убивць і мучителів та нагадати нам про той страшний геноцид.

Ось до яких вражень і роздумів спонукає картина.

Небо темно-синє, як тінь Люциферового крила, а над землею пливуть яскраві світлі хмари, заступаючи темні сили, які прийшли на землю. Чорні круки – символи зла. Горизонт палає, посилаючи позитивну енергетику на світ Божий.

Далі – зорана безкрая чорноземна смуга землі, яка зливається з горизонтом. Там вітряк – символ достатку.

На цій родючій українській землі лежить виснажена голодом мертва жінка. Руки й ноги – кістяки.

Це сатанинське видовище, якого ніхто ніколи не бачив за всю історію. Чутливі душі, побачивши це, здригнуться, болісно зомліють, поникнуть від жаху – смертельного дихання князя пітьми, який розпростер чорні крила на родом людським, над землею, де колись цвіли сади Едему.

Голод 1947 року

То був рай...

Пам'ятаю 1941 та 1947 роки, коли приходили голодні люди до хати. Баба Марта казала давати кожному по дві картоплини або крихту хлібця. У нас було дві корови, телиця, свині, кури. Не були голодні, але чомусь їсти хотілось. Мама Марія варила баняк кулеші, шупені, фасоль тощо. Наївся, аж живіт тріщав, проте чомусь хотілося їсти, їсти...

У червні мама сказала, щоб я пішов у поле й подививсь, чи дозріло жито. Я нажав сніп жита й приніс додому, змолотив, на жорнах змолів. З нього на молоці мама зварила чир. Як поїв його, то вже наситився і більше їсти не хотілось.

Діти з голоду пухли, воші та короста пили кров, вмирали попід тинами (плотами).

На картині «Голод 1947 року» – два брати, виснажені, тільки шкіра та кості. Старший годує баландою молодшого, бо він знемагає. Їли матину, траву, осоку – все, що можна було їсти, пили чай з вишневих бруньок без цукру, бо його не було. Одягу не було. Ходили босі, у латаних штанах із задниками та сорочках із домотканого полотна.

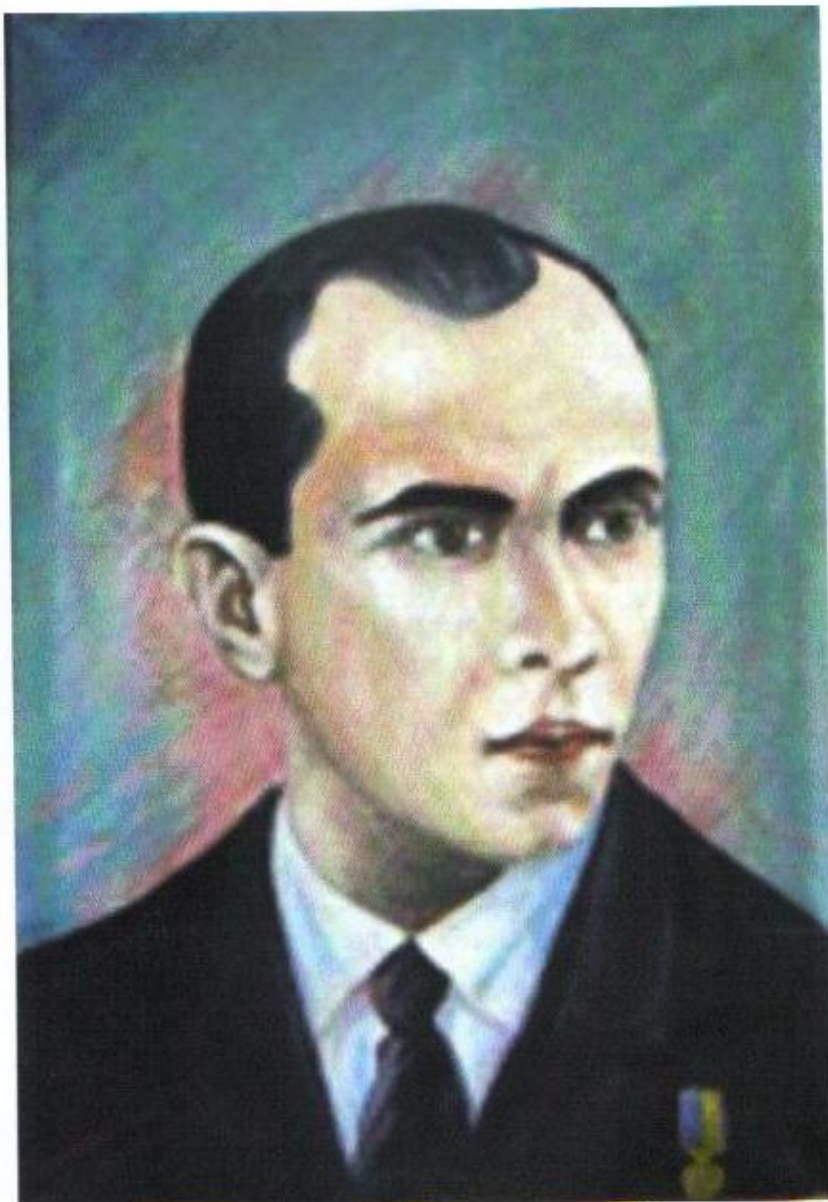
Сучасний глядач не може собі уявити, як вижило покоління 40-50 років. У Тисмениці до війни не було машин, велосипедів, радіо, електрики, газу. Їздили кіньми та фірами, жили у маленьких хатках під стріхою, палили у хаті лише тоді, коли варили їсти.

Їжа проста – борщ, зупа, фасолі, капуста, шупеня, кукурудзяний малай, на неділю пироги.

О земле, велетнів роди!

Портрет Степана Бандери написаний після того, як президент Ющенко нагородив його орденом Герой України.

Кожна нація має своїх героїв. Петро І для Росії – герой, а для нас, українців,

Герой України Степан Бандера

кат, для них І. Мазепа, С. Бандера, Р. Шухевич – вороги, а для нас – Герої.

Степан Бандера – «Баба», «Сірий», «Бийлихо» (01.01.1909, с. Угинів Старий Калуського повіту – 15.10.1959, Мюнхен, Німеччина) – визначний суспільно-політичний діяч, один із лідерів українського національно-визвольного руху 1930-1950 років. У 1919-1927 навчався в Українській гімназії у Стрию. У 1928-1933 рр. – студент агрономічного відділення Львівської політехніки. Член «Пласту», належав до керівного ядра ОВКУТ та СУНМ. З 1928 – в УВО у відділі розвідки, пропаганди. З 1929 – в ОУН. З 1931 – референт пропаганди КЕ

ОУН, у 1932-33 – заступник, 1933 – Крайовий провідник. Був заарештований у 1928 (в Калуші і Станіславові), 1932 і червні 1934 (у Львові). Ув'язнення відбував у Львові, Кракові, Варшаві. На Варшавському (1935-36) і Львівському (1936) процесах за атентат на Перацького та діяльність в ОУН був засуджений до смертної кари з заміною на довічне ув'язнення. Покарання відбував у тюрмах «Свенти Кшиж» біля Кельц, Вронки біля Познані, Берестя. У тюрмі залишався провідником, через о. Кладочного підтримував зв'язок із підпіллям (грипси заклеювали в олівці). Спроба втекти з тюрми у Вронках була невдалою.

Звільнився у вересні 1939, з початком Другої світової війни. У жовтні 1939 перебрався зі Львова до Кракова. 10.ІІ.1940 очолив Револьюційний Провід ОУН. У квітні 1941 року на Другому ВЗ ОУН був обраний Головою Проводу. 05.07.1941 заарештований нацистськими окупантами у зв'язку з проголошенням незалежності України. Ув'язнення відбував у районі Саксенгаузен. Звільнений 27.09.1941. У лютому 1945 на крайовій нараді Проводу ОУН на ЗУЗ разом із Р. Шухевичем і Я. Стецьком обраний до Бюро Проводу. Вибір підтвердила конференція ЗЧ ОУН (1947). У 1950 залишив пост Голови Проводу ОУН, але конференції 1953, 1955 років відставку не прийняли. Був убитий агентом КГБ Богданом Сташинським. Речі Бандери були передані в Лондонський музей національно-визвольних змагань. С. Бандера – автор багатьох праць, у яких ґрунтовно розроблено засади українського націоналізму. Окремі статті вийшли у

Полковник УПА Михайло Медвідь

збірнику «Перспективи української революції» (Мюнхен, 1978).

Яр у селі Дев'ятники

Михайло Медвідь (Карпович, Чечкевич, Кремінь, Кременецький), 1913, Тисмениця, член ОУН із 1933, в'язень польських тюрем. Чотовий у вартівній сотні біля Кракова (1939-1940). Організатор військових курсів ОУН на Холмщині, повітовий провідник у Томапшеві, учасник похідних груп ОУН на Східну Україну для відновлення Української держави (1940-1943). Співорганізатор відділів УПА-Південь у Холоднім Яру, шеф крайової військової школи УПА-Північ, сотник (1943). Начальник технічного зв'язку Головного військового штабу, начальник шкільного відділу ГВШ (1944). Один із заступників Шухевича, помічник редактора журналу «Повстанець» (1944-1945). Загинув 04.06.1945 у криївці в Дев'ятниках Жидачівського району від отруйного газу. Йому посмертно присвоєно звання полковник, у 2011 нагороджено Почесною відзнакою «100-річчя від

Пам'ятник-стела

дня народження Головного Провідника ОУН Степана Бандери».

Село невелике, розкинулось в улоговині понад маленьким потічком, далі – дрімучі ліси. На картині Медвідь Микола та Микиєвич Надія, котра показала, де кагебісти кинули тіло «Кременя» в заболочений яр. На другий день прийшли хлопці з лісу і похоронили його на старому цвинтарі в селі Дев'ятники, де він спочиває у братській могилі.

14 жовтня 2009 року біля школи встановлено гранітний пам'ятник, на якому викарбовано прізвища героїв.

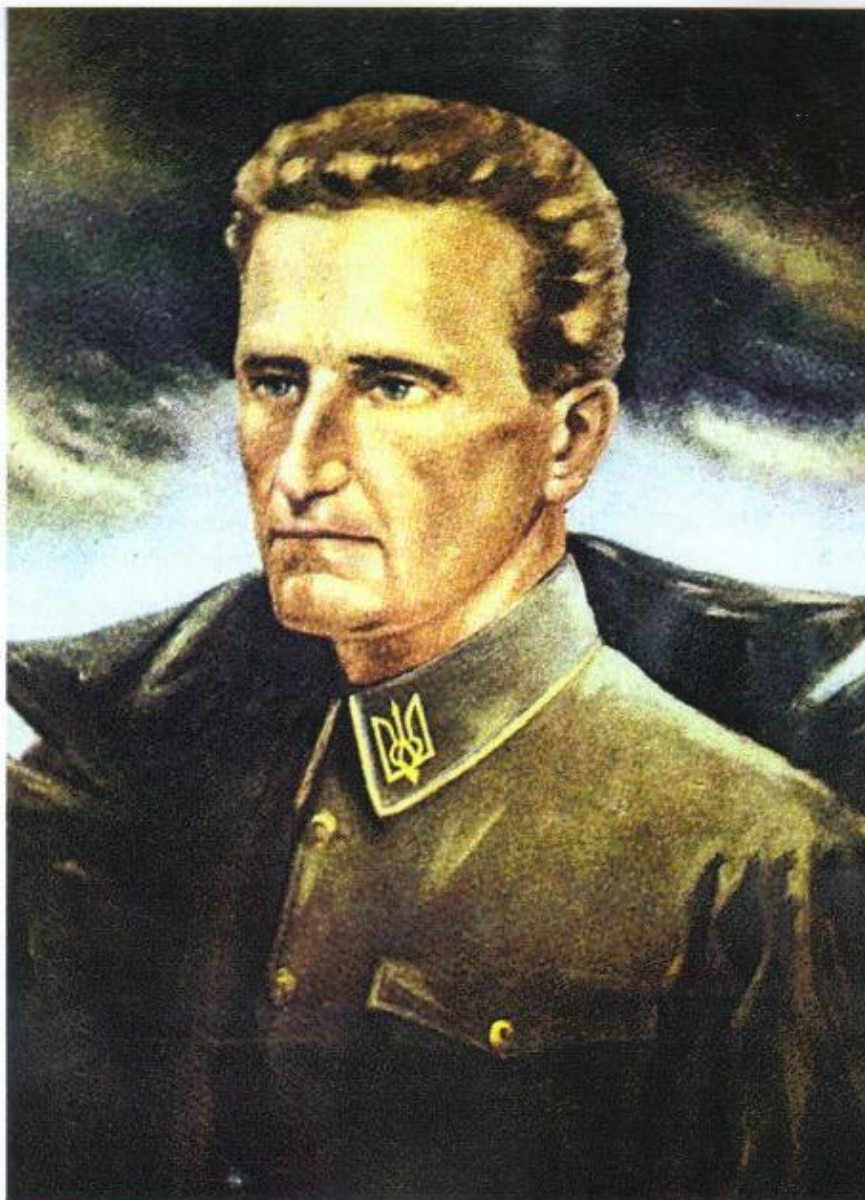
* * *

На картині – головний командир УПА Роман Шухевич. Погляд спрямований у майбутнє. Очі випромінюють внутрішній світ героя, високе чоло – розум, мудрість, орлиний ніс та стиснуті губи – твердий та рішучий характер.

На ньому китель з тризубом, а на плечах чорна кирея – символ зла.

Позаду нього відблиски світла – символи майбутнього та темна заграва – віщунка тривожного життя.

Роман Шухевич – «Тарас Чупринка» (30.06.1907, Львів – 05.03.1950, с. Білогорща біля Львова) – головний командир УПА (1943-1950), генерал-хорунжий (1946), член Українського Державного Правління (1941), Голова Бюро Проводу ОУН (1943-1950), Голова Генерального Секретаріату УГВР і Генеральний Секретар військових справ (1944-1950), лицар найвищих нагород УПА – Золотого хреста бойової заслуги І класу та Золотого хреста заслуги. У 1917-1925 навчався у філії Львівської академічної гімназії, у 1926-1934 – у Львівській політехніці на дорожньо-мостовому відділенні. У 1928-29 відбував військову службу в польській армії. У роки навчання в гімназії та Політехніці був активним членом

Головний командир УПА Роман Шухевич

«Пласту» та різних спортивних товариств. У 1925 вступив до УВО. 19.10.1926 за дорученням Крайової команди УВО Шухевич разом із Богданом Підгайним здійснили замах на польського шкільного куратора у Львові Собінського, який проводив антиукраїнську політику в галузі шкільництва. З 1929 – член ОУН, у 1930-34 – бойовий референт КЕ ОУН. 21.X.1933 під керівництвом Шухевича бойовик ОУН Микола Лемик убив у радянському консульстві у Львові спецуповноваженого НКВД О. Майлова. Цей атентат був знаком протесту проти голодомору в Україні, штучно організованого більшовиками.

Остання акція Шухевича як бойового референта – підготовка замаху на організатора пацифікації міністра внутрішніх справ Б. Перацького, який було скоєно 15.VI.1934 у Варшаві. У червні 1934 р. Шухевич був заарештований і відправлений до концентраційного табору у Березі Картузкій. 19.01.1935 року переведений на слідство до Львова, де сидів у тюрмі Бригідки. На Львівському процесі над членами ОУН (травень – червень 1936) був засуджений на три роки ув'язнення з урахуванням слідчого арешту. У січні 1937 р. на підставі проголошеної у 1935р. амністії вийшов на волю, пробувши півроку в

концтаборі та два роки в тюрмі. Після звільнення проживав з родиною у Львові й працював у рекламній фірмі «Фама», яку, власне, й заснував. У жовтні 1938 року організовував фінансову допомогу для уряду Карпатської України, вислав членів ОУН для діяльності в Карпатській Січі. Наприкінці грудня 1938 року разом з Іваном Бутковським нелегально перейшов польський кордон і добрався до м. Хуст. Тут разом із провідними членами ОУН створив Генеральний штаб національної оборони Карпатської України. Під час нападу угорської армії на Карпатську Україну брав активну участь у боях. У 1939 Провід ОУН доручив Шухевичу справи зв'язку із Західною Україною, зокрема конспіративний зв'язковий пункт у Дайцігу. 10 лютого 1940 р. у Кракові Р. Шухевич був обраний членом Револьюційного Проводу і призначений Крайовим Провідником ОУН на західноукраїнських землях. У Військовому штабі ОУН керував підготовкою провідних кадрів, брав активну участь у нарадах II Великого Збору ОУН, що відбувся у квітні 1941 р. Весною 1941 р. провід ОУН домовився з німецьким командуванням про вишкіл ДУН, які мали воювати на території України проти більшовицьких окупантів. Від ОУН його очолив Р. Шухевич. Та вже за кілька місяців Український легіон відмовився від служби в німецькій армії, протестуючи проти арешту Голови Проводу ОУН С. Бандери та Голови Державного Правління Я. Стецька. У серпні легіонерів зняли з фронту, інтернували й відправили до Німеччини, реорганізувавши в Охоронний батальйон № 201. Вояки змушені були погодитися ще на один рік служби за індивідуальним контрактом.

16 березня 1942 р. Легіон прибув у Білорусь, в околицю м. Боровки, для охорони об'єктів та боротьби проти радянських партизанів. Коли термін контракту закінчився, вояки на чолі з Шухевичем відмовилися продовжувати службу. 6 січня 1943 р. їх відправили під конвоєм до Львова. Шухевич, знаючи, що старшин арештують, утік з-під німецької охорони. У травні він став членом Бюро Проводу ОУН. А в серпні 1943 р. на III Надзвичайному Великому Зборі ОУН був обраний Головою Бюро Проводу і призначений Головним командиром УПА. Під час німецької окупації України Шухевич перебував переважно в лісах, а після приходу в серпні 1944 р. Радянської влади – у селах: спочатку в Улашківцях біля Чорткова, восени 1944 – улітку 1945 рр. у Бережанському та Козівському районах Тернопільщини в околицях сіл Бишки – Потік – Конюхи Августівка – Жуків – Рай. Узимку 1945-46 рр. жив у селі Пуків, а з жовтня 1946 р. до 21.09.1947 р. – у с. Княгиничі Рогатинського району (Івано-Франківської обл.). Звідси перебрався у с. Грімне Комарнянського району (Львівська обл.). Ця криївка проіснувала до осені 1947 р. Зиму 1947-1948 рр. Р. Шухевич провів у Львові, у будинку на вул. Кривій. Від осені 1948 р. до загибелі перебував у с. Білогорща. За керівництва Р. Шухевича відбулася подальша еволюція ідейно-програмних засад діяльності ОУН, що відображено в постановах III Великого Збору ОУН. 11-15 липня 1944 р. з ініціативи ОУН та особисто Шухевича створено УГВР. Виконавчим органом УГВР став Генеральний Секретаріат, Головою якого обрали Р. Шухевича – «Лозовського». Його ж затвердили на посаді Секретаря військових справ і Головним командиром УПА. Проведені за керівництва Р. Шухевича організаційні та політично-програмні зміни значно зміцнили ОУН і УПА й дали можливість успішно

продовжувати боротьбу до кінця 1950-х років. З метою увіковічення пам'яті про генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича 23 жовтня 2001 р. було створено меморіальний музей при Львівському історичному музеї (м. Львів, смт. Білогорща, 76 а).

У XX столітті Україна 6 разів проголошувала свою незалежність.

Центральна Рада 22 січня 1918 року своїм четвертим універсалом проголосила незалежну Українську державу.

1 листопада 1918 року проголошено незалежну Західно-Українську Народну Республіку, яка проіснувала до 18 липня 1919 року, під ударами польських окупантів перейшла ріку Збручу в районі міста Гусятин на територію великої України.

22 січня 1919 року в Києві на Софійській площі проголошено Акт Злуки Української Народної Республіки в єдину соборну Українську державу.

15 березня 1939 року Закарпатська Україна проголосила свою незалежність, але після кровопролитної війни була завойована угорськими окупантами, при активній допомозі наших споконвічних сусідів і ворогів поляків.

30 червня 1941 року у Львові українськими націоналістами проголошено відновлення незалежної Української держави. Нові окупанти – німці жорстоко придушили відновлення незалежної України, заарештували Степана Бандеру, уряд Ярослава Стецька і сотні інших патріотів було заарештовано і розстріляно.

24 серпня 1991 року на першому засіданні Верховна Рада проголосила незалежність України.

Ми перебували у великій ейфорії, тому допустилися великих помилок. Треба твердо дивитися на речі та приймати правильні рішення.

У 1991 році була проголошено не відновлення незалежності, а **сама** незалежність.

Насправді нашій державі більше 90 років, якщо брати відлік від УНР, бо звідти ми взяли прапор і герб, і гімн.

Ото ж ми жили у модифікованій УРСР, на яку причепили наші національні символи.

За 24 роки ми не вибороли народного суверенітету, а відтак не стали суб'єктом державотворення.

І сьогодні незалежність залишається тільки на папері. За юридичною складовою Україна як незалежна держава є членом ООН, тобто де-юре – вона незалежна. А де-факто – окупована.

28 лютого 2014 року Росія почала агресію проти України, ввела військові частини у Крим, «руское население» захопило адміністративні пункти на півострові. Підняли голови сепаратисти (лат. *separatus* – відокремлений) на Східній Україні, захопивши Донбас, Луганськ, при допомозі Росії розв'язали війну проти України. Зараз Україна палає в огні, Україна страждає, Україна понад Дніпром плаче.

Мій батько та стрий Микола Медвідь казали: «Будеш бачити, що з того референдуму 1991 року нічого не буде, бо не завойовано кров'ю. **З москалями ще будемо воювати!**»

За правду, браття, єднаймося щиро, маємо єдиний правильний шлях – шлях до Європи.

Нарешті народ пробудився, піднявся на боротьбу з одвічним ворогом, заявив про свою громадянську позицію. Майдан переміг, перемогла Небесна сотня, стаючи взірцем для утвердження нової України.

22 лютого 2014 року почався відлік нової історії на принципах цінностей та демократії. **Однак система не помінялася...**

А Путін знає історію по Карамзіну та Соловйову. Для нього Україна – це Малоросія, його мета – **знищити** Україну, знаючи або Україна, або Росія: третього Риму не буде!

Як царська Росія карала наших Героїв, так Путін іде тими ж слідами, запроторивши у тюрму нашу героїню Надію Савченко, веде війну проти України. Але наш Дух невмирущий, бо од тисяч літ родився, бо за вільну Україну життя своє віддамо!

ОЙ ТАМ У ЛУЗІ, ПРИ ДОРОЗІ

*Ой там, у лузі, та й при дорозі
Червоні маки розцвіли.
Ой там три браття з Прикарпаття
Життя за волю віддали.*

*Їх було троє, всього лиш троє –
Українській сини.
Вони не знали, що друг їх зрадив
Катам червоної Москви.*

*Як їх боївку оточили,
Кричать: «Бандери, руки вгору!»
Хтось крикнув: «Слава Україні!
Ми не здаємось, краще смерть!»*

*І тут три браття поцілувались,
Ніхто пощади не просив.
І більш не рвалися гранати,
І кулемет не стрекотів.*

*І ми боротися будемо
Проти проклятих ворогів
І вічну славу нам'ятати
Про мужніх хлопців – трьох братів.*

*Ідуть прохожі біля могили,
Вклонившись, шану віддають
І трьох братів-українців
У своїх серцях збережуть.*

*І ми пощади в тебе, вороже,
Не просили й не будемо,
Бо за вільну Україну
Життя своє ми віддамо!*

На захист своєї землі піднявся весь народ. Це наша армія зі зброєю в руках дає відсіч окупанту, а кров'ю пише історію. Це воїни з легенди, це наші Герої. Ми переможемо, бо з нами Бог, з нами правда, сила і воля святая.

Їхні імена будуть записані золотими літерами у нашій новітній історії.

Все, написане мною, пропущено через призму особистого «Я», інтерпретація картин допоможе глядачеві заглянути у сутність життя на землі та розкрити причини нашої трагічної історії.

Першою причиною є гріхи Адама і Єви, а через них гріхопадіння всього народу.

Другою причиною є сіонізм, який прагне до світового панування. Інших же мають за гоїв, бидло, баранів. Це боротьба добра і зла, диявола і Бога. Зараз увесь світ у владі числа 666. Це число звіра. А що таке диявол? То символ виродження, деградації та дегенерації народів через психічні відхилення, статеві збочення, повільне виродження протягом поколінь.

По-третє, що таке гріх? Гріх – це беззаконня. Це масове порушення десяти Заповідей Божих. Тому Бог відступив від народу і каже: «Каратиму батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить мене» (2 Мойс., 20:4-5).

*Молітесь Богові одному,
Моліться Правді на землі,
І більше на землі нікому
Не вірте, і не поклоняйтесь
Все брехня. Попи і цари....*

Читайте Біблію – це книга із книг.
Амінь!

*Діла добрих оновляться,
Діла злих згинуть.*

Т. Г. Шевченко

З Тараса Шевченка, його «Кобзаря» почалося відродження народу. Шевченко – це нація, її адсорбент. Шевченко – душа народу в прямому розумінні цього слова.

У Шевченка серце кров'ю обливається, коли він бачить нещастя свого народу, його причину: розрізненість, благодущність, безтурботність, байдужість українців.

*«Обніміться, брати мої, –
молю вас, благаю», –* просив.

«Біблія» і «Кобзар» – світильники духу і розуму, це програми для всіх націй, які формують дух та інтелект.

Інтелект нації має бути здоровий. Він генетично передається пам'яттю нащадкам.

Коли Бог хоче покарати людину, то позбавляє її розуму. Якщо інтелект послаблений, етнос втрачає свою пам'ять, забуває свої корені, помиляється між добром і злом, припиняється розуміння інформації, втрачається аналітична здатність оцінювати ситуацію. Етнос перетворюється на отару баранів, якою керує погонич.

У Біблії сказано: «Горе тим, що зло називають добром, добро – злом, що ставлять гірке за солодке, а солодке за гірке».

Отже, інтелект – це інформаційний аспект розуму людини чи етносу: здатність збирати, передавати, зберігати інформацію і використовувати її для вироблення знань і знаходження істини.

Етнічний аспект нації має робити правильний вибір між добром і злом, вибір своєї еліти (політичної, ділової, інтелектуальної, духовної), вибір державотворення, способу життя і т. д.

«Держава і є зосередженням колективного розуму» (Гегель).

Зворотний бік інтелекту – ідіотизм. Ідіотизм нації виявляється на держав-

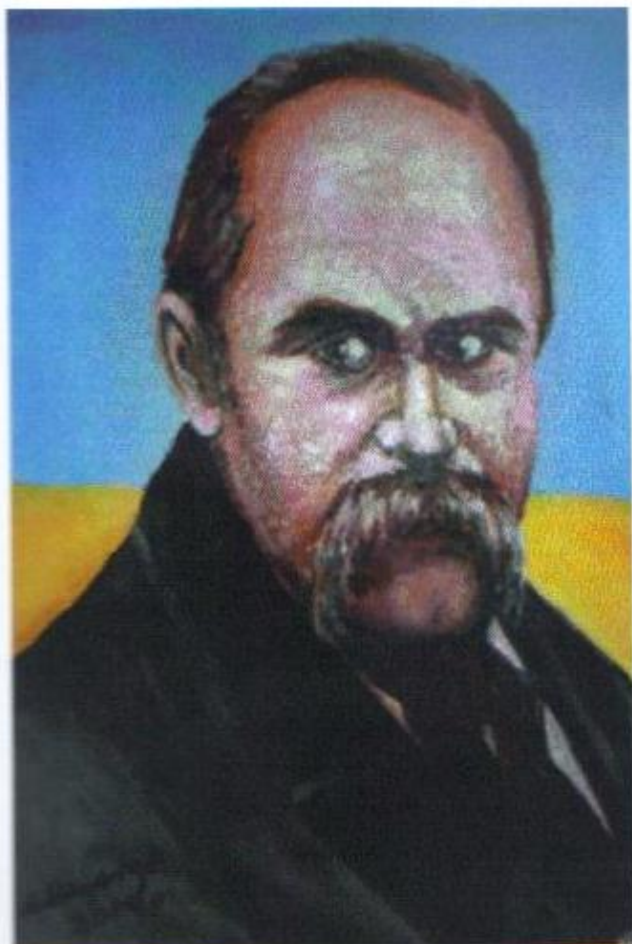
М. І. Медвідь біля пам'ятника Тарасу Шевченку. 2006 р.

ному рівні: в корумпованості, нечесності, некомпетентності державних структур, нездатності навести цивілізований порядок, що маємо зараз.

Нація на перше місце має висунути завдання своєї безпеки:

- а) інформаційний захист;
- б) фізичний захист (інтелектуальне здоров'я, харчування і т. д.)
- в) психологічна і воєнна оборони.

Основа нації – це єдність, згуртованість, ідейність, любов до своєї рідної землі, Боже «сдиномисліє подай і братолюбіє пошли» від нині, назавжди і на віки.

Та не однаково мені

Погляд Т. Шевченка грізний, суворий, пронизливий до тих, хто зневажає свою культуру, мову, наші традиції. Очі випромінюють глибокий

розум, а чоло сяє мудрістю. Т. Шевченко усвідомлює, що зайді, манкурти, яничари, кремлівська агентура знищують Україну, в них у крові неприйняття всього українського

Настав час єднатись – тоді нація непереможна і побудує нову Україну.

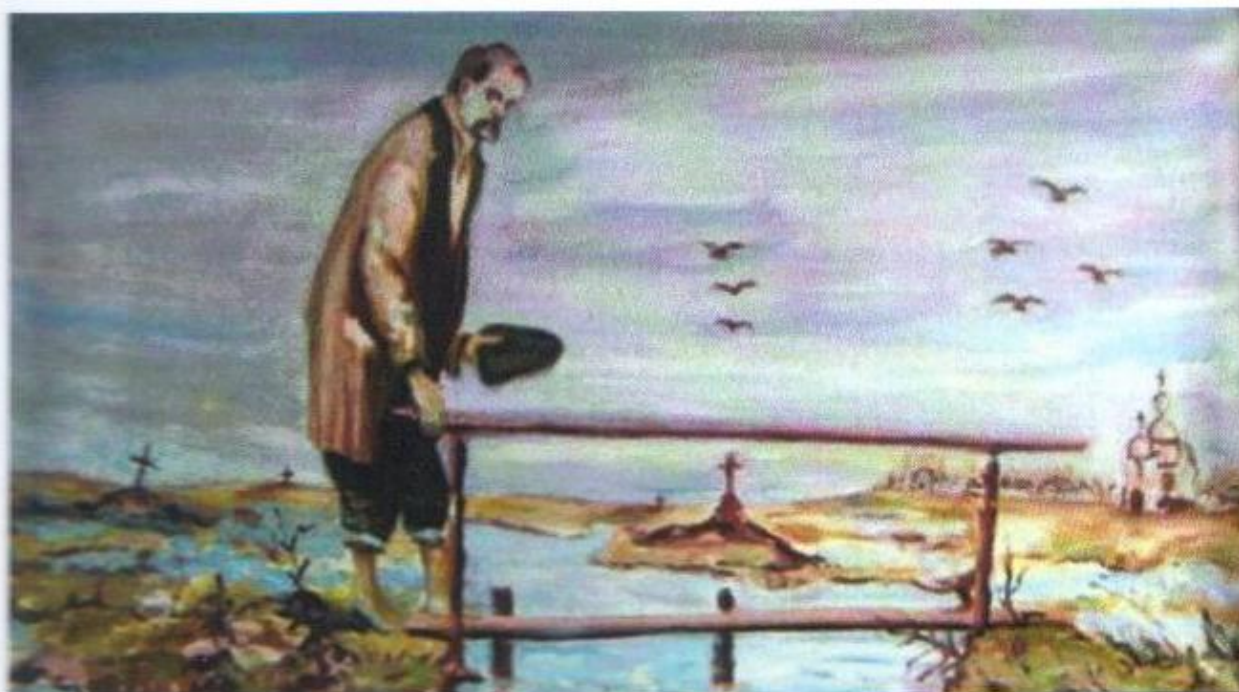
Нація повинна не спостерігати, а творити і відстоювати власне життя, бо лиш боротись – значить жити.

Кожна нація по краплинах збирає свою культуру.

Нашій думі, нашій пісні тисячоліття. Вона не вмере, не загине, бо співучий народ не вмирає. Наша культура, традиції, економічна і політична – це гармонія духу, це здобутки, на яких твориться нація.

*Молися, сину, за Вкраїну
Його замучили колись –
Мені однаково чи буде
Той син молитися, чи ні...
Та не однаково мені...
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві, і в огні
Її, обкраденую, збудять...
Ох, не однаково мені...*

Хто зневажає мою культуру, солов'їну мову – то не однаково мені...

Т. Г. Шевченко у Берестечку 1846

На першому плані картини Т.Шевченко, який роззувся і босими ногами йде по святій землі, политій козацькою кров'ю за волю України, йде до церковці помолитися за душі героїв, які нині з далеких засвітів журавлями просять про збереження нашої національної пам'яті, відновлення історичної справедливості заради майбутнього прийдешніх поколінь.

Небо спустило на землю мокрі коси, оплакує силу козацьку, що лежить у високих могилах.

Ілюстрація до вірша «Сон»

Мати розповиває сина, щоб нагодувати. Лан великий, дорога пролягла до села.

*На панщині пшеницю жала,
Втомилася; не спочивать
Пішла в снопи, пошкандибала
Івана сина годувать.
Воно сповитеє кричало
У холодочку за снопом.
Розповіла, нагодувала,
Попестила; і ніби сном,
Над сином сидя, задрімала.*

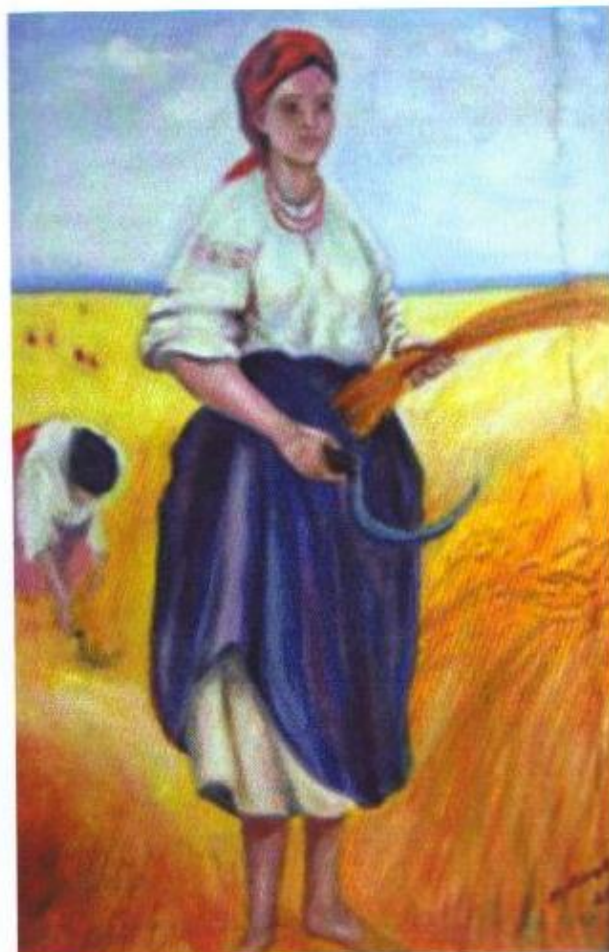
Тарас Шевченко у кожусі

Молода вродлива жінка у селянській одежі на мить піднялась і задумалась над своєю долею. У руках тримає серп та пучок пшениці, боса. Так до 1950 року всі селяни ходили босі. Небо вкрили білосніжні хмарки, буде дощ.

*Чи буде суд? Чи буде кара
Царям, царятам на землі?
Чи буде правда між людьми?
Повинна бути, бо сонце стане
І осквернену землю спалить.*

Надворі вже віє прохолодою. А під плотом малий хлопчина, окутався рядниною, голодний сидить, обличчя бліде. Де сидить – там і заночує. Така сирітська доля. Далі – чепурні хати багатих людей, а там – садок.

*І золотої й дорогої
Мені, щоб знали ви, не жаль
Моєї долі молодой;
А іноді така печаль
Оступить душу, аж заплачу.
А ще до того, як побачу
Малого хлопчика в селі.
Мов одірвалось од гіллі,
Одно-однісіньке під тином
Сидить собі в старій ряднині.*

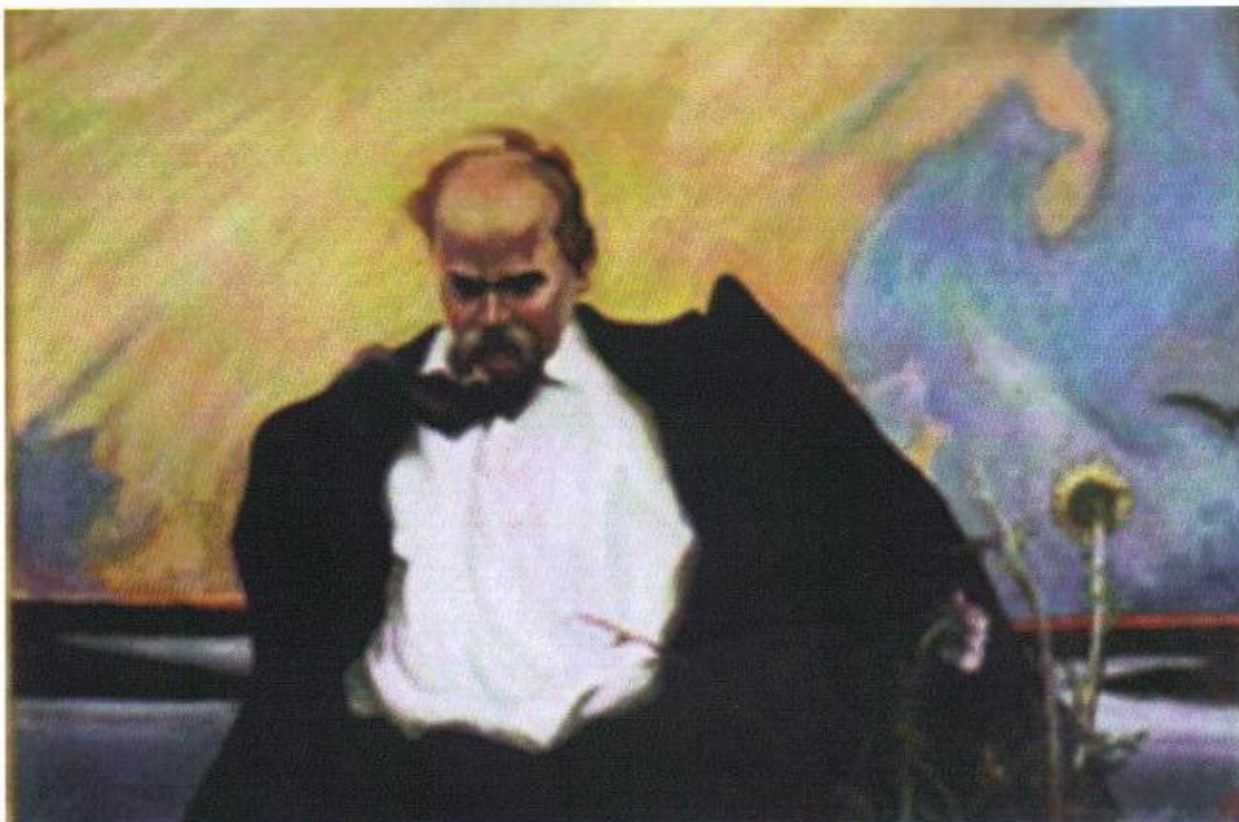

Жниця

*Мені здається, що се я,
Що це ж та молодість моя.
Життя поета перегукується із
долею малого хлопчика.*

І золотої й дорогої

Думи мої, думи мої (Копія з картини М. Божія)

*Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас –
Де ж мені вас діти?
В Україну ідіть, діти!
В нашу Україну,*

*Попідтинню, сиротами,
А я тут загину.
Там знайдете щире серце
І слово ласкаве,
Там знайдете щиру правду,
А ще, може, й славу...*

Перед нами образ Т. Г. Шевченка – борця, поета і філософа. Він йде дорогою боротьби в майбутнє, гордо несе свою голову, обтяжену глибокими думами.

Не второваною дорогою йшов він, а цілину підіймав, прокладав широку путь мові, поезії, народу українському у світ, щоб його почули й поважали і в Парижі, і в Лондоні, і в Нью-Йорку...

Червоно палає обрій над головою поета, шарпає вітер поли його пальта. За спиною Кобзаря – багряні хмари у відблисках пожеж, темно-синя вода. Не ніжні троянди перед ним, а колючі терни біля самого серця.

Йде Шевченко! Мов розпахана навпіл темінь ночі, якимось чудом тримається на його плечах чорне пальто – символ тьми, зла. Здається, досить Тарасові зібратися з силами, і він скине цей траурний одяг і йтиме світлим, осяйним, радісним пророком свободи, вісуючи на весь світ:

*І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі.*

Скорбна мати, 1975 (За мотивами містерії «Великий льох»)

*А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліс подай
І братолюбіє пошли!*

Т. Шевченко «Молитва»

Картина «Скорботна мати» написана під враженням святкування битви під Крутами.

Щоб визволити народ, треба знати, хто його вороги і хто приятелі. На картині три душі (хрести), три ворони (вороги) і три січові стрільці.

Душі – це ті люди, що в минулому грішили супроти України, бо несвідомо потурали її ворогам, тим і довели до занепаду рідний край. От за такий гріх у рай їх не пускають.

Три вороги – свідомі шкідники України, це злі духи: Україна, Польща, Москва. Кожна шкодила своєму народу, а всі три шкодили Україні. Та шкодила найбільше своя, радила своїм сестрам, як нищити Україну.

Т. Шевченко засудив душу дівчини, що кожному годила і несвідомо «цареві московському коня напоїла».

На першому плані – скорбна мати – уособлення України. Вона думає та й

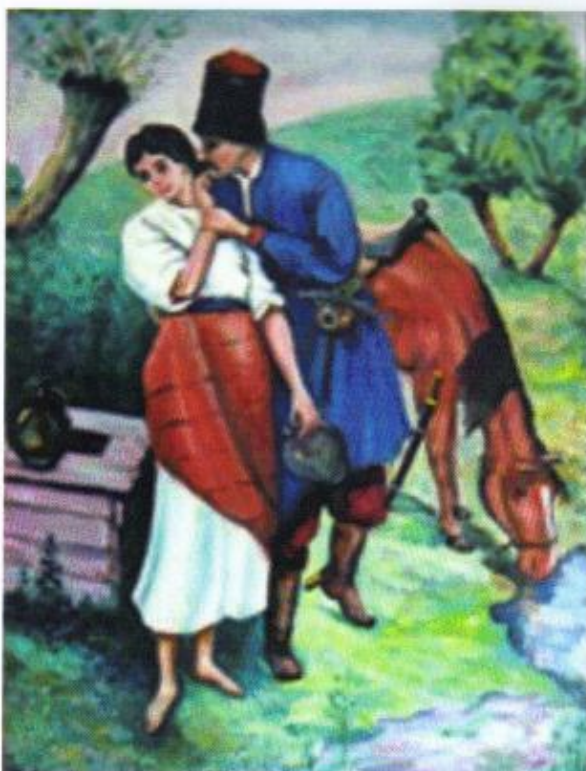
молиться за своїх синів стрільців-бандуристів. Вони знають про славу України, але не всі йдуть здобувати закопану у льосі волю України. Наприклад, Іван Ніс показав москвинам таємні ходи до Батурина, і таких зрадників масмо і сьогодні. Але «Народ мій є! В його волячих жилах козацька кров пульсує і гуде!» (В. Симоненко).

Тривожне небо. З-за горизонту встає сонце, просвічує їм дорогу до волі, до незалежності.

* * *

*Кохайтесь, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі — чужі люди,
Роблять лихо з вами.
Москаль любить жартуючи,
Жартуючи кине,
Піде в свою Московщину,
А дівчина гине...*

На першому плані картини – проста селянська дівчина, яка прийшла до криниці набрати води. Аж тут як тут москаль – зіскочив з коня та й став залипцятись до

Дівчино моя, напій коня...
(Ілюстрація до поеми «Катерина»)

дівчини. Вона відвертає рукою його, дає зрозуміти, що вона йому не пара.

Найвища мораль була у простого народу, який шанував чистоту любові, цнотливість та свої традиції.

* * *

*Рече та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолю верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі
То вирунав, то потопав.
Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів.*

Рече та стогне Дніпр широкий

На першому плані – молодий Шевченко, освітлений місячним сяйвом. Душа і серце переповнені позитивною енергетикою. Він розуміє і бачить тягар тогочасної дійсності і хоче все змінити, бачить кривду свого народу, тому рвав би все, боровся за правду. Так у символічних образах Дніпра, дерев, місяця показано, як це відбувається в природі. Метафоричні образи Дніпра, вітру, місяця, хвиль передають динаміку

стану природи. А в суспільному житті не все так швидко відбувається.

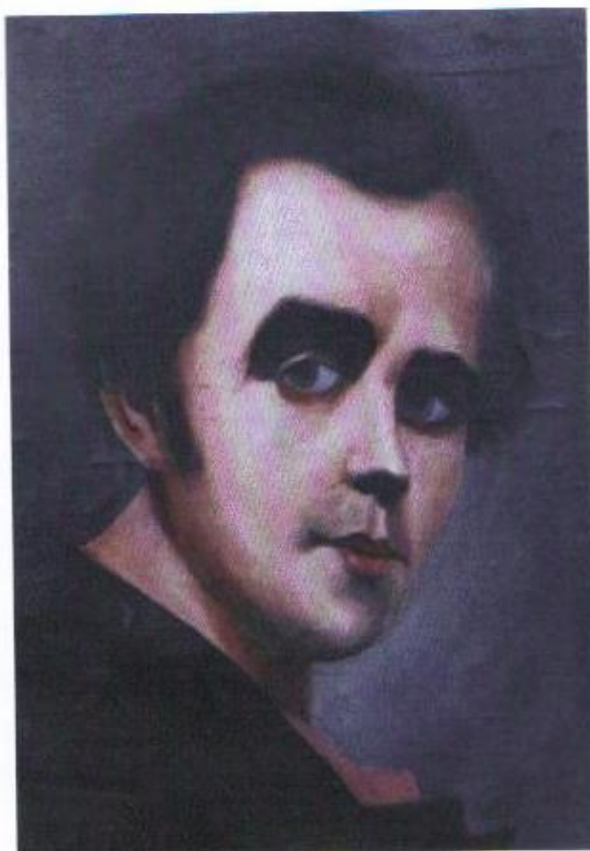
Лише після смерті Т. Шевченка Росія відмінила кріпосне право 1861 року.

Я радію і тішуся, що молодь прозріла, розбудилась від сну і здійснила Революцію Гідності, бо «рече та стогне Дніпр широкий», **щоб розбудити тих, хто ще спить**. Це відлік нової історії, бо тільки у «своїй хаті правда, сила й воля свята».

Автопортрет Т. Г Шевченка 1848 р.
(копія)

*«Я ще не дуже зостарівся, та
знівечився, мій друже єдиний».*
(Тарас Шевченко)

Автопортрет Т. Г Шевченка 1838 р.
(копія)

Схаменіться! Будьте люди

Перед нами – наш Кобзар, Пророк, Учитель. Обличчя суворе, грізне, погляд пронизливий, брови насуплені:

«Схаменіться, будьте люди...»

Картина виконана у холодних пастельних тонах. На горизонті – заграва, видніється вітряк – символ достатку.

*Схаменіться! Будьте люди,
Бо лихо вам буде!*

*Розкуються незабаром
Заковані люди.*

*Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори!*

І потече сторіками

Кров у синє море

Дітей ваших... І не буде

Кому помагати:

Одицується брат брата

І дитини мати.

І дим хмарою заступить

Сонце перед вами,

І навіки прокленетесь

Своїми синами!

«Схаменіться! Будьте люде, бо лихо вам буде!» – це строге Шевченкове попередження нині спрямоване проти тих, які «оглухли, кайданами міняються і правдою торгують».

Кримінальна олігархія (гр. *oligarchia* – влада небагатьох), бандитська еліта Батьківщині ніколи не служила, вона їм не дорога, вони борються між собою за владу, їхня ідеологія – споживацтво, релятивізм (філософське вчення, яке заперечує можливість пізнання об'єктивного світу), захопити якомога більше. Вже й так хижими, чужими руками захоплено значну частину народної власності, хто приватизував – несправедно! – те, що належало державі, тобто було всенародною власністю, і хто має відповідати за той злиденний рівень життя, який має сьогодні більшість українців.

Україна поділена на клани: клан Віктора Пінчука, зятя Леоніда Кучми, донецький клан (Янукович – Ахметов і Таратута), Київський-есдеківський клан

(Медведчук – Суркіс, Коломойський, Ключев, Фірташ і т.п.).

Основні засоби масової інформації (телеканали, радіостанції, газети й журнали) підконтрольні цим кланам.

Це так, як у Шевченковому Саулі:

Бере і город, і аул.

Бере дівча, бере ягницю.

Будує Кедрову світлицю.

Шевченко попереджує їх: «Схаменіться, будьте люди... згадайте, що ви ж таки козацькі діти», «обнімітесь, брати мої, молю вас, благаю», обнімітесь і наведіть лад на Україні, де ще не всі запродали козацькі могили, щоб звести на них багатоповерхові вілли.

Нам пора вже отямитися, куди ми йдемо, яку державу будемо. Пора кінець-кінцем зрозуміти, що національний поступ залежить у першу чергу від економічно-соціального прогресу, від чітко виробленої концепції національного розвитку. А це можуть вирішити справжні національні кадри, патріоти, а не «дядьки отечества» (москалі й жида), які знову ж таки воліють піти в підпіжки до Москви. Не можуть вони без ярма, то й вступають у Митний Союз (МПА).

Якщо не хочеш жити, як той пес,

*Скоріш зривай кайдан і спіши на
Майдан.*

Це він (Шевченко) вивів нашу заблукану націю на правдиву дорогу, й ми не маємо права збочувати з неї.

Отож пошли нам, Боже, Шевченкового духу, його твердості, мудрості, віри в майбутнє нашого роду, в майбутнє України.

Шевченко змалював не тільки славу наших дідів. Він учив і показував, як і що треба робити, щоб давню славу повернути. Він кинув своє могутнє слово: «Борітеся – поборете!». Він казав, просив: «Учітеся, брати мої!». Він закликав: «Обніміте, брати мої, найменшого брата!»

Це найважливіші заповіді, що залишив для нас наш Учитель, Кобзар, Пророк.

І ми збудуємо Україну. Нехай вічно
горить його святе ім'я на її синьо-
жовтому прапорі!

*Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть!*

Тарас Шевченко з кобзою над Дніпром

Наймичка (ілюстрація до однойменної
поєми Т. Шевченка)

У хаті на тапчані лежить мертва
мати, рука повисла. Син кинувся до ніг
матері, щоб цілувати.

На табуретці – коновка з водою та
одяг матері на жердці.

Неодружений, самотній, з великою
глибиною і щемністю Т. Шевченко
оспівав жінку-матір.

Українська земля – це кусочок раю
на землі, коли Бог ділив землю, то всі
хотіли бути першими, а скромна
дівчина, обдерта красуня, була
останньою.

Та Бог її питає: «Що ти хочеш,
дівчино? Я вже пороздавав усю землю, але
для тебе дам кусочок раю на землі та голос
солов'я».

*Ввійшов Марко в малу хату
І став у порогу...*

*Аж з'явився. Ганна шепче:
«Слава... слава Богу!*

Ходи сюди, не лякайся...

Вийди, Катре, з хати:

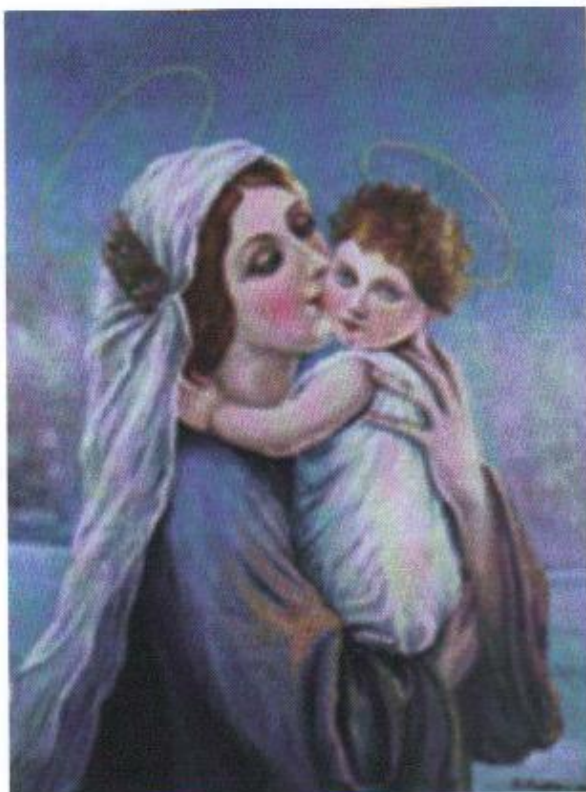
Я щось маю розпитати,

Дещо розказати».

*Вийшла з хати Катерина,
А Марко схилився
До наймички у голови.
«Марку! Подивися,
Подивися ти на мене:
Бач, як я змарніла?
Я не Ганна, не наймичка,
Я...»*

Та й оніміла.

*Марко плакав, дивувався.
Знов очі відкрила,
Пильно, пильно подивилась —
Сльози покотились.
«Прости мене! Я каралась
Весь вік в чужій хаті...
Прости мене, мій синочку!
Я... я твоя мати».
Та й замовкла...
Зомлів Марко,
Й земля задрижала.
Прокинувся... до матері —
А мати вже спала!*

Нічого кращого немає
*У нашій раї на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим.*

Буває іноді: дивлюся.

*Дивуюсь дивом, і печаль
Охватить душу; стане жаль
Мені її, і зажурюся,
І перед нею помолюся,
Мов перед образом святим
Тієї матері святої,
Що в мир наш бога принесла...*

** * **

Марія — підпомагачка свого сина в проповіданні правди, а після смерті сина сама гартує його учасників. Тим вона перевищує всіх матерів, як з громадського боку дивитись на матерів.

*І ти, великая, в женах,
І їх уніє і страх
Розвіяла, мов ту полову,
Своїм святим огненным словом!
Ти дух святий свій пронесла
В їх душі вбогії! Хвала!
І похвала тобі, Маріє!*

Марія (Ілюстрація до однойменної поеми Т. Шевченка)

Перебендя

*Перебендя старий, сліпий,
Хто його не знає?
Він усюди вештається
Та на кобзі грає.
А хто грає, того знають
І дякують люди:
Він їм тугу розганяє,
Хоть сам світом нудить.
Старці, а пізніше кобзарі, ліпили з*

* * *

Перед нами поет, освітлений світлянковим сяйвом, піднявши руку над чорним, адивається в далечинь майбуття.

На картині «Дивлюсь, аж світає...» зображено зв'язок людини з природою. Від матінки-землі Тарас черпає сили, позитивну енергетику для творіння добра і краси.

Світлий образ, виразні очі, бліки та тіні розкривають душу поета. В руці перо та книжка, в якій мережить нові поезії.

«Я так її люблю, що за неї душу загублю».

*Дивлюся – аж світає,
Край неба палає;
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють;
Між ярами над ставами
Верби зеленіють.*

дум і псалмів, балад і побутових пісень ментальність народу. Вони не лише розповідали історію, а й розставляли акценти, звеличуючи одних і розвінчуючи інших. Таким чином, вони не просто формували думку про постаті й події, а й поширювали її, без упину снуючи великими шляхами й манівцями своєї України.

Взявши до рук найціннішу книгу нашого народу, зумій прочитати її не тільки розумом, але серцем і душею, загартовуй свій дух і тіло, візьми за взірць поезію Шевченка, боротьбу славного Мазепи, нескореність Бандери, Стуса, Чорновола.

Нехай ця святиня буде оберегом твого життя на дорогах радості та смутку. Будь завжди гідним нащадком свого роду, справжнім українським патріотом, шануй свою родину, рідну мову, традиції, звичаї. Цим ти внесеш свій вклад у розбудову могутньої держави – України.

Шевченко – символ нації, він **ВЕЛИКИЙ УКРАЇНЕЦЬ!**

*Ото ж читайте, люди, «Кобзаря».
Нехай для вас усміхнеться зоря.
Хай рідне слово гріє вам серця.
Во ім'я Бога, Сина і Отця!*

Дивлюсь, аж світає...

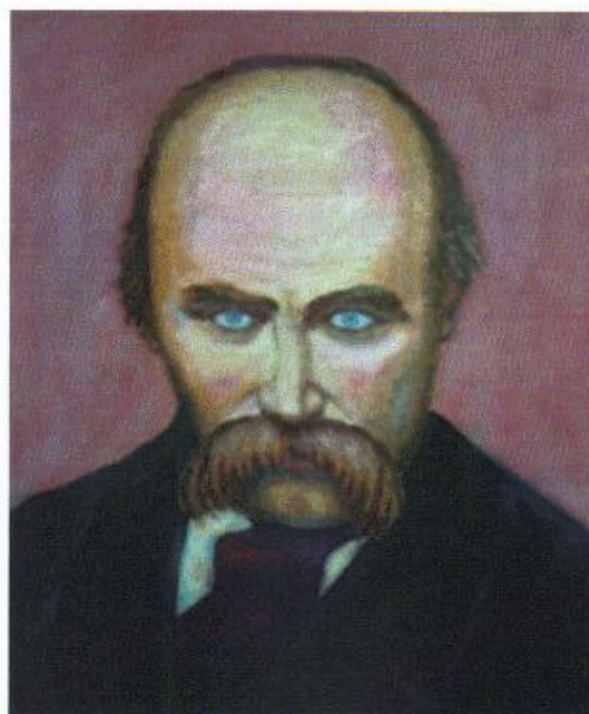

Автопортрет Т. Г. Шевченка 1861 р.
(копія)

* * *

На картині – образ Пророка.

Високе чоло, очі, наче волошки у житі, кошлаті козацькі вуса. Лик спокійний, світлий, який випромінює внутрішню духовну красу.

Лик Пророка

*Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше спати, спати
І спати в неволі.
І заснути навік-віки,
І сліду не кинуть
Ніякого, однаково,
Чи жив, чи загинув!*

КАРТИНИ САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Господи, дай нам уміння чути Твій голос з небес, щоб не всихало наше коріння,
дай любові, щоб не пропадати у журбі, дай волю, мир, щастя та добро для мого народу.
Господи, молимося тобі!

*О Маріє, мати Божя,
До тебе моляться українські діти.
Не дай в неволі пропадати,
Україну нашу збережи, о Мати!*

Марія з голубами

На першому плані – Марія з сином годують голубів. Це символи миру і щастя на землі. Кольори теплі, світлі, ритмічні, затихають у тінях. Небо голубе – символ небесної безконечності. Літо – куточок рая на землі. Сходи і будинок – символ тіла людського. Глек, виноград – символ Євхаристії, квіти – символи скромного життя. Червоний колір – любов, а біла сорочка – невинність. Картина вражає своєю композицією та художнім довершенням. Вона подарована Олександрі Чернодолі-Бойко.

До Ісуса з'являється ангел з неба і підкріплює Його підбадьорливими словами. Отець схвалює Його. Піт його, немов краплі крові, спливає на землю.

Колорит картини тривожний, барви

Христос у Гетсиманії

засяяли мерехтливо, обличчя оповите смутком, душевним боєм, внутрішнім стражданням, проте Він готовий виконати волю Отця.

Скінчено. Надійшла та година, у руку грішникам видається Син Людський! Уставайте, ходім – наблизився мій зрадник!

* * *

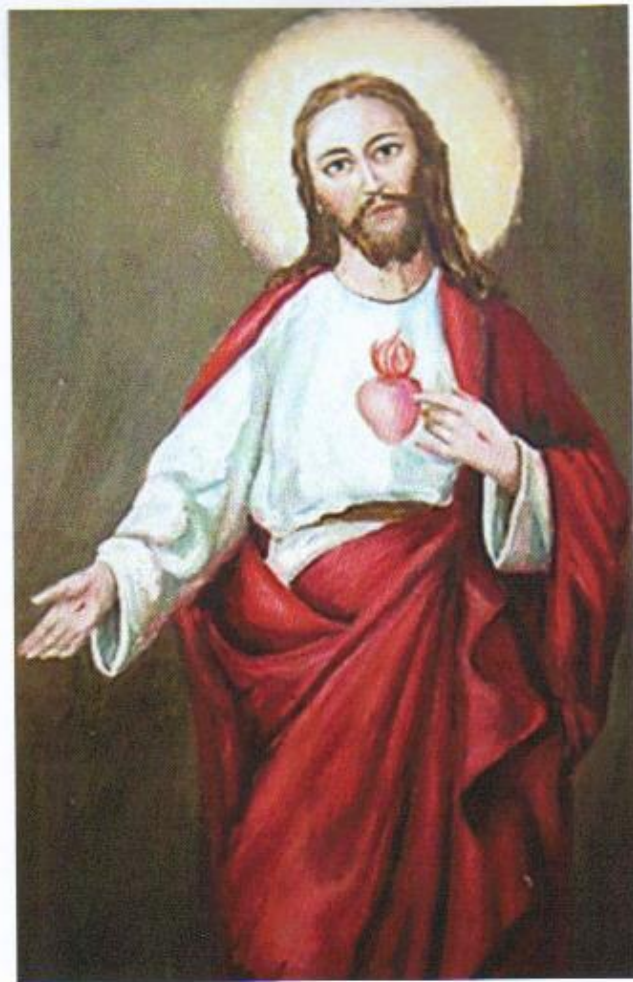
Картина «Христові страсті» відображає Христа у Гетсиманському саду. Ніч. Він залишає вісім апостолів близько входу в сад. «Посідайте тут, аж поки піду й помолюся отам».

Ісус бере апостолів – Петра, Якова й Івана – та йде далі в сад. «Обгорнена сумом смертельним душа Моя», – каже їм.

Ісус ревно молиться: «Отче мій, коли можна, нехай обмине ця чаша Мене. Та про те, – не як я хочу, а як Ти».

Він боїться, щоб не зганьбити Ім'я Свого Отця.

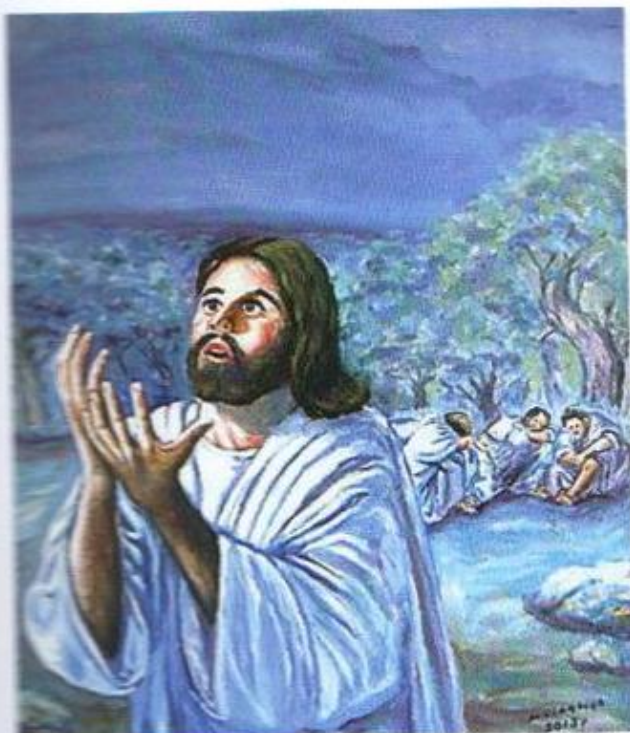
Повертається і знаходить усіх апостолів сплячих.

Образ найсвятішого Серця Ісусового з Погоні

Свята родина. Різдво

Христові страсті. 2013

Стою й стукаю. Хто мене почує, той відчинить двері, і я буду з ним вечеряти. Будинок – це Людина, двері – це серце людини. На дверях нема клямки. У будинку хтось є. Якщо почує стук, то відкриє своє серце для Бога, і він буде з ним.

Шукай Бога у своєму серці.

Символічні образи: виноград – це Євхаристія, лілея – чистота, квіти – скороминучість життя.

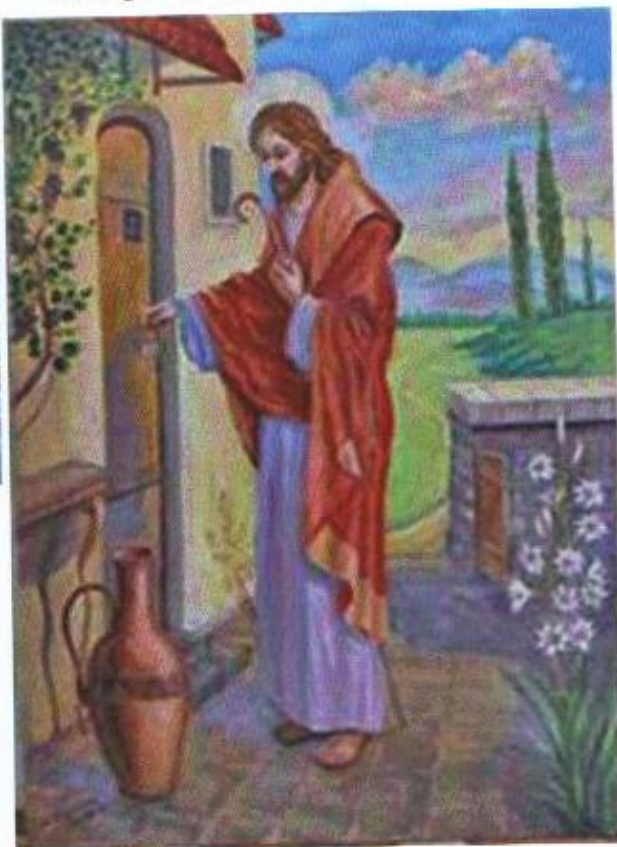
Отже, не бійтеся відкрити двері свого серця до Христа!

* * *

Тисмениця мала багато храмів цінної конструкції. Багато з них не пережило лихоліть пожеж, воєн, ще деякі «схували» у мирний час радянська влада. Окремі церкви уникли знищення завдяки мужності жителів Тисмениці, які стали на захист своїх святинь. На сьогоднішній день перлиною сакрального мистецтва є церква Різдва Пресвятої Богородиці – пам'ятка архітектури національного значення. Храм відомий ще з 1732 року, побудований на місці, де мали свій осідок отці василіяни. На тому місці від 1732 до

Каже Петрові: «Отак, не могли ви й однієї години попилнувати за Мною? Пильнуйте й моліться, щоб не впасти на спробу».

Ісус, упавши на коліна, молиться, підкоряє свою волю Богові.

Хто стукає, тому відчинять

Бо кожен, хто просить, той одержує, хто шукає – знаходить; і тому, хто стукає – відчинять. (Лука. розділ 11: вірш 10)

1748 року був монастир, тому вуличка і передмістя мають таку ж милозвучну назву – Монастир. Від 1748 р. монастир було перенесено до Погоні, а в Монастирській церкві в Тисмениці правив світський священник Стефан Доброводський. Останнім парохом до Другої світової війни був о. І. Коцюба, який помер 1935 р. Цей храм, збудований із грубих дерев'яних брусів, справжній скарб: унікальний іконостас, високий рівень структурної композиції, багатий інтер'єр, навіть зовнішній вигляд

Церква Різдва Пресвятої Богородиці

свідчить про високу майстерність тих, хто будував цю церкву, надавши їй знаменитого гуцульського колориту й естетичної рівноваги. Цінною спорудою є і дзвіниця, на якій можна прочитати старовинні написи. Вже у ХХІ столітті храм перебув реконструкцію, через що трохи змінив кольорову гаму зовнішнього вигляду. Цікавою особливістю невеликої церкви є те, що кожен, хто зайде всередину, відчує велику повноту будівлі і її довершеність.

Затишок і молитовна атмосфера храму – особливі. Церква є унікальною спорудою української духовності. Тут надзвичайно тонко відчувається зв'язок із минулим, яке вживає у теперішній час технократії та прогресу і повчає уміння спілкуватися з Богом, слухати Його голос у побожному мовчанні.

У час відродження Української греко-католицької церкви парохами церкви були о. Василь Гринишин, о. Мирослав Пронюк, о. Володимир Гринишин. Тепер

у цьому храмі настоятелем є о. Микола Понайда. Він народився 1960 року, закінчив Тисменицьку школу. Змалку мріяв стати священиком. Вірний слуга виноградника Божого і греко-католицької церкви, закінчив Ленінградську духовну семінарію, а в 1989 році відроджував вселенську віру в селах Тлумацького деканату: Острині, Братишеві, Ліпні, Антонівці, Новосілках, Петрилові. Це був рік повернення в лоно католицької церкви. 22 роки о. Микола душпасти-

рював у Сівці-Калуській. Від 2010 року він парох церкви Різдва Пресвятої Богородиці. Як священик прагне, щоб усі вірні жили в мирі та братній любові, сповняючи Заповідь Христову.

У 2007 році з ініціативи голови Тисменицької РДА п. Кучер І.І. було зроблено реконструкцію зовнішнього вигляду церкви, замінено мідним дахом та відремонтовано дзвіницю, на підвір'ї встановлено каплицю Матері Божої.

Церква Святого Миколая (міська) 1869 року

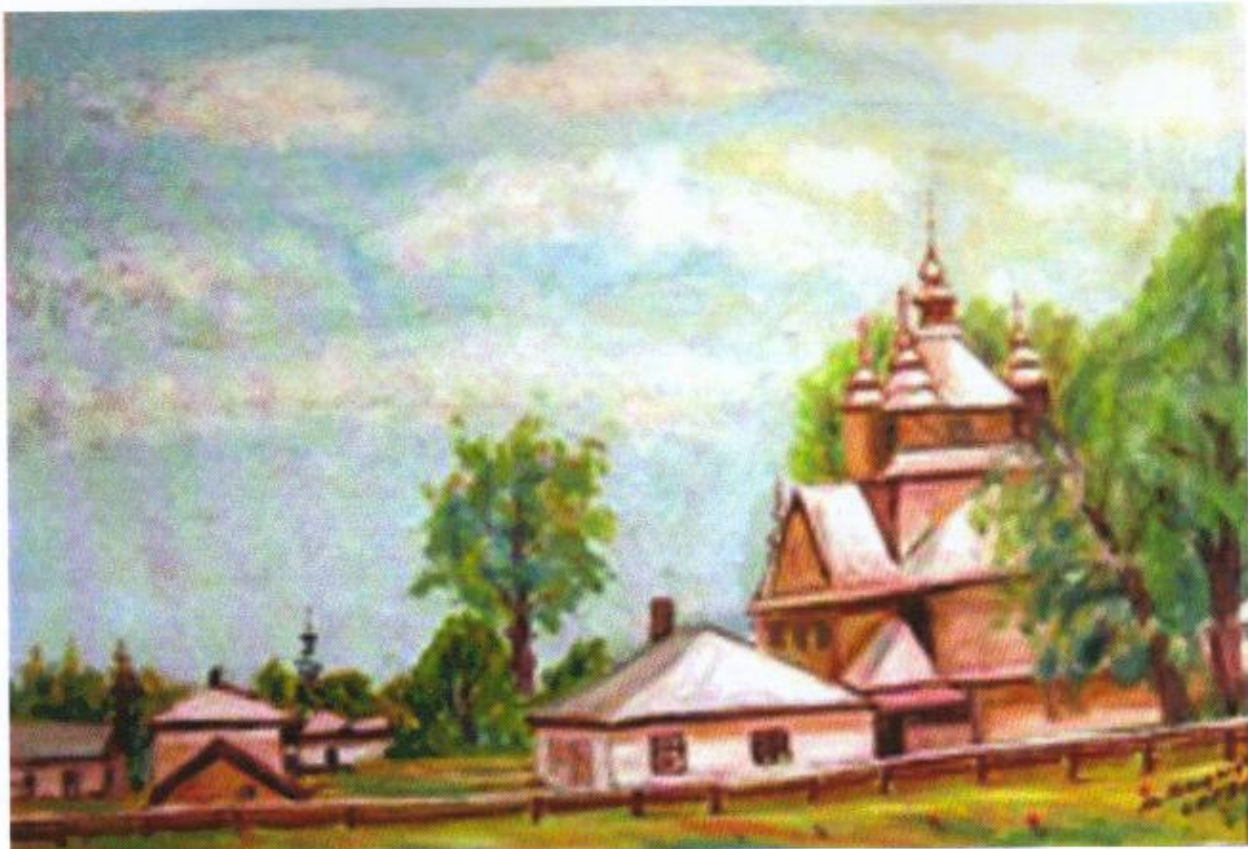
Церква побудована на місці згорілої у 1866 році. Парохом був о. Стефан Кизировський. Меценатом був наш земляк Іван Стельмашук, який пожертвував 18 000 гульденів. Будова обійшлась в

16 360 гульденів, а решту пожертвували парафіями. На Зелені свята, тобто Святої трійці, 1869 року церкву було посвячено. Вдруге відкрито й освячено о. Василем Гринишином у 1996 році.

* * *

В одній половині хати жив паламар Хом'як Михась, а в другій – поміщалися читальня «Просвіта», велика кімната для репетицій хору й аматорських вистав. При радянській владі Галенко Петро мав майстерню по дереву.

Церква Архистратига Михаїла написана на замовлення Посто-ловського Дмитра Олексійовича, начальника Івано-Франківського лісокомбінату. Це сучасний храм, що збудований на місці колишньої

Хата-читальня при церкві Кокора

Кокорної церкви на Станіславському передмісті, яка під час Першої світової війни (1916) згоріла. Парафіяни за чотири роки (1918-1922) побудували нову церкву, у якій проводив богослужіння священник Теодор Базюк. Це була дерев'яна церква, спроектована львівським архітектором Олексою Лушпинським. Уцілілий іконостас залишився із старої церкви. Поблизу споруди була стара дерев'яна дзвіниця, яка разом із церквою у 1982 році була зруйнована радянською владою.

Багато відомостей про церкву можна почерпнути у книзі Степана Гаврилюка «З історії церков міста Тисмениця». Автор книги, посилаючись на відомості 1873 року священника Стефана Козоровського, що був парохом у Тисмениці, пише, що під кінець XV століття в місті було шість церков. Існувала на той час і церква Перенесення Мощей Святого Миколая на Станіславським (раніше Галицьким) передмістю. Була збудована на тому

місці, де стояла теперішня, так звана Кокора (у 1982 році була по-варварськи знищена). Цю церкву так названо тому, вважає С. Гаврилюк, що фундатором був, очевидно, якийсь Кокора, ймовірно це було прізвище священника. Оскільки церква була в поганому стані, то в 1822 році її було розібрано і збудовано нову, на кілька сажнів від попередньої. Під час Першої світової війни у 1916 році храм згорів.

Тисменичани вирішили побудувати нову церкву, незважаючи на важкі часи. Під керівництвом молодого священника Теодора Базюка три роки тривало будівництво. Вже у 1922 році у ній відбулося перше Богослужіння.

Незважаючи на те, що церковна споруда вважалася пам'яткою архітектури, місцева партвлада у 1982 році зруйнувала храм. У книзі так згадано про цей момент: «Місцева партвлада руйнувала церкву Архістрати́га Михаїла на очах людей у сонячний серпневий день. Вона була

Церква Архістратига Михаїла

визвесна, що ніхто з тисменичан не
наважиться виступити на захист храму,
щоб «радянське правосуддя» не
позначувало їх у «порушенні
громадського правопорядку», як це було

у 1967 році, коли народ став на захист
церкви Святого Миколая. Храм Божий
по-варварськи був зруйнований.»

Тисячоліттями нищили Україну від
печенігів до москвин, а вона, Україна,

вставала з пожарищ та руїн, **СТОЇТЬ**.

Щоб знати дух і душу москвина, раджу прочитати «Московство» Павла Штепи, видана фірмою «Відродження» у 2005 році.

Москвини думали, що українці забудуть, хто вони й звідки. Будуть змосковщені не лише мовно, а й культурно, навіть духовно. Тому творили «радянський народ», кровно змішуючи його. «Ні кола, ні двора – мій адрес Советський Союз».

Радянська влада (Кіріндас, Черкаєва) у Тисмениці знищували церкви, каплиці, хрести руками тих же «українців», бо Пленум і 26 з'їзд КПРС поставив завдання далі русифікувати українців, учнів у школах, вирішив, що батьки та учні мають самі вибирати, яку мову вивчати. Так стали ділити клас з 40 учнів по 20 з руским язиком. Та ще й зарплату вчителям російської мови підбільшили на 15 %.

На концертах, олімпіадах до своїх свят обов'язково мали бути пісні про Леніна і КПРС – пануючу силу.

Переслідували інтелігенцію, виявляли «інакомислячих», забороняли носити вишиту сорочку тощо.

У 1961 році я прийшов до школи на 1 Травня у вишійій сорочці. Секретар парторганізації Костишин Степан підійшов до мене:

– Міську, скинь сорочку, я теж маю...

У 90-их роках, на День учителя, я знову у вишійій. Підходжу до нього і питаю: «Де твоя сорочка?» Він не мав що сказати. Таких негідників було багато.

Підготував з учнями програму до ювілею Т. Шевченка, та дирекція школи (Мішта П., Ходаковський В.) не дозволили її реалізувати.

Дав для вчителів району урок на тему «Думи мої, думи...», на який приніс картину на цю тему, портрет

Шевченка з вишитим голубими нитками рушником, зробив вступне слово, аналіз картини. Далі учні декламували вірші поета, починаючи з першого ряду парт і так до кінця. Кожен учень читав вірш, який йому припав до душі, до серця.

На уроці були заврайвно Чабан, директор школи Мурзіна та вчителі району. На перерві Чабан підійшов до картин, погладив рукою по рушнику, очевидно думав, що там є жовті ниточки.

На другий день викликав мене до себе у райвно:

– Пиши заяву. Забираю від тебе літературу, будеш викладати образотворче мистецтво.

Я погодився. Бо на уроках мистецтва міг поєднати історію, літературу, музику і мистецтво

Ось як партія піклувалася, щоб не проникали ідеї добра і націоналізму в середовище молоді.

На стежині свого життя зустрічав людей людяних і нікчем. Коли доля жбурнула пригощу доброї долі, то вона залишилась на все життя. Прагнув завжди до чогось прекрасного, вищого, шукав поживи для своєї душі, щоб творити добро на землі.

Пам'ятаймо, що будь-яке зближення України з Москвою – культурне, господарське, політичне – скінчиться новим поневоленням України.

Першими кроками на порозі розбудови незалежної держави було відродження духовного життя, яке було зупинене за радянських часів. Не остеронь були й тисменичани, особливо жителі передмістя Кокора. Тут створюється ініціативна група, яка порушила перед громадськістю питання будівництва церкви Архистратига Михаїла на місці зруйнованої у 1982 році. Влітку 1991 року з цього приводу були проведені збори громадськості на Кокорі й Слободі. 21 листопада 1991 року

зроблено перший крок – посвячено місце під будівництво церкви. Від цього Божого дня і року почався відлік часу будівництва Божого храму у Тисмениці. У цей день на місці зруйнованої церкви було закопано й посвячено хрест з таким написом: «Фундамент Української Греко-Католицької Церкви Архистратига Михаїла (Кокора), яку пограбувала і зруйнувала комуністична влада в серпні 1982 року».

Церковний комітет, який був сформований ініціативною групою і затверджений на зборах громадян передмістя Кокора, запропонував будувати кам'яну, велику церкву, більшу від церкви Святого Миколая. Проектна документація виготовлена у 1995 році. До закладки фундаменту приступили в 1994 році. 5 червня у виритому котловані священник Василь Гринишин освятив з відповідною відправою бетонну подушку під закладки фундаменту церкви.

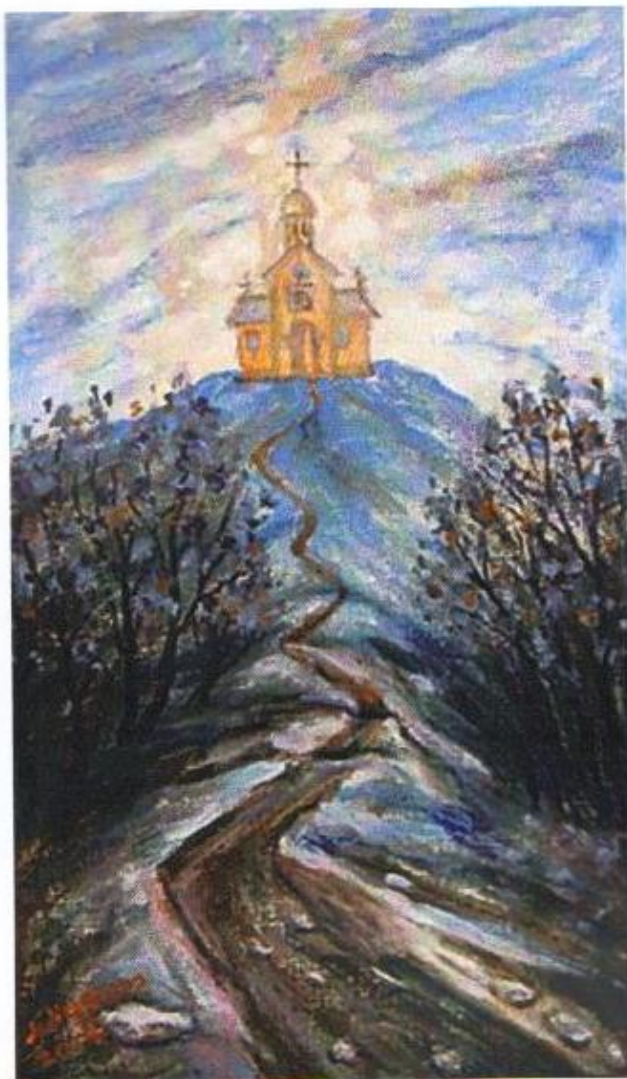
На картині «Дорога до храму» – крута, терниста, довга дорога. Там, на висоті небесній, видніється Храм Отця.

Носієм слова Божого є церква – тіло Христове. Щоб слово діяло, потрібен матеріальний носій.

Хба ви не знаєте, що тіло ваше – то Храм Духа Святого. Отже, треба будувати Храм душі, засіяти поле свого серця любов'ю до Бога, полити щирими молитвами та любов'ю до ближнього.

Маємо пам'ятати, що є добро і зло, готувати себе, щоб жити у Храмі Вічності, де є Бог, бо на все воля Божа.

До Нього прагнуть усі, але не всі приймають Його, бо не готують землю своєї душі для того, щоб досягнути неба. Господь стукає до Вашого серця: «Я приїжджу до вас, щоб встановити Набожність до Мого Найсвятішого серця». Ця дорога звивиста, трудна, кам'яниста, але вона веде до вічного життя у небі Отця.

Дорога до храму

Хай буде все під Божим Оком, щоб не зачерствіла душа. Ідіть нею. Амінь.

Картина «Дорога у вічність» має алегоричний зміст. Спочатку життєва дорога здається широкою та довгою, але ближче до горизонту, за обрієм, звужується, а там марево – небо чи земля, провалля чи смерть.

Людина дивно створена. Дорогу її життя можна прирівняти до пір року.

На картині – золота осінь, закосичена у розмаїття золотих шат, а там, на небі, Христос, піднявши руку, показує шлях до Бога.

Проснися, людино, задумайся над своїм життям! Подумай, чого тобі найбільше треба?

Здоров'я, золота чи срібла потрібно

людині? Думаю: здоров'я, свободи і волі та щастя, а найбільше – духовності, бо Бог та Україна – єдині, а Бог знає, що людині треба. А матеріальне додасться.

Дитина народжується з затиснутими кулачками, в яких нічого немає, людина вмирає з розкритими долонями і показує: «Я з собою нічого не беру».

Живі знають, що помруть, а мертві нічого не знають, і пам'ять про них забута. Творіть добро, а не зло. Там, де добрі люди, правда буде, де злі – кривда є.

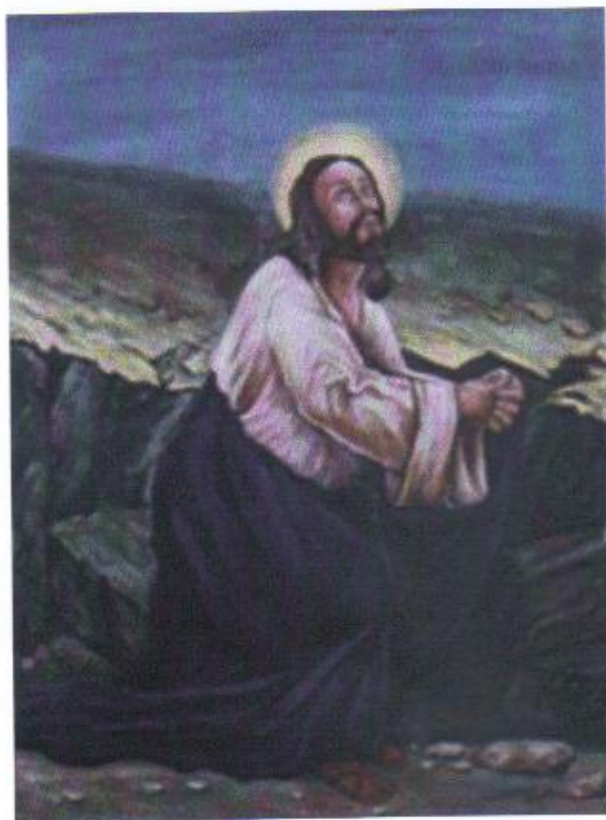
Дивні твої діла, Господи!

Коли закінчиш сіяти, жати, тебе покличуть відпочивати.

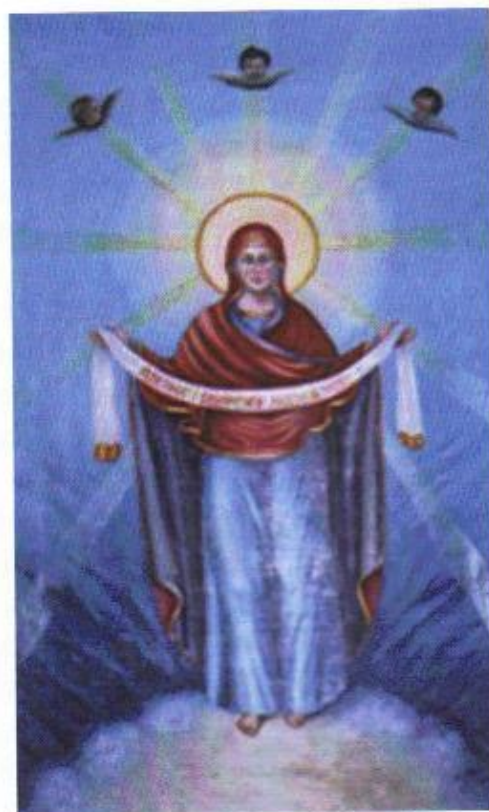
Закінчилась твоя земна дорога, тепер на небі славитимеш Бога!

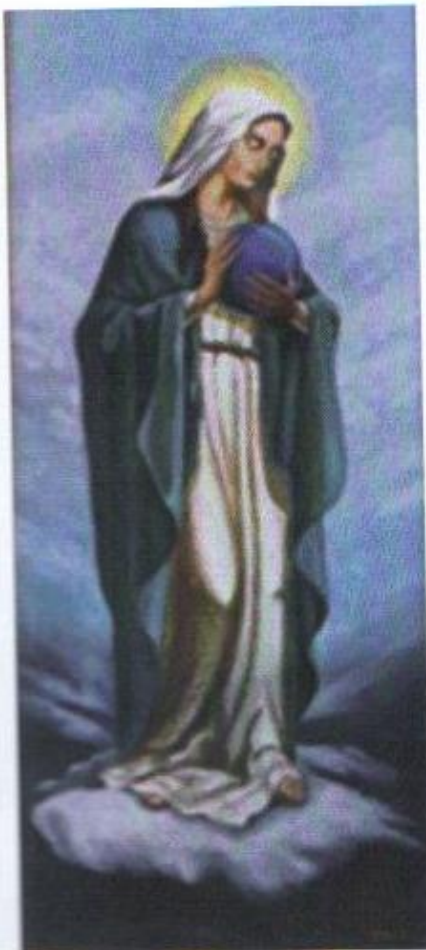
Дорога у вічність

Отче наш
(Образ подаровано каплиці
на вул. Пшеничниківській м. Тисмениці)

Покров Матері Божої
(Образ подаровано церкві
Преображення Господнього
села Підпечари Тисменицького р-ну)

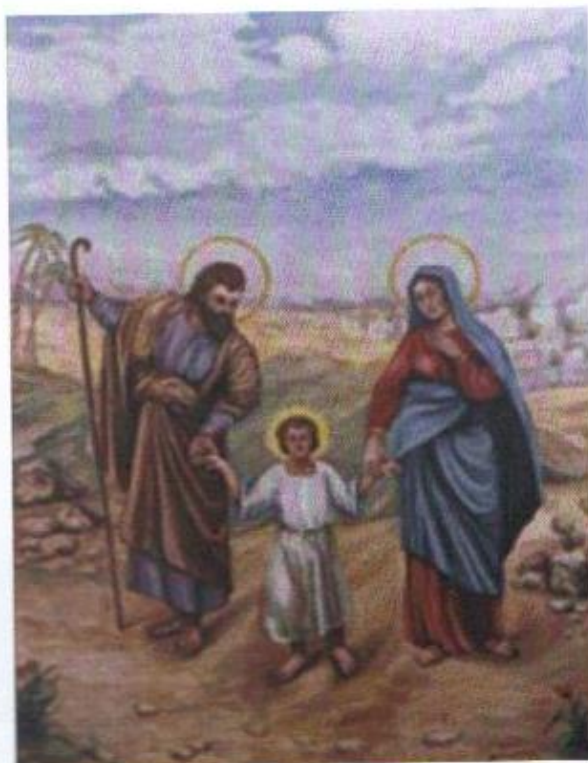
Марія – покровителька планети
Образи подаровано каплиці села Загвіздя Тисменицького р-ну

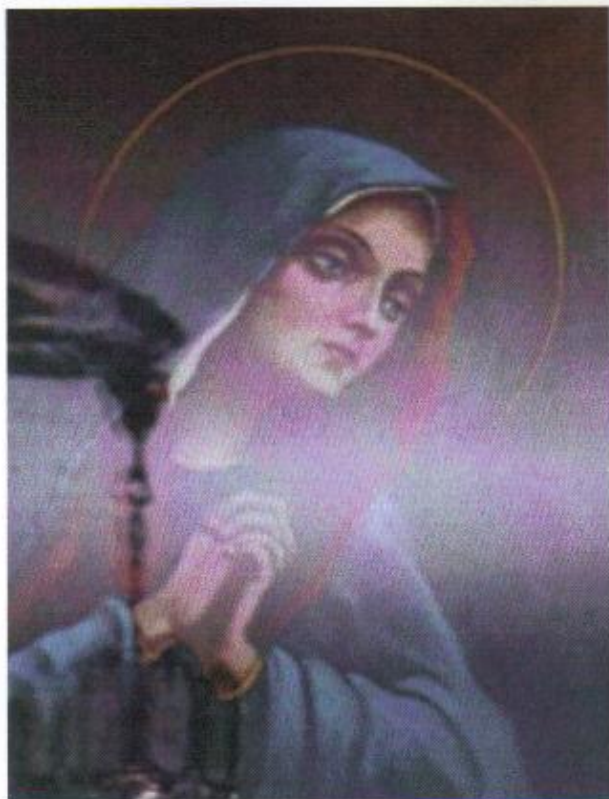
Христос: Мир Вам

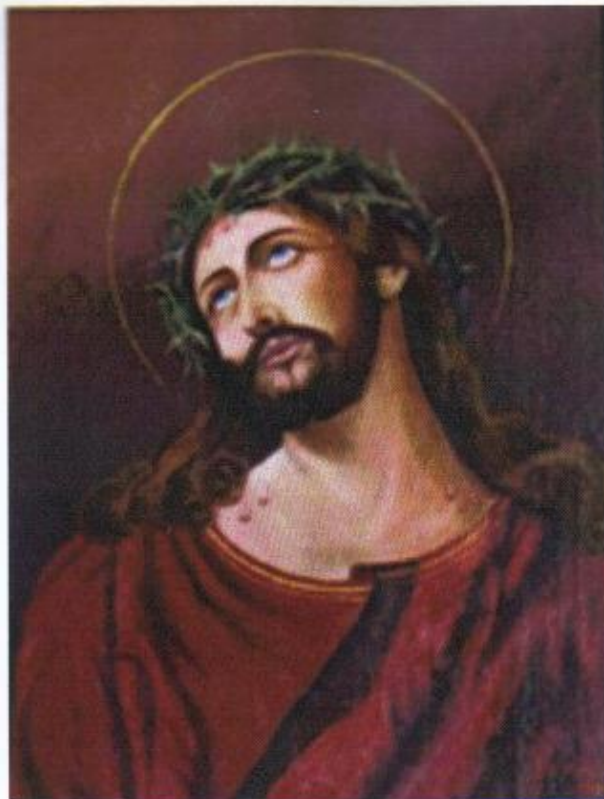
Один пастор, одне стадо

Повернення до Назарету
(Образ подаровано церкві Преображення
Господнього села Підлечари)

Молитва Богородиці

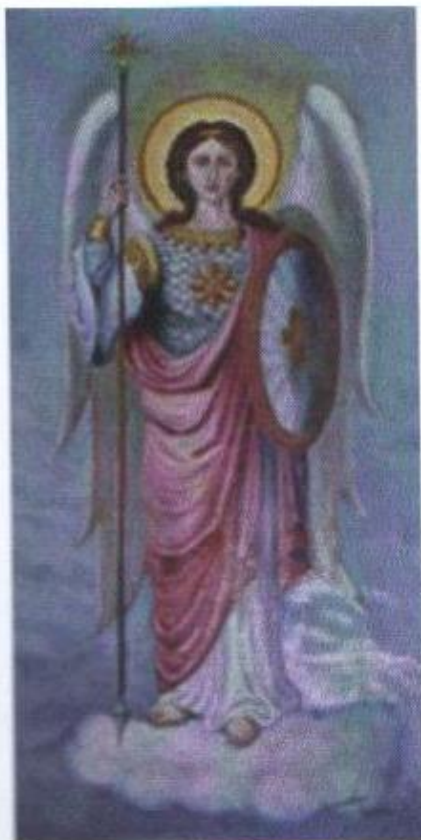
Христос у терновому вінку

Мати-годувальниця

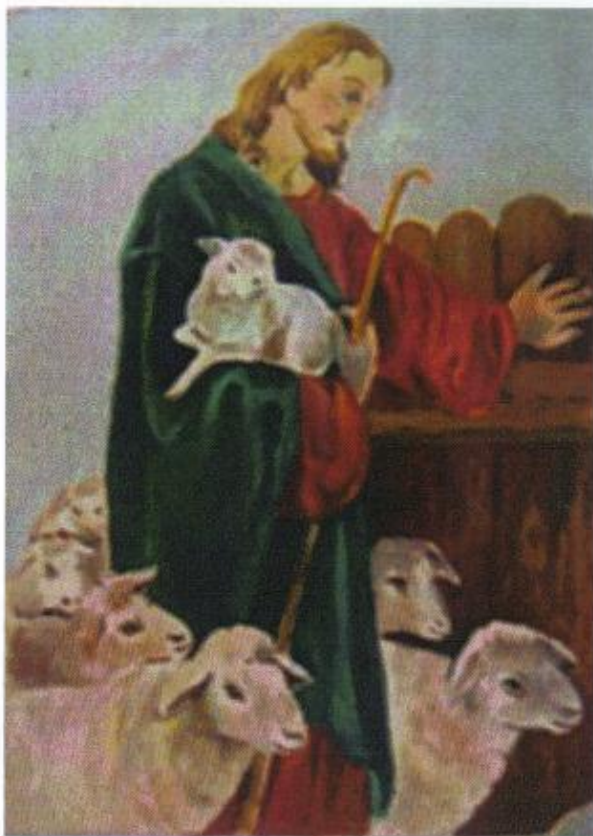
Апостол Тадей
(Образ подаровано каплиці
ЗОШ I-III ступенів м. Тисмениці)

Архангел Михаїл
(Образи подаровано церкві Архістратига Михаїла м. Тисмениця)

Отче наш
(Образи подаровано церкві Святого Миколая м. Тисмениця)

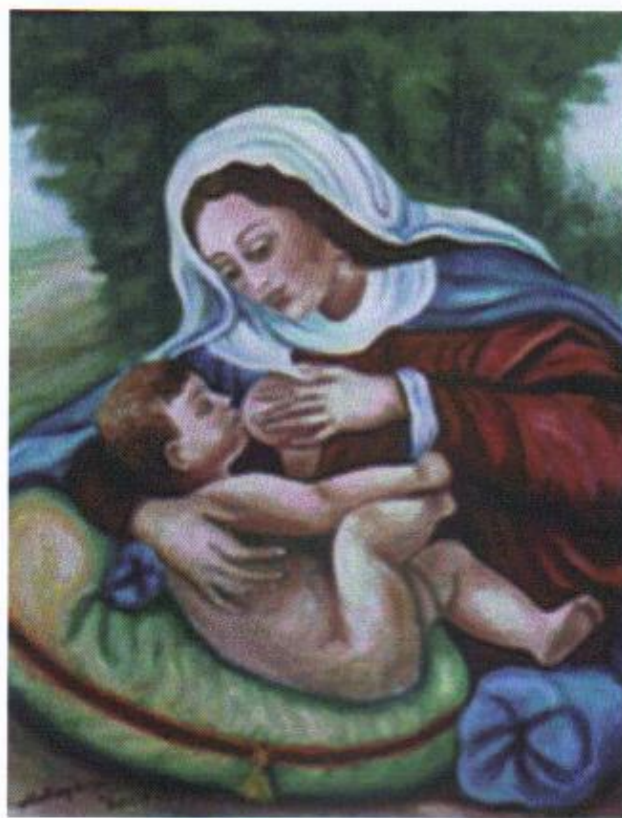
Христос з вівцями

Сльоза радості
(Образ подаровано
церкві Святого Миколая)

Мати з сином

Марія годує сина

Все, що створено Богом називається природою. Природа – витвір духа Святого, це Божий дар. В ній ми живемо, працюємо, кохаємося, користуємося всіма благами – це Благодать Божа.

Природа облагороджує душу людини, дає їй наснагу до праці, до життя, спонукає творити добро, а не зло.

Коли усміх сонця спливає з сонячних небес, зустрічаємо благодатний ранок, любуймося квітами у росі, живім у красі.

Бережимо природу – це наш Дім.

Якось Христос з апостолами йшов долиною Галілеї і звернув їхню увагу:

– Гляньте на польові лілеї, як ростуть вони: не працюють і не прядуть... А яка краса! Та скажу вам: «Соломон у всій своїй славі не вдягався так, як одна з них».

Отже, краса створена, щоб нею любоватися, милуватись, насолоджуватись.

* * *

Відкриттю і посвяті церкви Святого Миколая у 90-х роках минулого століття присвячена картина «Мати Духа Святого». Тут зображено символічне дерево нашого народу, що сягає корінням у глибину віків. Під його корою струменять соки вічності, а зорі – то буйне листя в його кроні. Україна –

Картина «Старий млин у Тисмениці» – це незабутні спогади дитинства про водяний млин, куди автор часто їздив з батьком молоти борошно, з якого мати пекла у печі на листку капусти житній хліб.

Покоління відходить й приходить, а земля вічно стоїть. Люди рівні перед небом. На всіх однаково летять

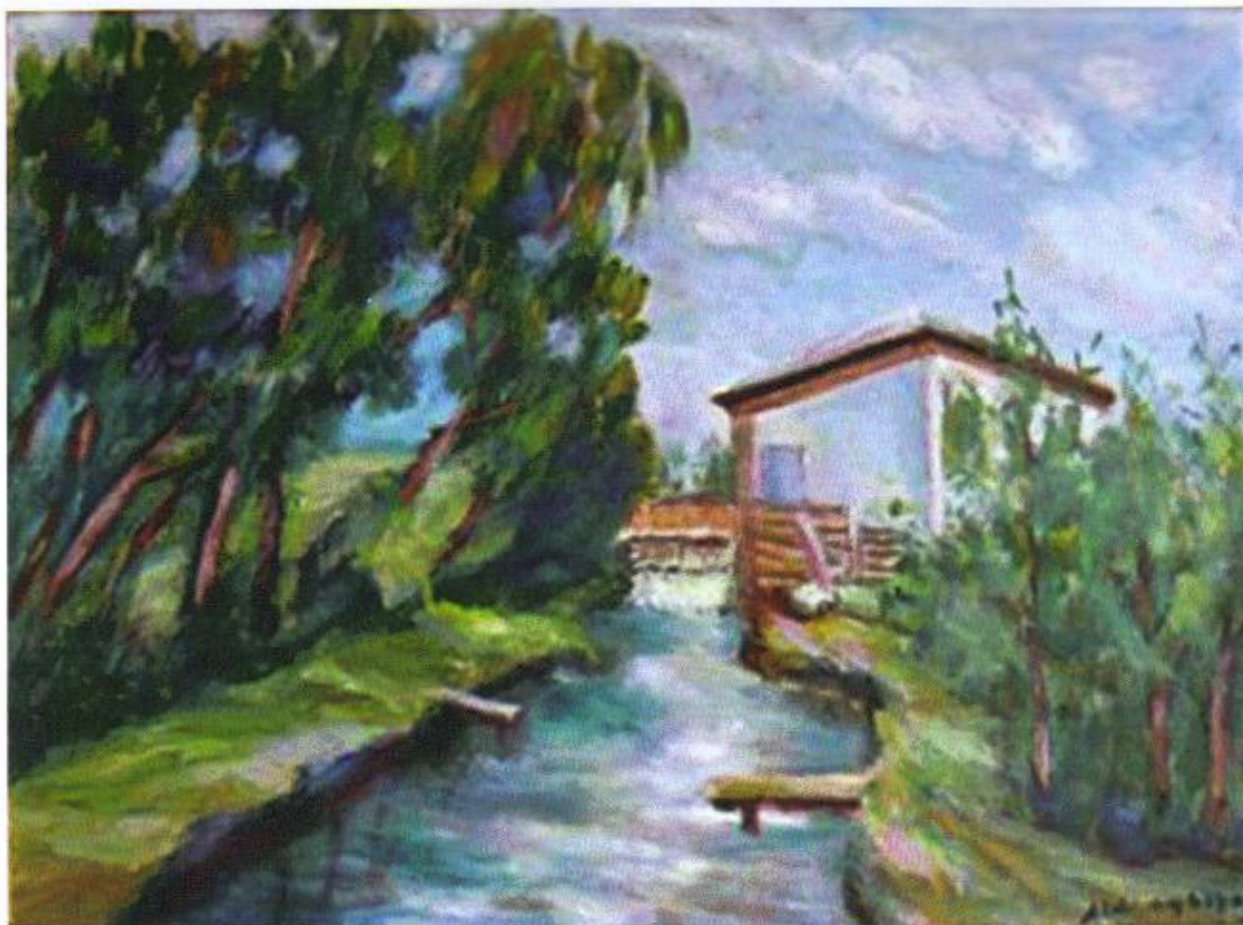
Україна – Мати Духа Святого

колиска християнської цивілізації, божественно чиста, велична, благородна, незрівняна. Ми в ній живемо – працюємо, діємо, сміємося, співаємо, плачемо. Ми нероздільні з нею. На першому плані – мати з сином, продовжувачем роду людського, а дуби – символи вічності.

Такою бачиться мені наша славна Тисмениця, її історія та люди, що живуть тут, проснулись від сну і почали будувати нову Україну.

* * *

сонячне світло. Та вони різні за інтелектом і духовним складом. А на 500-гривневій купюрі написано: «Не равное всем равенство». Так поділила влада людей на білих і чорних та ще й назвала «баранами». А де ж свобода?! Рівність?! Її не було, нема і ніколи не буде, яку мають орли у небесних просторах.

Старий млин у Тисмениці

Свобода

Люди – як дерева в лісі. Одні вродилися тисами й буками, інші вільхою та осикою. Одні прямі, а інші криві та дуплаві. Люди, щоправда, викривляють не спини, вони викривляють душі. Більшість із них мають споживацьке ставлення до всього: землі, надр, культури, мови, історії. Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде... Справжня свобода приходить хіба, коли вичавить кожен із себе раба.

Подіям Другої Світової війни, присвячена картина «**Тисмениця 1942 року**», де зображені старі зруйновані будівлі, а також ті, що уціліли: частина монастиря, будинок ощадбанку, дві церкви, стара школа, народний дім з добудовою. Після війни були розібрані костели і з них побудовано школу у Клубівцях та колгоспну ферму, розібрано також і млин.

Тисмениця – одне з найстаріших

міст України. У часи Галицького князівства на березі ріки Ворони стояв терем боярина та хати халупників, які милувалися повноводною течією, срібними росами, раділи сонцю та вчиняли князям хутро.

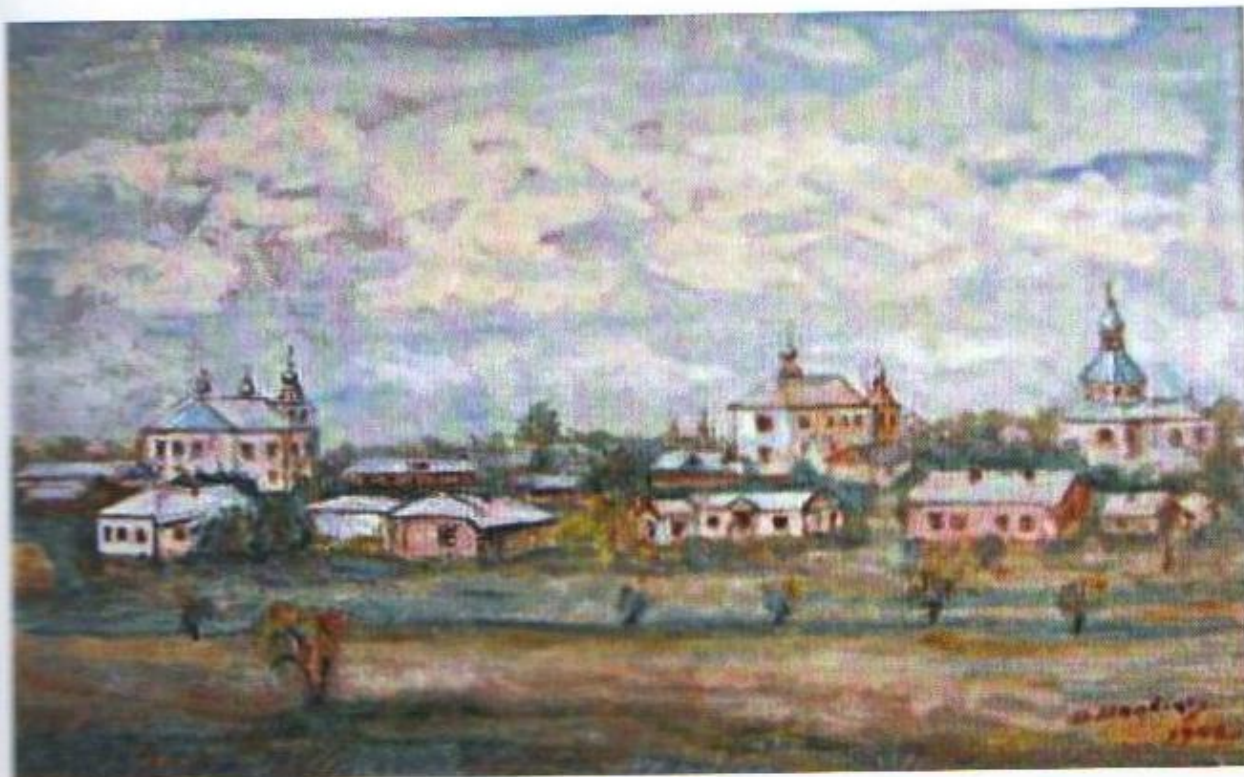
Місто розташоване в мальовничій долині на берегах річок Ворони і Стримби.

Першу письмову згадку про місто знаходимо під 1062 роком у «Шезматизмі Львівської вірменсько-католицької архідієцезії».

У 1448 році Тисмениця здобула Магдебурське право.

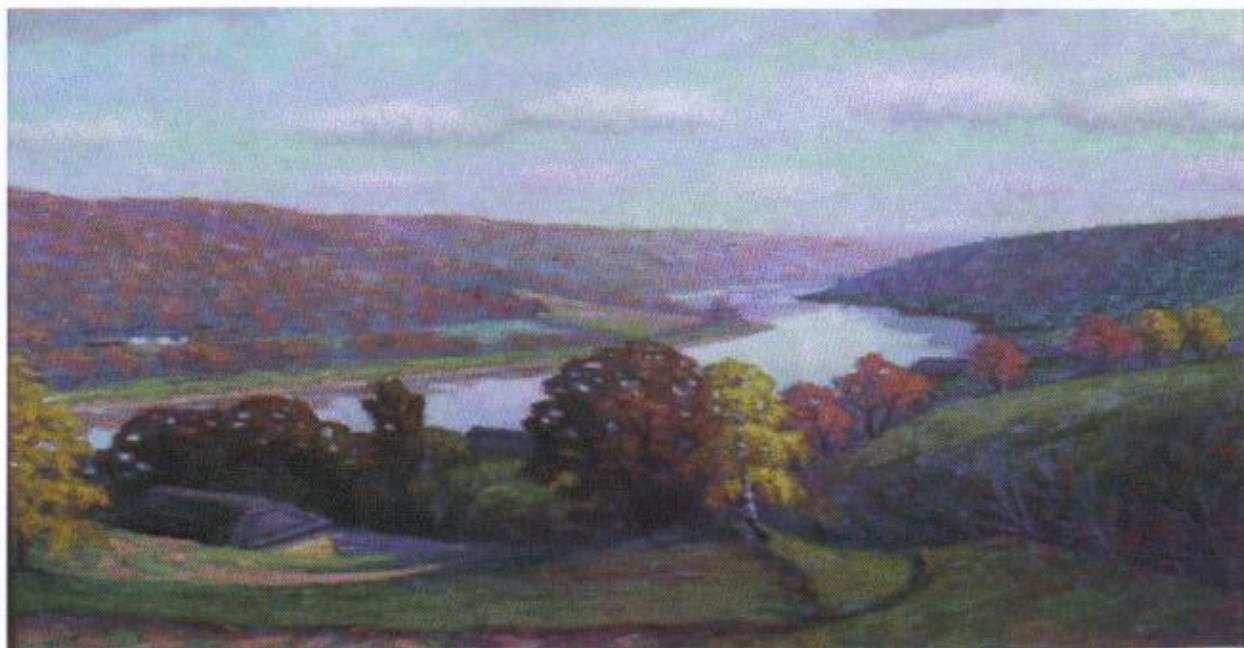
Тут народилися відомі діячі, які збагатили культуру українців, поляків, вірмен та євреїв.

Полеміст Йов Княгиницький – засновник Скиту Манявського, літератор Кость Горбаль, письменник Микола Угорчак (Погідний), митрополит Галицький УАПЦ Андрій та багато інших.

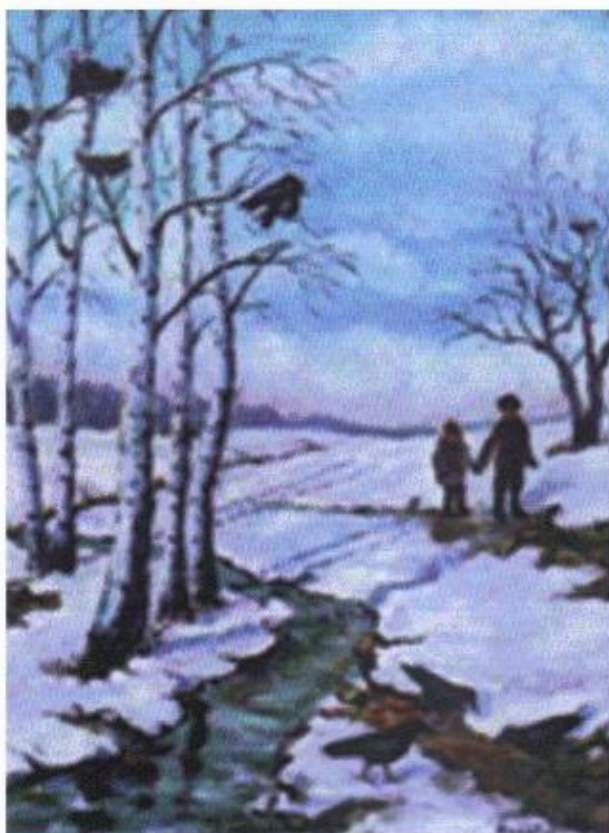

Тисмениця 1942 року

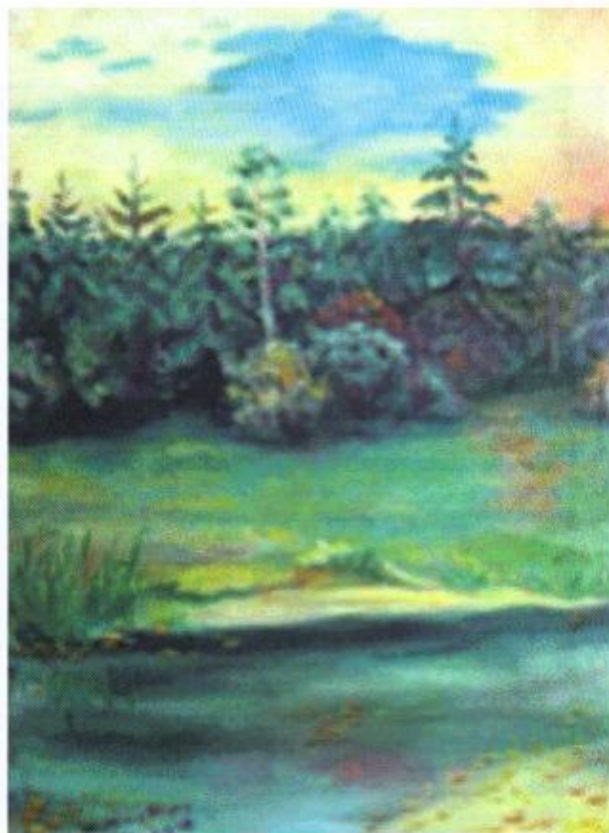
ПЕЙЗАЖІ

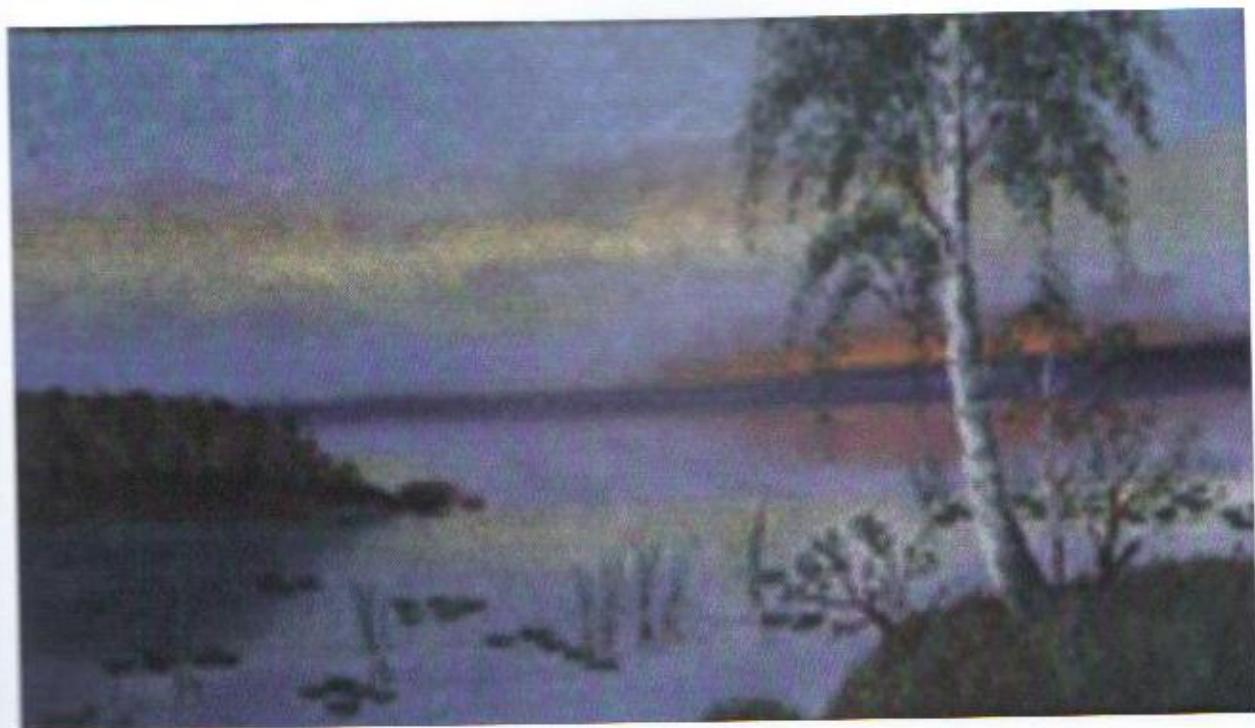
Дністер у Делеві

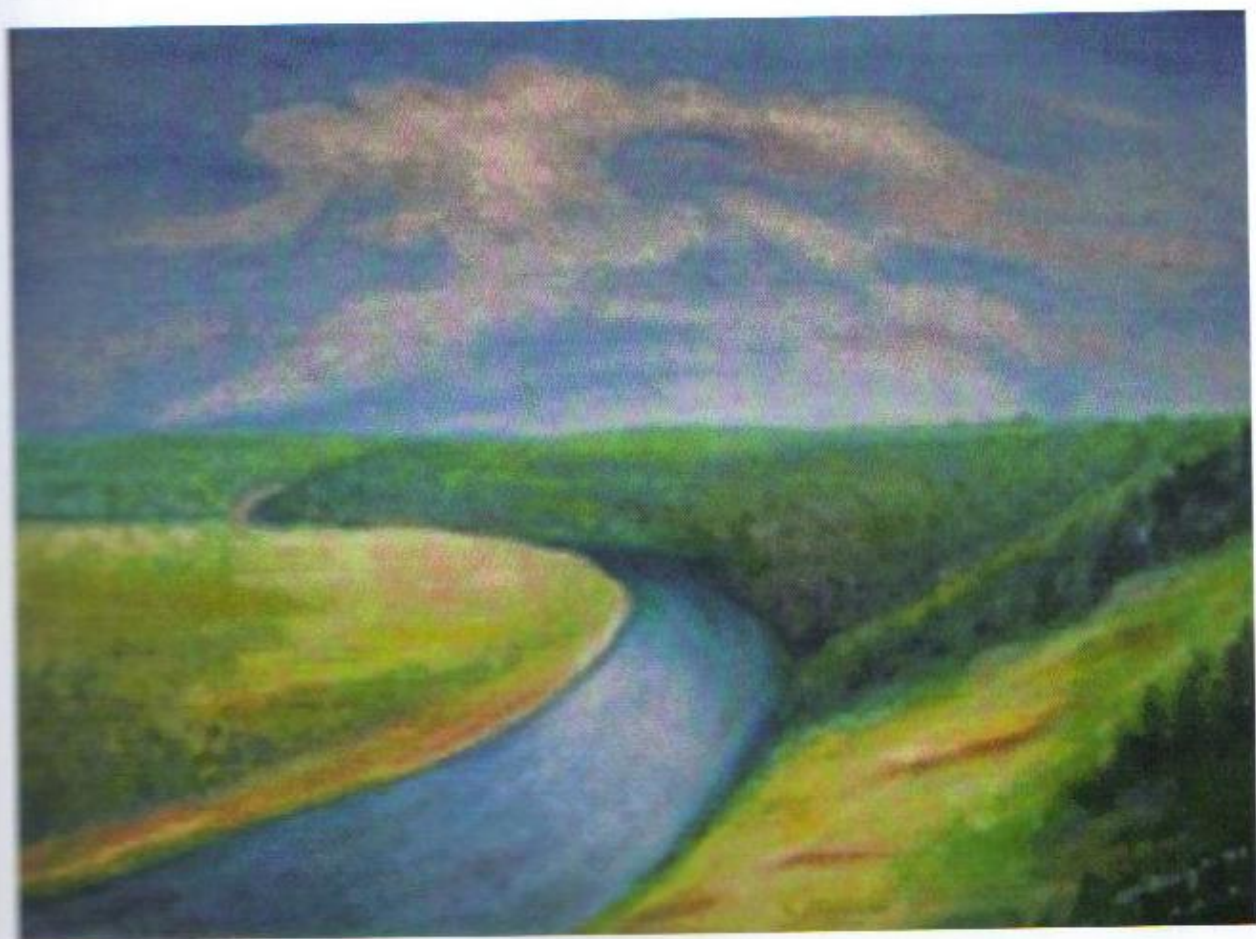
Струмок дихає весною

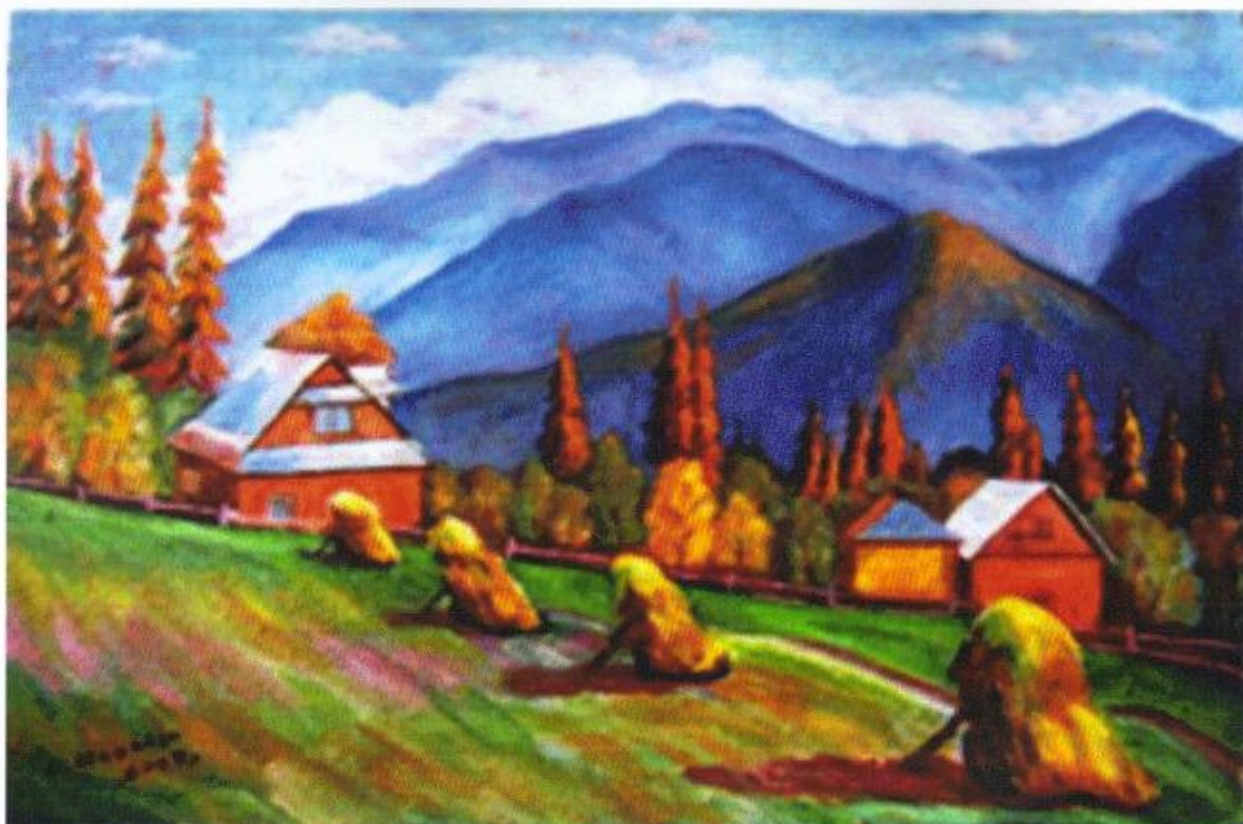
Тепле літо

Берізка

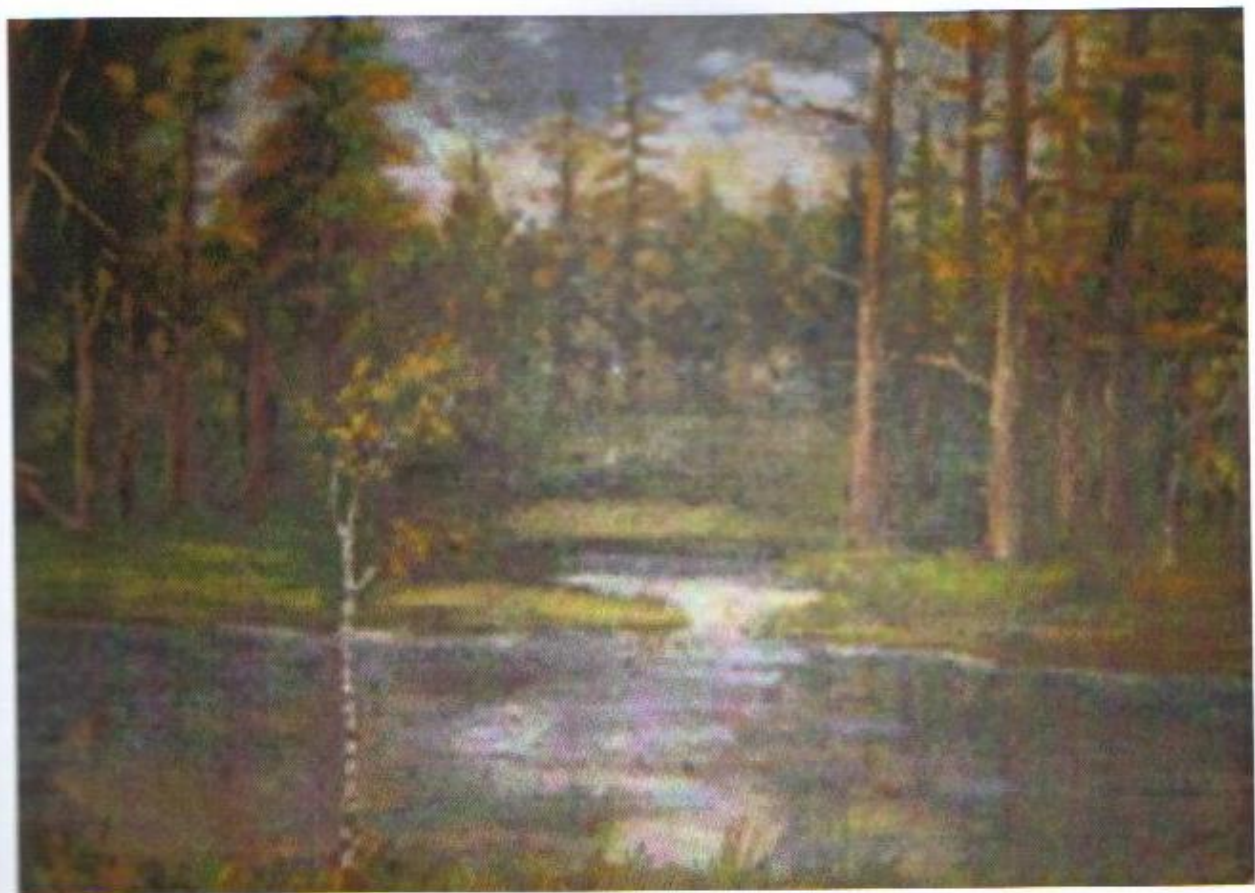
Дністер у Петрові

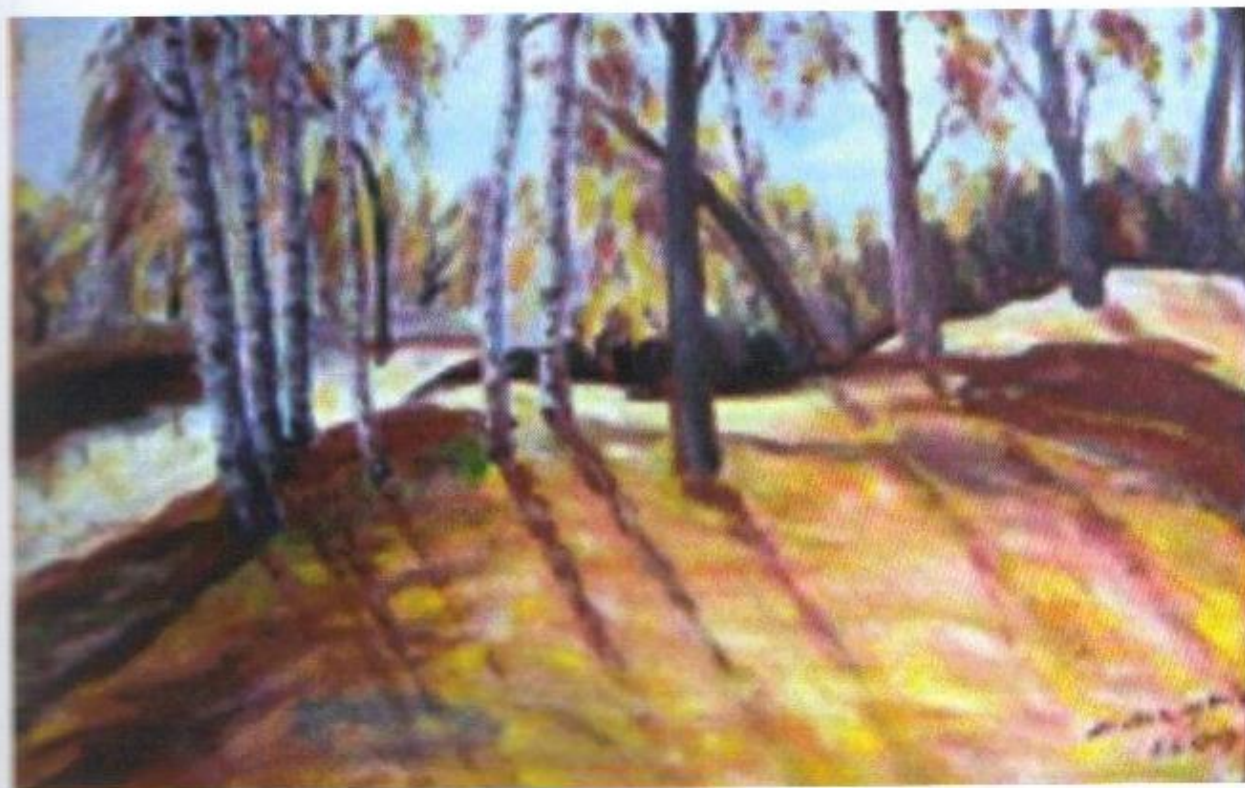
Подих осені

Сніг на полонинах

Лісове озеро

Сонячний ранок

Перед дощем

Відлига

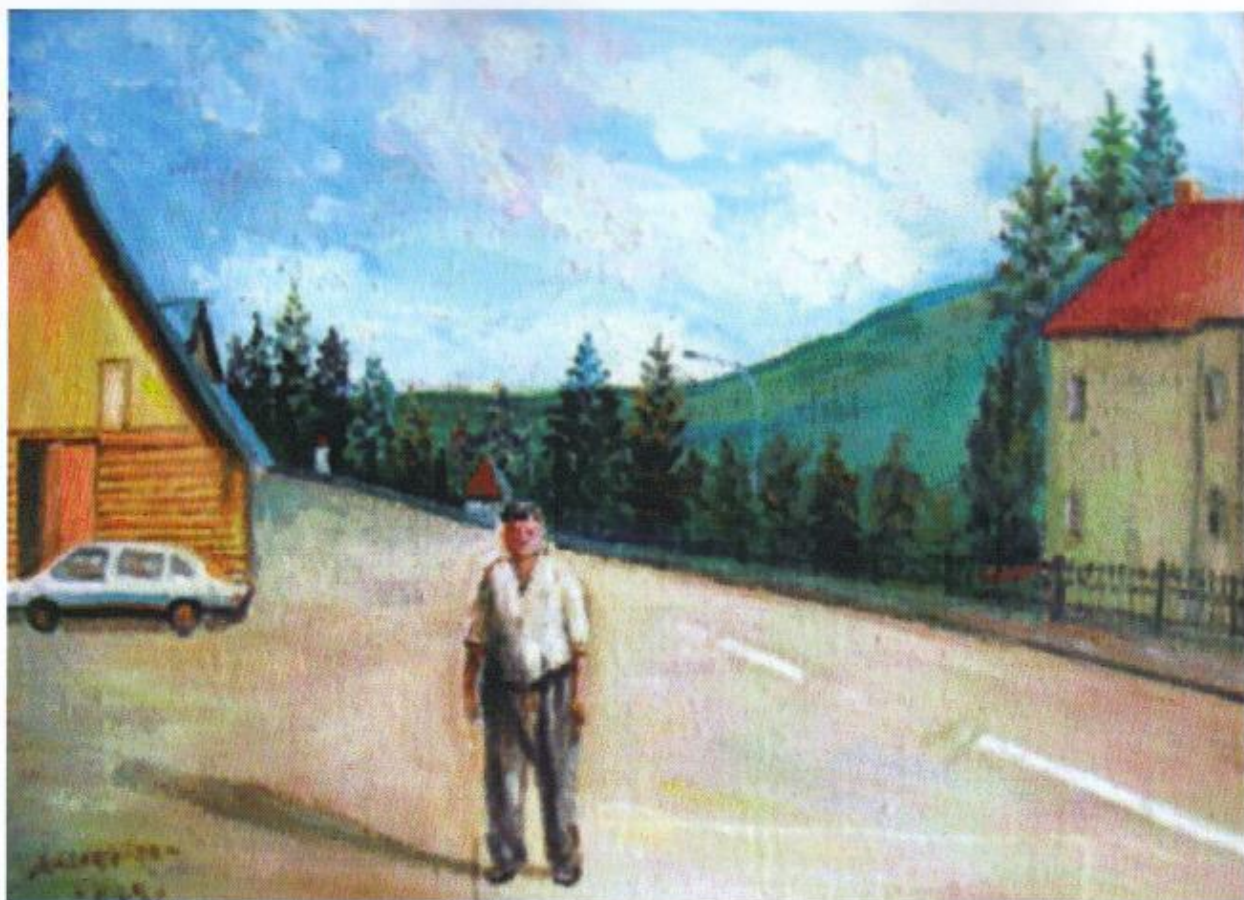
Гармонія неба і землі

Весняна пасіка

Стремління

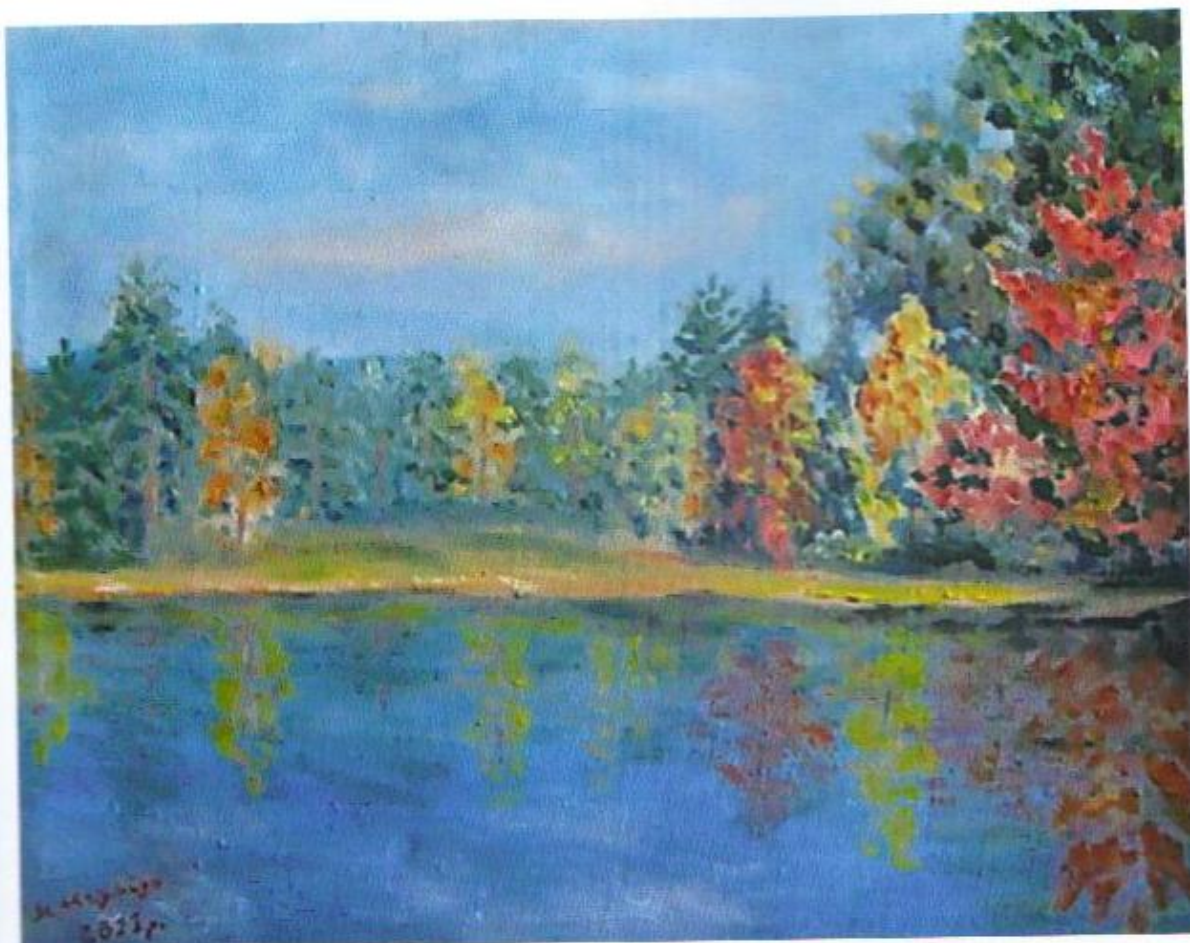
Дорога до резиденції Гута

Андрій і Тетяна в Карпатах

Палає схід

Багряна осінь

Ніч на Дністрі

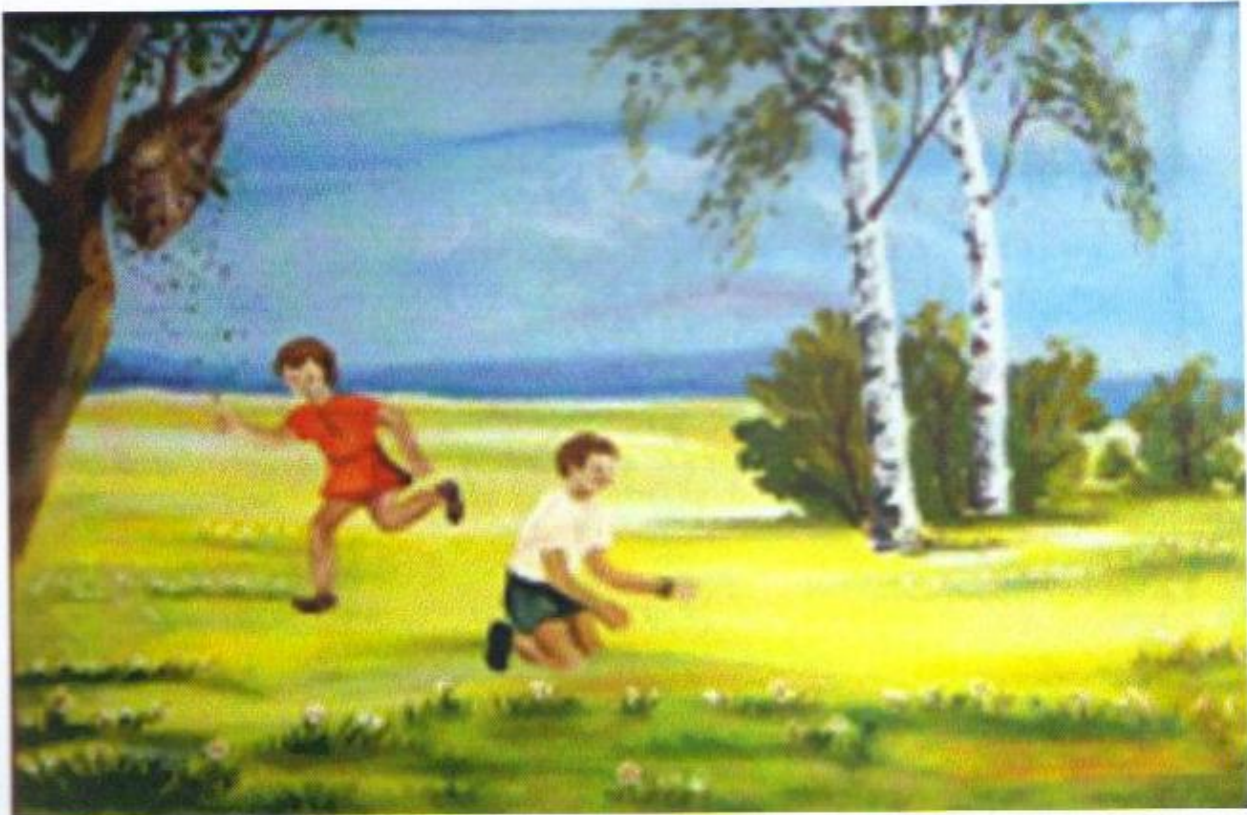

Сіно в копицях

Рідне село

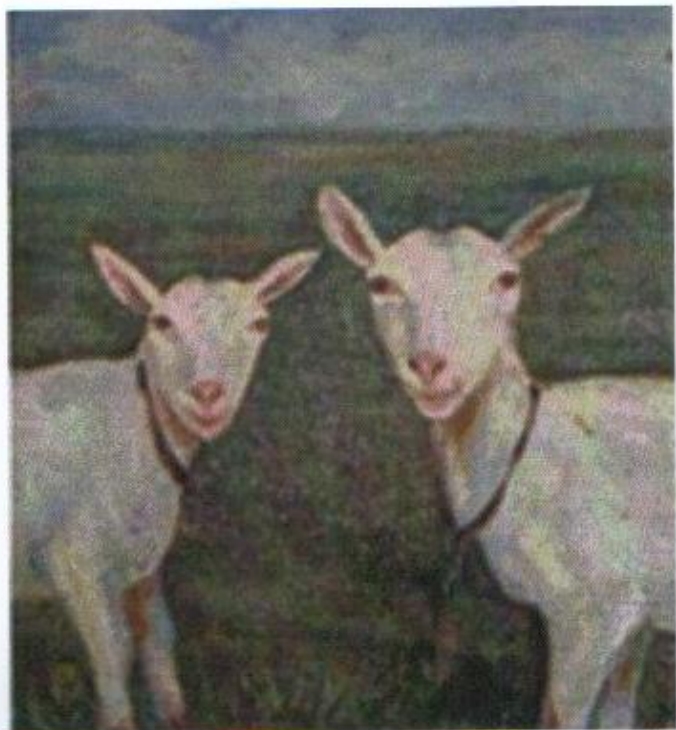
ПОБУТОВІ КАРТИНИ

Рій

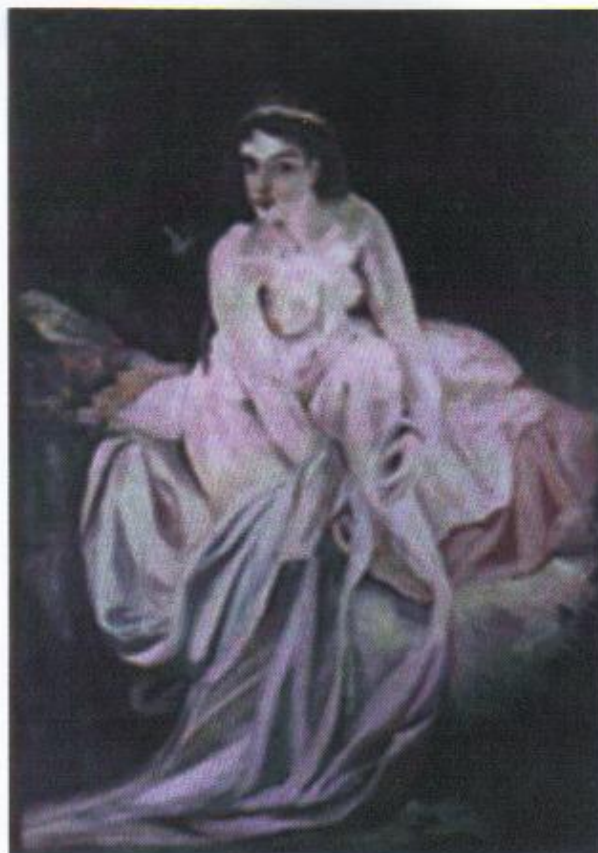
Бджоли носять мед

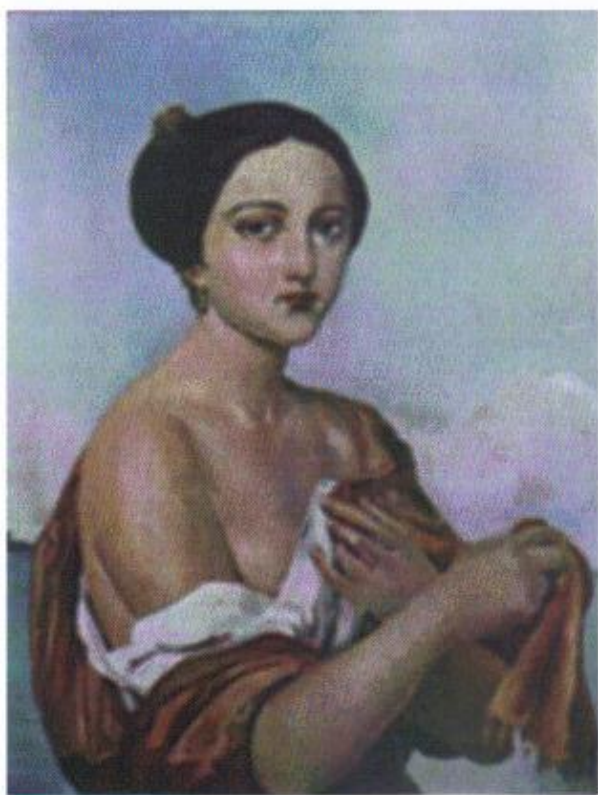
Мої кози

Прачка

Купальниця

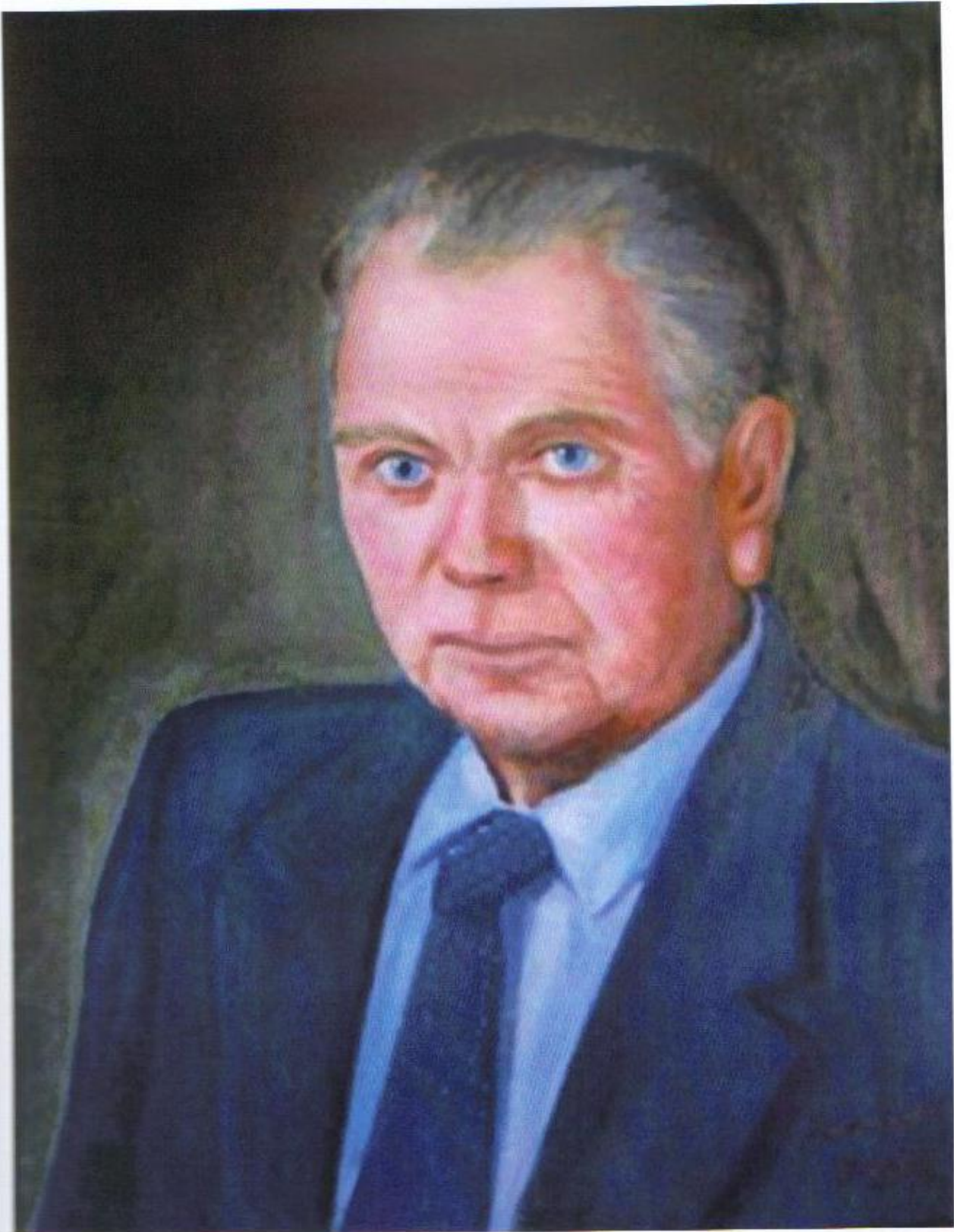

Красуня

У лазні

ПОРТРЕТИ

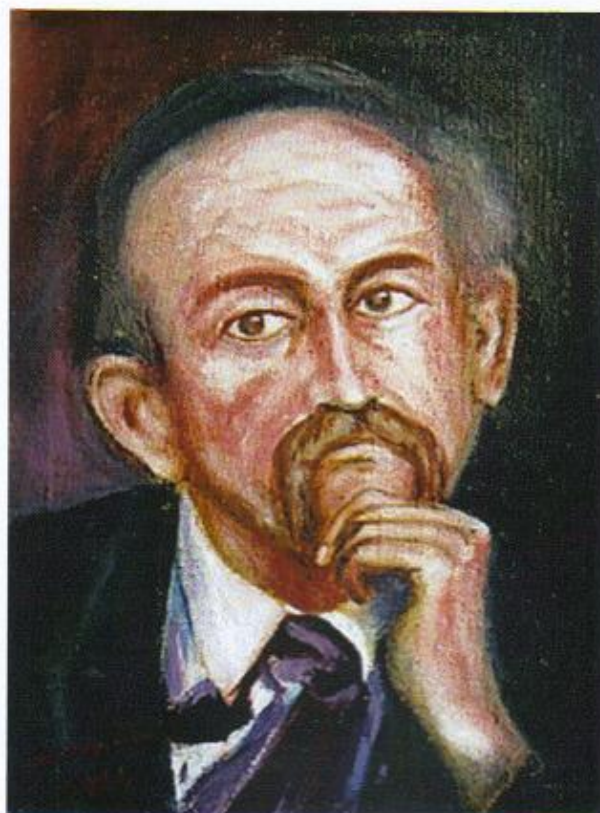
Автопортрет. 2006 р.

Серед краси. Фото 2011 року

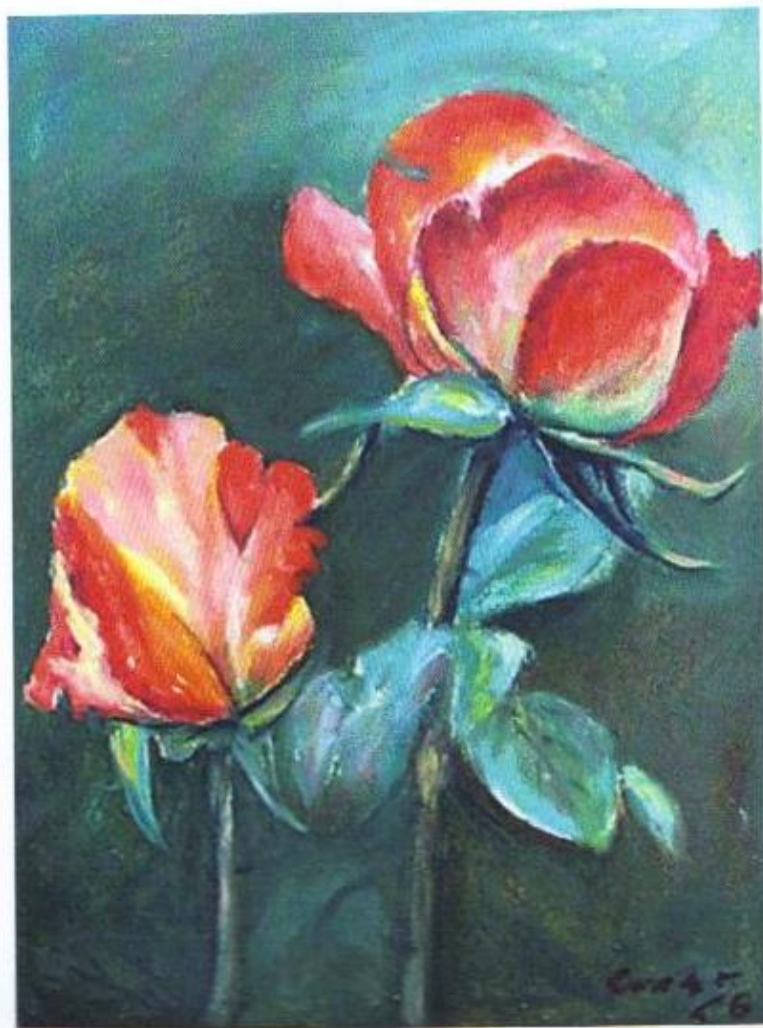
Лікар-терапевт Любов Вінтонюк

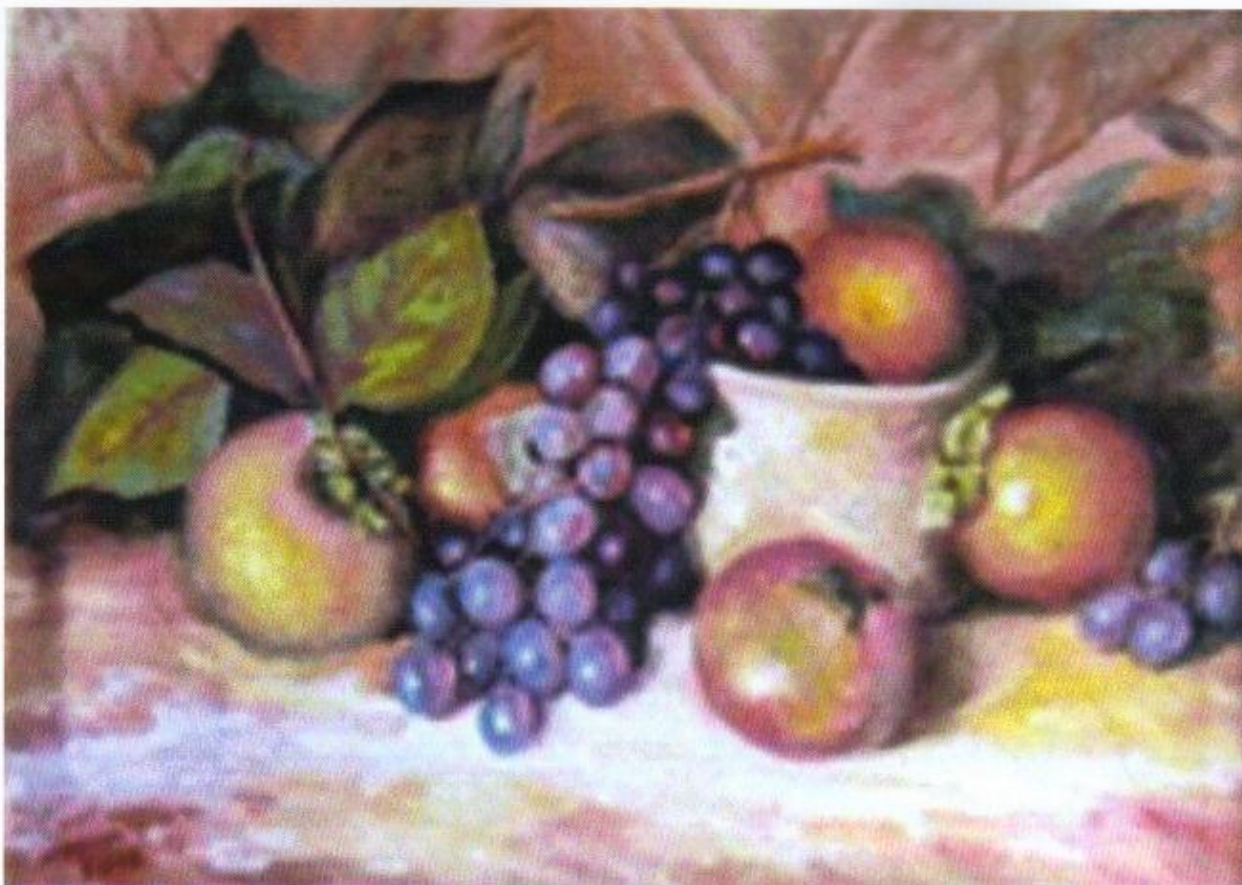
Поет Яромир Лишега

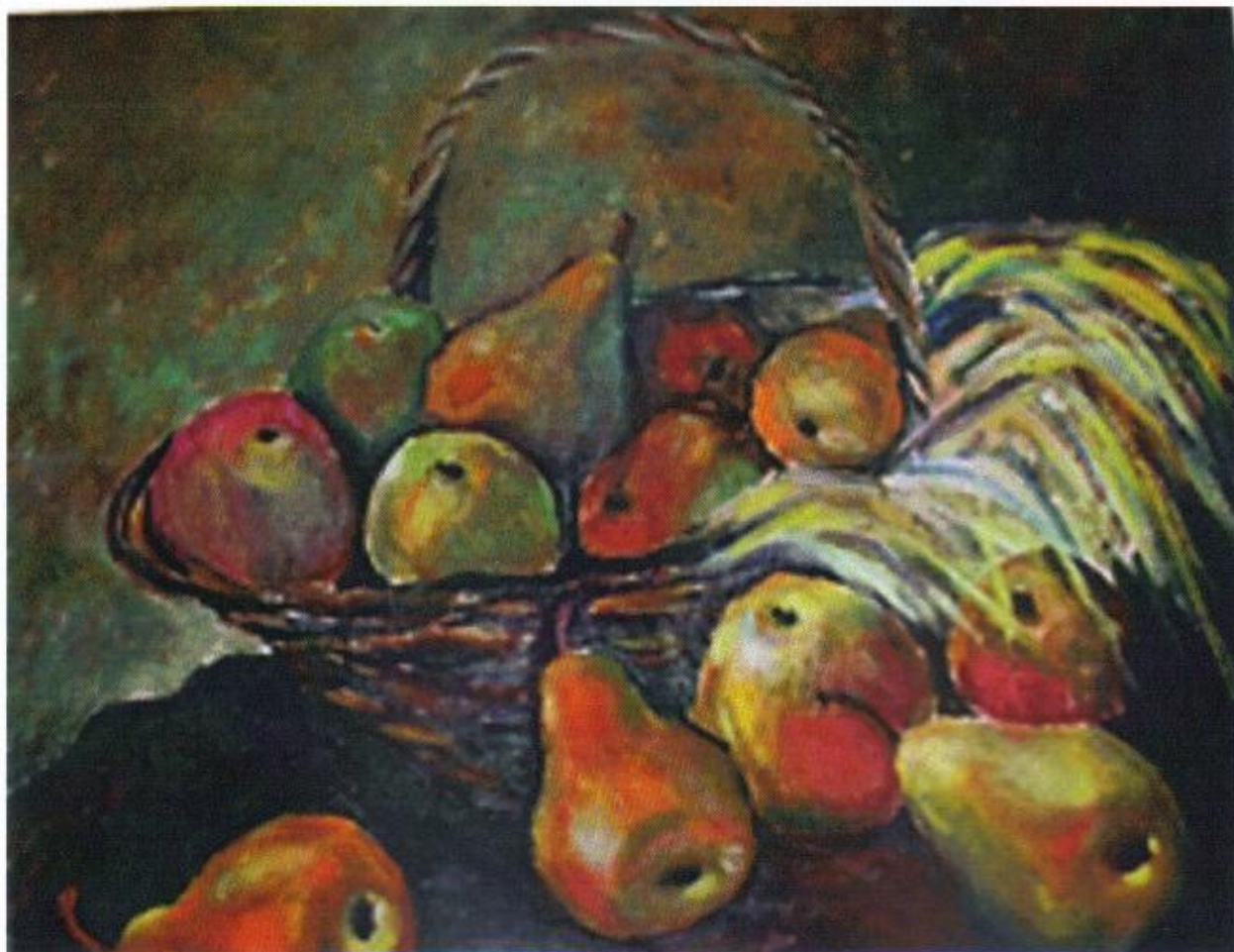
Боз у глечику

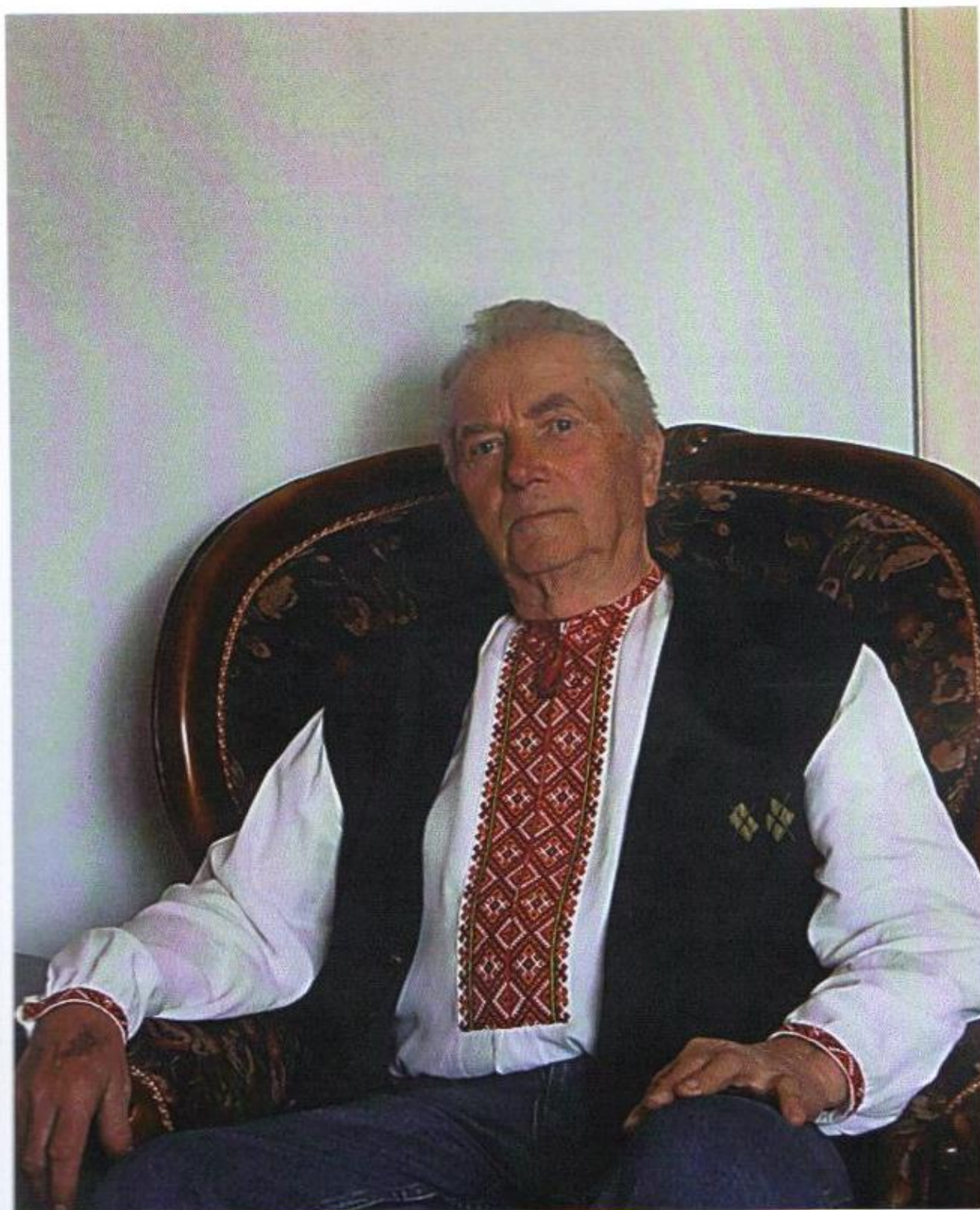
Троянди

Свято Спаса

Груші у кошику

Відпочинок. 22.04. 2014 р.

Пам'ятай, Людино, у домовині немає пісень.

Світ прекрасний і нескінченно дивовижний. Оживають його барви, образи, лінії – тебе огортає спокій, душевна рівновага, відчуваєшся щасливим, коли працюєш і твориш добро. Людина живе доти, поки про неї пам'ятають.

Бережімо у своєму серці ці дні золоті, даровані Богом, коли разом в житті!
Даруймо красу, любов, єдність навічно!

Любіть Україну свою, любіть землю, що наші діди об'єднали навіки. А ми, сини, роздорами, злом і ненавистю роздираємо її на шматки.

Дай, Боже, нам світлий розум і любов!

Звертаюся до Вас словами Василя Симоненка:

Воскресайте камінні душі,
Розчиняйте серця і чоло,
Щоб не сказали про вас грядущі:
– Їх на землі не було...

Бажаю Вам мати у своєму серці крила волі, миру, щастя і добра, щоб доля України щаслива була!

Слава Україні!

Героям слава!

Династія Медведів-Петринків

Для мене їхні картини – найбільше свято. Я безмежно радію, що в мене є такі мудрі, талановиті діти та внуки. Сам Всевишній дарував їм талант. Вони аматори. Це Божий дар – відчувати і творити красу, сприймати світ іншими очима, передавати на полотні гармонію людини і природи. Вони одухотворяють душу, переносять глядача у світ вищого світобачення.

На картинах одухотворена морська глибина, показано могутність і велич океану. Вони чарують всією своєю життєствердною силою. Полотна художника Назара Петринки розкривають силу і розбурханість морської стихії, яка хвилює наші серця, дає радість і відчуття духовного сприйняття світу.

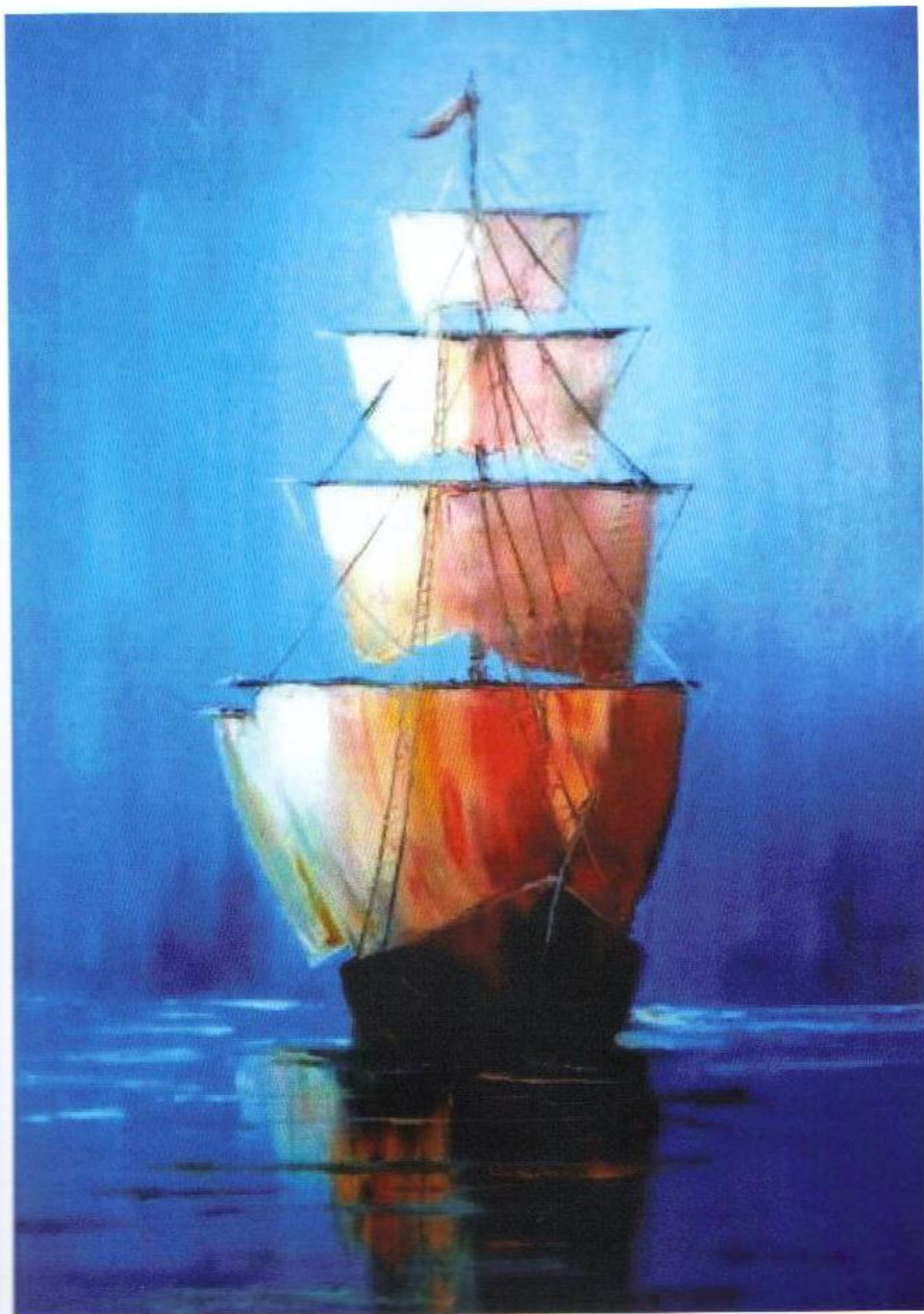
А натюрморти – ніжні, щирі, живі, красиві – це символи скороминучого життя. Колорит та експресія – світлі, чаруючі. Малює їх для душевного спокою свого серця, бо весь світ у темряві, і світла в кінці тунелю не видно

Бажаю Божого благословення Вам, мої дорогі. Я думкою лину туди, на чужину, бо вона для Вас стала другою батьківщиною.

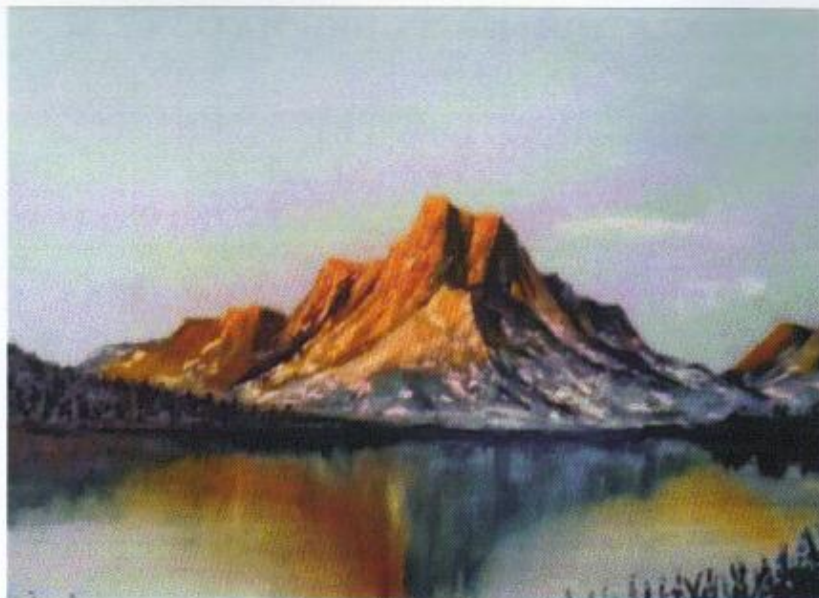
Хай Господь Бог дає Вам здоров'я, творчу наснагу, любов до рідної землі, бажання творити добро і красу на землі.

Раз добром нагріте серце – вік не прохолоне.

Ваш дідусь і тато

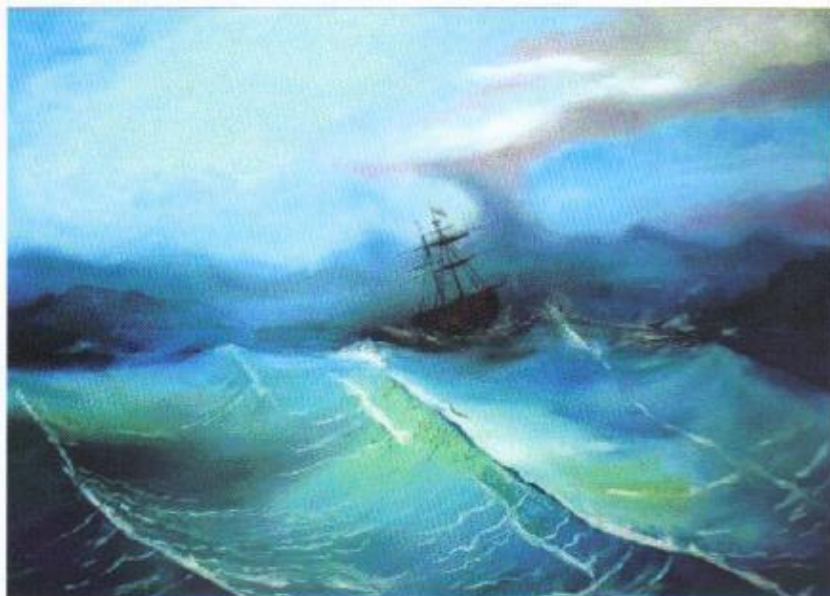
Сине море

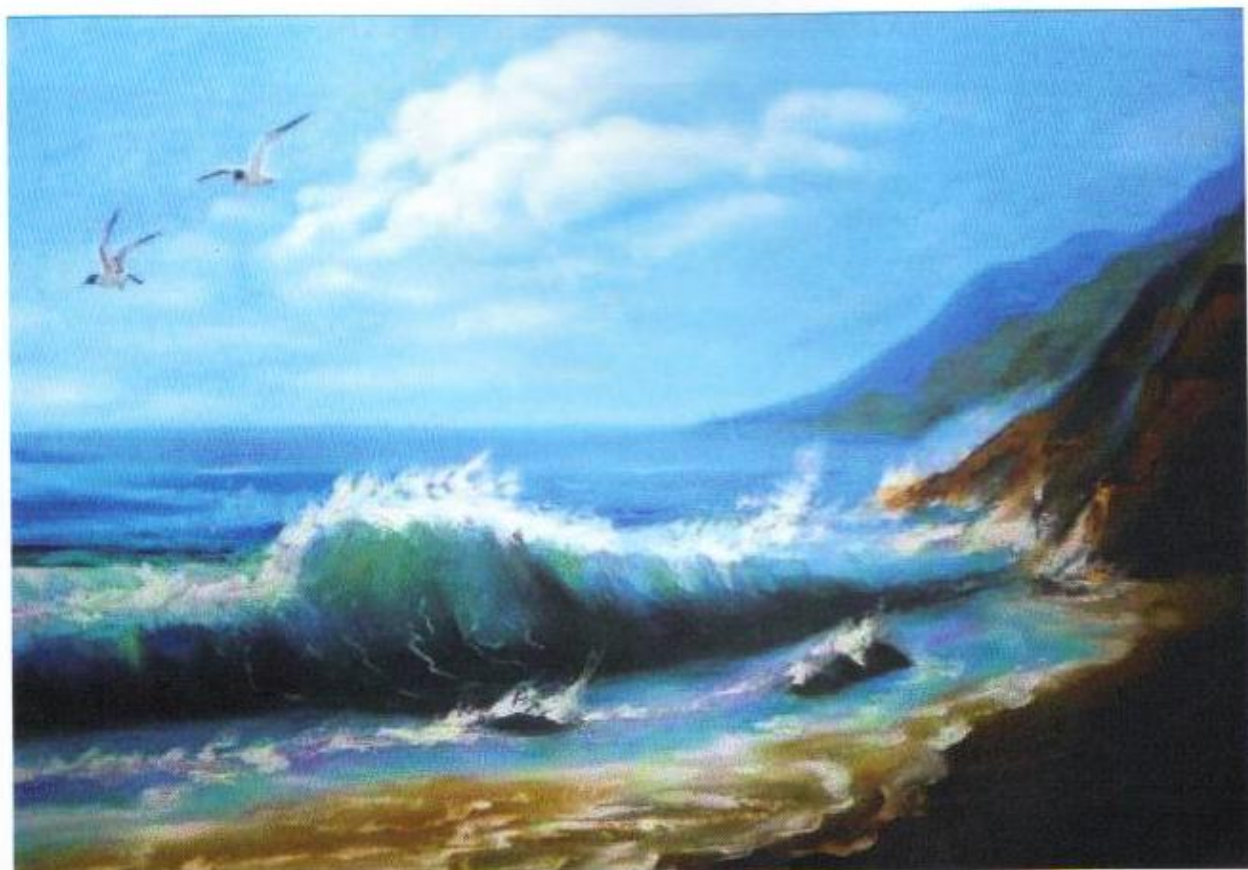
Спокій

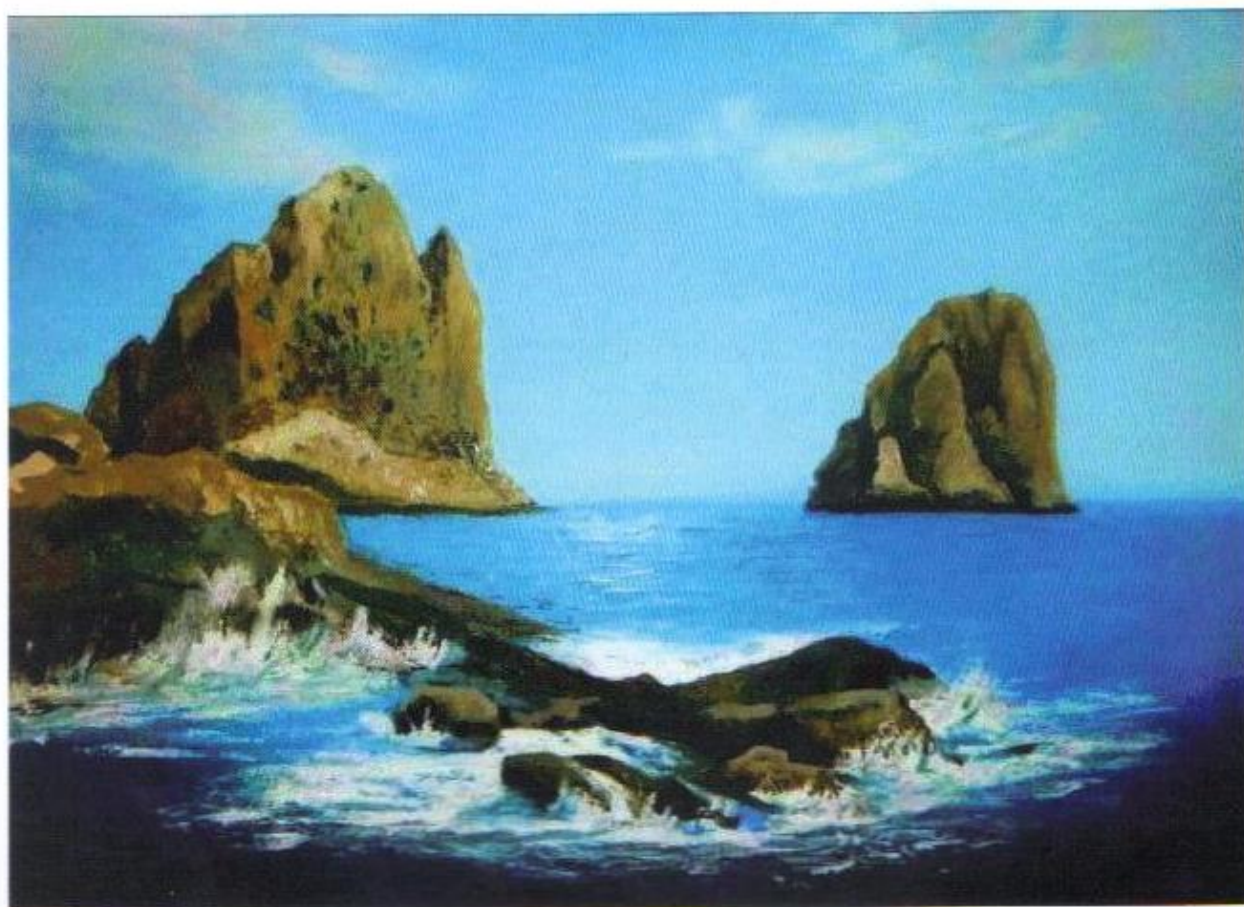
Світає

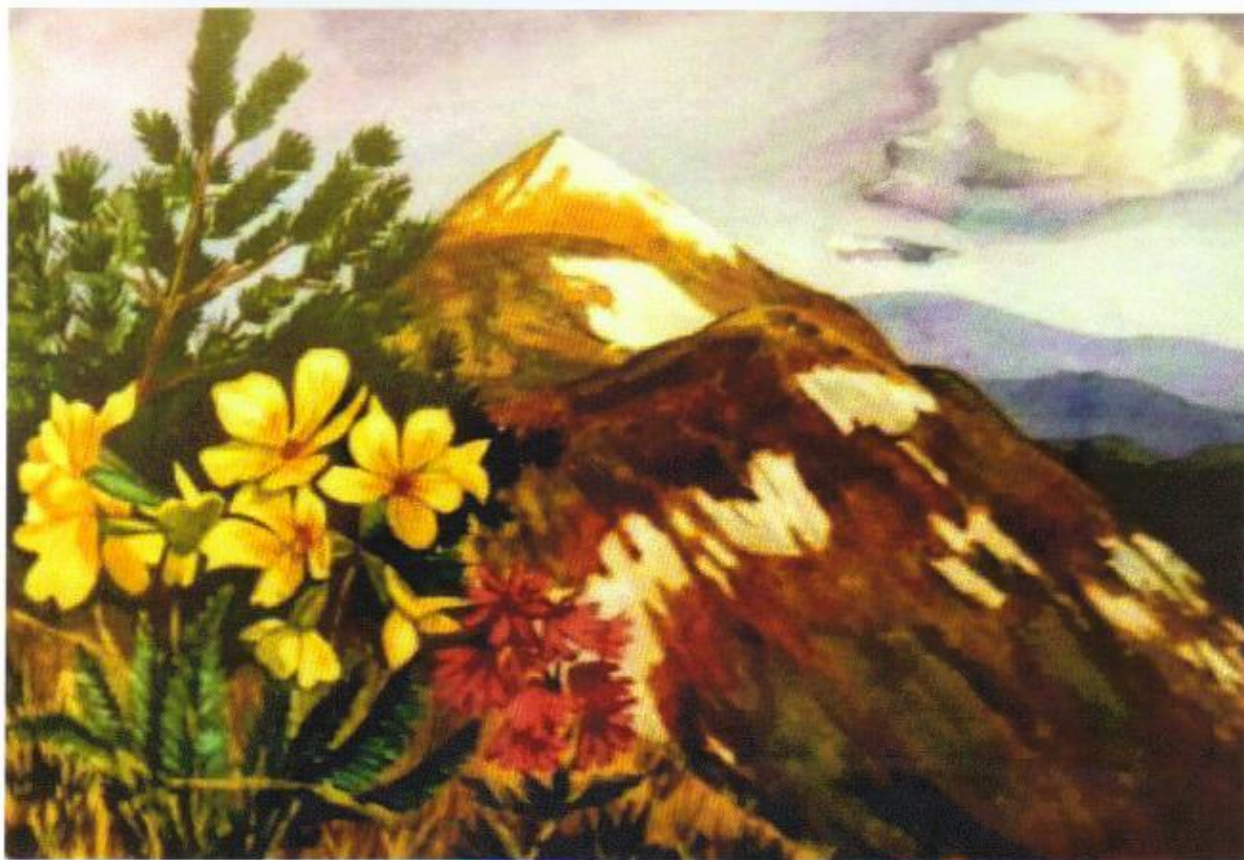
Грає море

Прибій

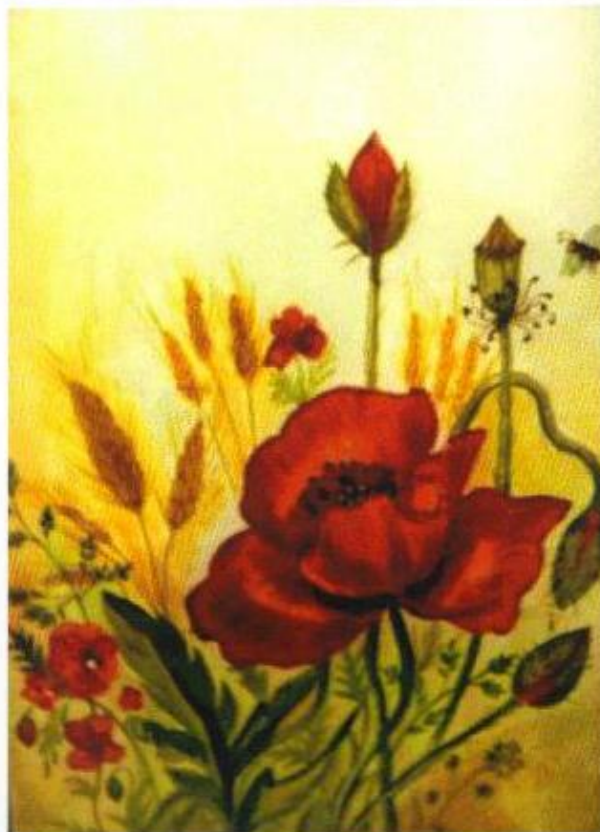
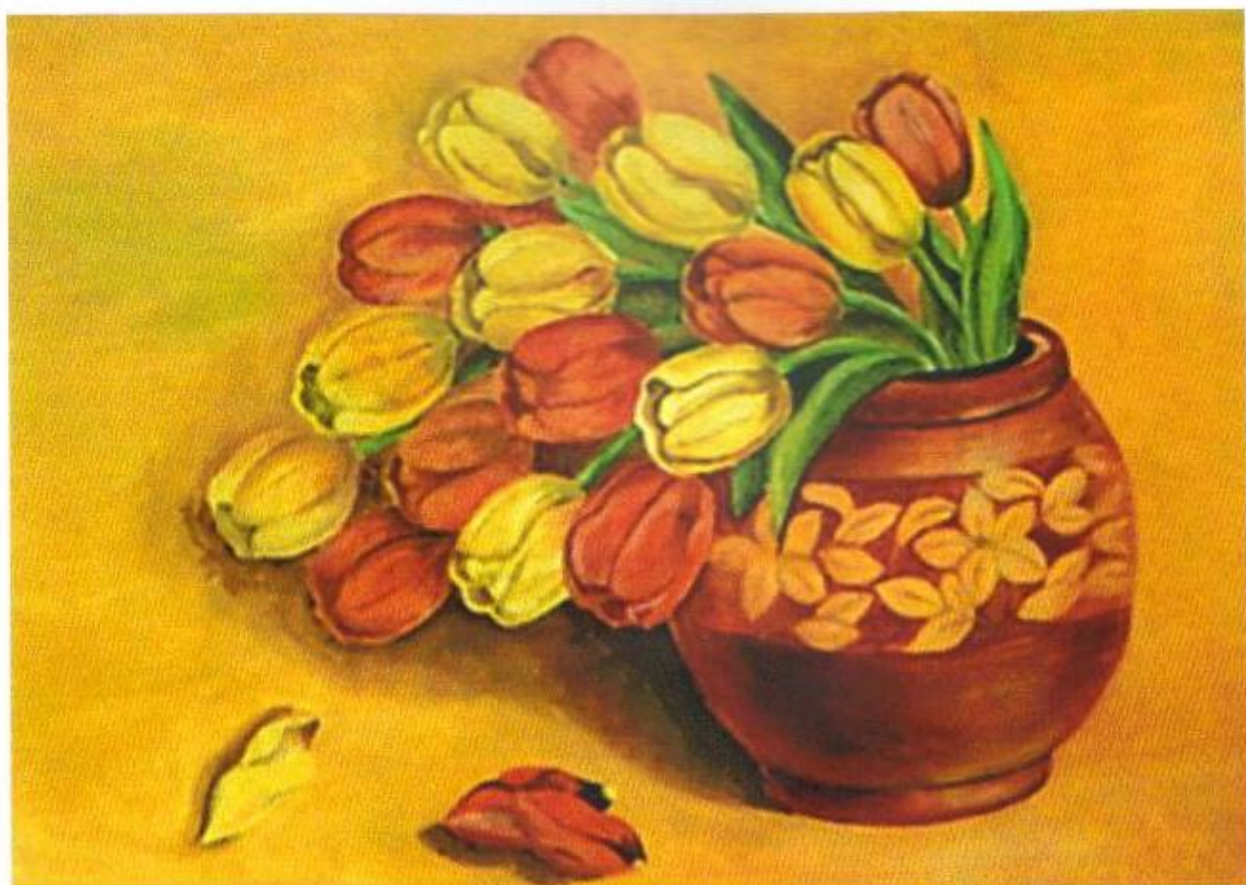
Тиша

Перед дощем

Келих вина

КОМУ ПОДАРОВАНО КАРТИНИ

Чорнодола Олександра і автор

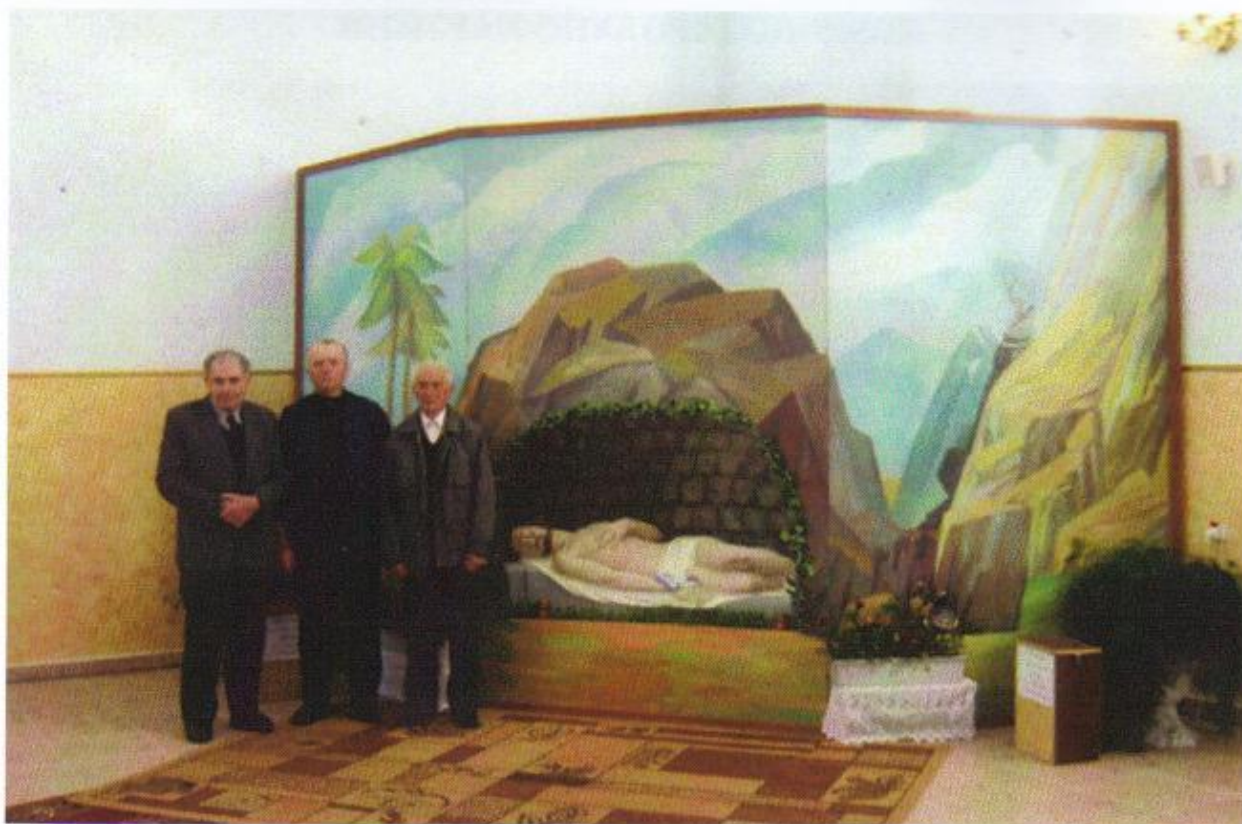
Картини подаровані церквам, за кордон, Народному дому, музеям, колибі «Княжий двір», каплицям, Тисменицькій школі та любителям краси:

Люта Марія, Слободян Ліда, Постоловська Марія, Кучер Іванна, Барасюк Ганна, Данилюк Степан, Медвідь Микола, Сьомкайло Люба,

священик Микієвич Роман, Кітура Олег, Гриць Борисюк, Стефінко Дмитро, Чорнодола Леся, Чорнодола Левко, Мельниченко Микола, Дзіворонюк Роман, Йосипів Дмитро, Василів Людмила, Лисик Ірина, Мельниченко Марія, Монюк Роман, Кашуба Іван, Медвідь Іван, Вінтонюк Тарас, Щербатий

Народний дім і П'ятничук Михайло

**Божий гріб. Церква Архистратига Михаїла.
Медвідь Петро, Медвідь Михайло, Мицак Орест**

Ігор, Ходаковський Валентин, Волощук
Юрко, Петринка Орест, Петринка Ірина,
Гринюк Богдан, Енріко Пінці, Теличкан
Надія, Дарчин Богдан, Олексанич Інна,
Дутчак Володимир, Гавриш Мирослав,
Баран Ганна, Медвідь Тарас, Мединська

Франя, Мельниченко Гафія, Лисак
Наталія, Туранський Леон, Медвідь
Роман, Монюк Іванна, Дяченко Зіновій,
Томашівська Оксана, Шпільчак Олекса,
народні артисти України Тарас
Петриненко, Тетяна Оробець та ін.

**День народження 14.10.2014 р.
Медвідь Михайло, Богдан, Роман та мати Орися**

ПЕРЕЛІК КАРТИН ЗА ЖАНРАМИ

ІСТОРИЧНІ

1. Князь Володимирко на ловах у тисменицьких лісах. 2002. ДВП. 69х90.
2. Богун під Берестечком 1651 року. 1973. К.О. 92х115.
3. На чатах. 2009. П.О. 34х46.
4. Московити везуть Петра Калнишевського на Соловки. 2008. П.О. 45х50.
5. Гість із Запоріжжя. 1975. П.О. 55х85.
6. Командир Дмитро Вітовський (портрет). 2014. П.О. 35х45.
7. Листопадовий зрив 1918 р. 1995. П.О. 55х86.
8. За незалежність України. 2014. ДВП. О. 66х46.
9. Останній гетьман Павло Скоропадський. 2014. П.О. 50х60.
10. Голодомор 1932-1933 рр. 2009. П.О. 75х65.
11. Голод 1947 року.
12. Герой України Степан Бандера. 2009. П.О. 50х65.
13. Полковник УПА Михайло Медвідь.
14. Яр у селі Дев'ятники.
16. Головний командир УПА Роман Шухевич.

ШЕВЧЕНКІАНА

1. Та не однаково мені. 2014. К.О. 43х52.
2. Тарас Шевченко у Берестечку 1846. 2007. П.О. 50х90.
3. Ілюстрація до вірша «Сон». 2013. ДВП. О. 50х80.
4. Тарас Шевченко у кожусі. 1991. П.О. 46х59.
5. Жниця. 2009. П.О. 42х63,5.
6. І золотої й дорогої. 2013. К.О. 58х56.
7. Скорбна мати (за мотивами містерії «Великий льох»). 1996. П.О. 46х36.
8. «Думи мої, думи мої». (Копія з картини М.Божія). 1985. К.О. 90х120.
9. Ілюстрація до поеми «Катерина». 2010. П.О. 60х80.
10. Автопортрет Т. Шевченко 1848. (Копія). 2010. 39х49.
11. Тарас Шевченко 1838. (Копія). П.О. 45х35. 1991.
12. Рече та стогне Дніпр широкий. 2009. П.О. 98х54.
13. Схаменіться, будьте люди. 2007. П.О. 75х95.
14. Тарас Шевченко з кобзою над Дніпром. 2005. П.О. 90х115.
15. Наймичка (ілюстрація до поеми). 2014. К.О. 34х45.
16. «Нічого кращого немає». 1987. ДВП. О. 50х50.
17. Марія (ілюстрація до однойменної поеми Т. Шевченка). 2002. П.О. 75х104.
18. Перебендя. 1996. П.О. 1996. 46х79.
19. Автопортрет Т. Шевченко 1861. (Копія).
20. Лик Пророка.
21. Дивлюсь, аж світас.

САКРАЛЬНІ

1. Марія з голубами. 1960. П.О.
2. Христос у Гетсиманії. 2013. П.О. 86,5х114.
3. Образ найсвятішого Серця Ісусового з Погоні. 2013. К.О. 51х79.
4. Свята родина. Різдво. 2010. П.О. 70х54.
5. Христові Страсті. 2013. ДВП. О. 80х98.

6. Хто стукає, тому відчинять. 2012. П.О.80х115.
7. Церква Різдва Пресвятої Богородиці. 2013. П.О.55х60.
8. Церква Миколая (міська). 1990. К.О. 45х30.
9. Хата-читальня при церкві на Кокорі. 2009. П.О.58х45.
10. Церква Архистратига Михаїла. 1995. П.О.45х60.
11. Дорога до храму. 2014. П.О.40х58.
12. Дорога у вічність. 2013. П.О.50х62.
13. «Отче наш». 1999. П.О.72х100.
14. Покров Матері Божої. 2005. П.О.80х125.
15. Христос: «Мир вам». 1976. П.О.56х85.
16. Марія – Покровителька планети. 1976. П.О.56х123.
17. Один пастор, одне стадо. 1978. П.О.40х50.
18. Повернення до Назарету. 2006. П.О.90х130.
19. Молитва Богородиці. 1975. К.О.50х60.
20. Христос у терновому вінку. 1975. П.О. 50х60.
21. Апостол Тадей. 2004. П.О.75х120.
22. Мати-годувальниця. 2002. П.О.60х70.
23. Архистартиг Михаїл. 2001. П.О.70х120.
24. Архангел Гавриїл. 2001. П.О. 70х124.
25. Молитва «Отче наш». 2005. П.О.70х90.
26. Серце Марії. 2002. П.О.60х70.
27. Христос з вівцями. 1974. П.О.32х42.
28. Сльоза радості. 1998. П.О. 72х100.
29. Марія годує сина. 2002. П.О.60х70.
30. Мати Божа – берегиня планети. 2003. П.О.60х85.
31. Марія цілує сина. 1976. П.О.42х50.

ПЕЙЗАЖІ

1. Мати Духа Святого. 1991. П.О.50х60.
2. Старий млин у Тисмениці. 2008. П.О. 32х46.
3. Свобода. 2012. К.О. 42х30.
3. Тисмениця 1942 року. 2010. К.О.45х55.
5. Дністер у Делеві. 1972. К.О.70х80.
6. Струмок дихає весною. 1992. П.О.36х50.
7. Тепле літо. 2010. К.О.45х55.
8. Берізка. 1958. П.О.45х60.
9. Дністер у Петрові. 2010. П.О.44х60.
10. Подихи осені. 2005. П.О. 60х70.
11. Сніг на полонинах. 2008. П.О. 60х80.
12. Лісове озеро. 1956. П.О.55х60.
13. Сонячний ранок. 2009. К.О.35х50.
14. Перед дощем. 1996. К.О.32х25.
15. Відлига. 2006. К.О.38х30.
16. Гармонія неба і землі. 2013. К.О. 49х35.
17. Весняна пасіка. 2010. П.О.32х46.
18. Стремління.
19. Дорога до резиденції Гута. 2014. П.О.57х42.

20. Андрій і Тетяна в Карпатах.
21. Палає схід. 2006. К.О. 26х36.
22. Багряна осінь. 2011. ДВП.О.45х50.
23. Ніч на Дністрі. 2012. К.О. 32х42.
24. Сіно в копицях. 2010. К.О. 55х45.
25. Рідне село. 1976. П.О.40х50.

ПОБУТОВІ КАРТИНИ

1. Рій. 2009. П.О. 55х40.
2. Бджоли носять мед. 1960. П.О.40х50.
3. Мої кози. 1990. П.О.30х40.
4. Прачка. К.О.42х52.
5. Купальниця. 1989. П.О.80х117.
6. По воду. 1960. П.О.50х42.
7. У лазні. 2011. П.О.56х46.
8. Джерело. 1984. К.О.70х100.

ПОРТРЕТИ

1. Герой України Степан Бандера. 2009. П.О.50х65.
2. Полковник УПА Михайло Медвідь. 2009. П.О.50х60.
3. Автопортрет. 2006. П.О.38х44.
4. Марія з сином. 2008. П.О.51х72.
5. Лікар-терапевт Любов Вінтоняк. 2013. П.О.32х40.
6. Поет Яромир Лишега. 2014. П.О.35х45.
7. Командир Дмитро Вітовський. 2014. П.О. 35х45.
8. Останній гетьман Павло Скоропадський. 2014. П.О.50х60.
13. Головний командир УПА Роман Шухевич. 2014. ДВП.О.50х60.
14. Красуня. 1959. П.О.50х60.

НАТЮРМОРТИ

1. Боз у глечику. 1958. П.О.54х62.
2. Свято Спаса. 2011. П.О.36х50.
3. Груші в кошику. 1980. К.О.60х50.
4. Троянди. 1956. ДВП.О. 26х35.
5. Глечик з овочами. 1960. П.О.30х40.

Автор щиро вдячний всім меценатам, які сприяли у виданні книжки «Та не однаково мені...»:

***Одна Батьківщина, і двох не буває:
Місця, де родилися, завжди святі.***

«Воскресайте камінні душі, розчиняйте своє серце і чоло, щоб не сказали про вас грядущі: Їх на землі не було...». Слова Василя Симоненка є квінтесенцією історико-мистецького видання Михайла Медведя «Та неоднаково мені...».

Мабуть, в житті кожного митця з'являється творча мить, коли хочеться на одному подиху підняти мистецтво до рівня історії, духовності, краси та гармонії, особливо, коли творчий доробок митця настільки багатий та багатогранний.

Адже дана книга-альбом є книгою роздумів, картин, історичних нарисів. Тут відчувається подих історії, історії про історичних особистостей, які творили Україну. Історія не існує без духовності, тому сакральні картини надають глибини та трепетної пронизливості. І, звичайно, розділ про

нашого Пророка Тараса Шевченка логічно довершує книгу. Більше того, описи картин Шевченка заставляють задуматися нас про сьогодення, про історичну реальність цих днів в нашій стражденній, проте незламній Україні.

Завітавши на перші сторінки книги, читач одразу поринає у творчий світ, що пронизаний непереборною жагою творити красу і насолоджуватися нею. Ця книга для людей, які хочуть відчувати багатство навколишнього середовища, збагатитися духовністю та історичними реаліями.

Тож, хочеться щиро побажати Михайлу Івановичу ще більшого натхнення та жаги до життя. Нехай роздуми на світанку тривають для митця з пензлем у руках, творчими ідеями на папері та любов'ю до рідної землі.

*Швець Оксана
методист управління культури
Тисменицької
райдержадміністрації*

*Художник – дивовижна людина.
Мало того, що він бачить світ
особливими очима, так ще і
готовий
залишити йому багату спадщину.*

Я завжди захоплювалася людьми обдарованими мистецьким талантом від Бога.

Саме такою обдарованою людиною для мене є художник Михайло Іванович Медвідь. Ще будучи ученицею Тисменицької середньої школи я мала змогу вперше познайомитися з цим чудовим і напрочуд спокійним, врівноваженим, високоосвідченим, духовно багатим чоловіком, а тоді у 1986 році моїм учителем малювання.

Донині пам'ятаю його уроки: він розвивав у нас особисте естетичне бачення, художню уяву. Він завжди навчав нас, що ми повинні мати особливе віддчуття композиції і кольору, вміти аналізувати і синтезувати, мати самобутнє бачення світу. І тепер розумію, що він навчав

нас тих азів художнього мистецтва, якими, безпосередньо, володіє сам.

Картини Михайла Івановича Медведя – це його настрій і його характер: спокійні і емоційні, сумні і веселі, трагічні і героїчні, промовисті і повчальні. У своїх картинах художник зображує моменти життя. Яскрава, самобутня і багатопланова палітра його творів залучає багатьох людей до світу прекрасного. Тож і надалі бажаю Михайлові Івановичу своїми роботами дарувати естетичне задоволення шанувальникам художнього мистецтва, бажаю, щоб його фарби завжди були яскравими не тільки на полотні, але й у реальному житті. Бажаю й надалі черпати натхнення в кожному моменті життя. Нехай музи творчості і натхнення ще довго – довго живуть у його художній майстерні.

З повагою,

*Любов Глодов'юк (Микитин),
завідуюча методичним
кабінетом відділу
культури Тисменицької
райдержадміністрації*

ЗМІСТ

Станіслав Дикий Переднє слово	4
Йосип Карпів. Роздуми на світанку.	6
Ода кохання	10
Сторінки історії	12
У нашій раї на землі	32
Картини сакрального мистецтва	45
Розмаїття рідної природи	59
Пейзажі	62
Побутові картини	71
Портрети	73
Натюрморти	75
Епілог	77
Картини Петринки Назара	79
Натюрморти Петринки Назара.....	82
Квіти Петринки Ірини	83
Кому подаровано картини	87
Перелік картин	89
Відгуки про творчість Медведя М. І.	92

ІСТОРИКО-МИСТЕЦЬКЕ ВИДАННЯ

МЕДВІДЬ Михайло Іванович

ТА НЕ ОДНАКОВІ МЕНІ

Редактор Йосип Карпів
Відповідальний редактор Станіслав Дикий
Комп'ютерний набір Оксани Швець
Дизайнерські роботи Юрія Тройніна

Підписано до друку 19.08.2015 р. Формат 70х100/16.
Папір офсет. Гартітура Таймс.
Умов.-друк. арк. 10,9. Умов. фарбовід. 43,7.

Видавництво ТзОВ «Ліга-Прес»
79006 м. Львів, а/с 11018.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавничої справи ДК 200
від 20.09.2000 р.

